

**13. Uluslararası Güncel Araştırmalarla Sosyal Bilimler Kongresi
Özet Metinleri**

06-08 Kasım 2020 / Türkiye

Book of Abstracts 13th International Congress on Social Studies with Recent Researches

06-08 November 2020 / Turkey

Editörler

Prof. Dr. Faruk Yamaner - Dr. Öğretim Üyesi - Ender Eyuboğlu

2020 - Türkiye

ISBN: 978-605-74907-1-1

Yayımlanma tarihi: 06.11.2020

13. Uluslararası Güncel Araştırmalarla Sosyal Bilimler Kongresi Özet Metinleri

Editörler: *Faruk Yamaner - Ender Eyuboğlu*

Yayıncılık Sertifika No: 49062

Genel Yayın Yönetmeni: *Hasan BASKIN*

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

1. Basım, Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

210 x 297 mm

Kaynakça var, dizin yok.

ISBN 978-605-74907-1-1

1. Kongre 2. Sosyal Bilimleri 3. ÖZler

PDF yayın

Yayımlanma adresi: <https://www.recentsocialstudies.org/tr/>

Düzenleme Kurulu

Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Faruk Yamaner - Hitit Üniversitesi

Düzenleme Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Şinasi Akdemir - Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. Hatem Fahad Hno - University of Mosul (Irak)

Dr. Öğretim Üyesi Asad Layek - Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç. Dr. Sid Hatem - University of M'sila (Algeria)

Dr. Öğretim Üyesi Sud Ahmed Soufiane - Annaba University (Algeria)

Bilim ve Değerlendirme Kurulu

Prof. Dr. Abdulaziz Khedr Abbas

University of Anbar (Iraq)

Prof. Dr. Bensefia Sofiane

University Mohamed Lamine Debaghine -Setif2 (Algeria)

Prof. Dr. Handan Akçaöz

Akdeniz Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Harrane Elarbi

University of Laghouat (Algeria)

Prof. Dr. Ismaili Yammna

University of M'sila (Algeria)

Prof. Dr. Lakhdar Roubhi

University Mohamed Boudiaf - M'sila (Algeria)

Prof. Dr. Mohammed Faridi

Hassan 1st University (Morocco)

Prof. Dr. Mustafa Arslan

İnönü Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Mustafa Gülmez

Akdeniz Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Şinasi Akdemir

Çukurova Üniversitesi (Türkiye)

Prof. Dr. Yüksel Kaştan

Akdeniz Üniversitesi (Türkiye)

Doç. Dr. Altnazfti Ali Mohammed Ali

Asmarya University (Libya)

Doç. Dr. Behchachi Rabah

University of Batna-1 (Algeria)

Doç. Dr. Mohammed Ahmed Mbark Dqali

Zintan University (Libya)

Doç. Dr. Samir Chougui

University Mohamed Lamine Debaghine -Setif2 (Algeria)

Doç. Dr. Sid Hatem

University of M'sila (Algeria)

Doç. Dr. Abd Al Azeez Elias Sultan

University of Mosul (Iraq)

Doç. Dr. Abdulmejud Othman Ali

University of Mosul (Iraq)

Doç. Dr. Amienah Dakil Altimimy

Mustansiriyah University (Iraq)

Doç. Dr. Bencheikh Asma

University of Djelfa (Algeria)

Doç. Dr. Boukhal Lakhdar

Centre Universitaire de Naâma (Algeria)

Doç. Dr. Emad T. Tawfeeq

University of Baghdad (Iraq)

- Doç. Dr. Hatem Fahad Hanoo**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Kefaah Abaas Rmdan**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Kifah Eabbas Ramadan**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Luma Abdul Aziz Mustafa**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Mohammed Hamzah Hussein**
University of Al-Hamdaniya
- Doç. Dr. Omar Ahmed Saeed**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Osama H. Ibrahiim**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Rabah Mohammed Khader**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Raqhad Abdual Karim Ahmad**
University of Baghdad (Iraq)
- Doç. Dr. Saad Tawfeeq Azeez**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Shaimaa Salim Abd Alsaheb**
Mustansiriyah University (Iraq)
- Doç. Dr. Shaymaa Ali Ahmad**
University of Mosul (Iraq)
- Assoc. Dr. Shaymaa Fadhil Abdul Hameed**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Suadd Kadum Mahdi**
Mustansiriyah University (Iraq)
- Doç. Dr. Vian Muwfaq Al Nuaimi**
University of Mosul (Iraq)
- Doç. Dr. Yasmin Abdulkareem Mohammed**
University of Mosul (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi Abu-Baker Ahmed Utheman Alanaimi**
University of Mosul (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi Abd Aleaziz Aljasim**
University of Anbar (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi Afrah Nathir Jasim**
University of Mosul (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi Ali Mohammed Deehoum**
Asmarya University (Libya)
- Dr. Öğretim Üyesi Ameerah Ismael Mohammed**
University of Mosul (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi Ben Lebbad Elghali**
University of Abou Bekr Belkaid Tlemcen (Algeria)
- Dr. Öğretim Üyesi Djouheur Belhanafi**
University of Mascara (Algeria)
- Dr. Öğretim Üyesi Faiza Taiebi Ahmed**
University of Chlef (Algeria)
- Dr. Öğretim Üyesi Fatima Bakdi**
Algiers 3 University (Algeria)
- Dr. Öğretim Üyesi Guenchouba Abedrrahman**
University of Djelfa (Algeria)
- Dr. Öğretim Üyesi Hatem Ahmad Ismael**
University of Mosul (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi Hiba hazim Mohammed**
University of Mosul (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi Hifaa Ahmat Abd**
University of Mosul (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi Hussein Saleh Hassan**
University of Mosul (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi İlkül Kaya Zenbilci**
Bozok Üniversitesi (Türkiye)
- Dr. Öğretim Üyesi Iman Ghanim Shareef**
University of Mosul (Iraq)
- Dr. Öğretim Üyesi Kheira Bourenane**
University of M'sila (Algeria)
- Dr. Öğretim Üyesi Khellaf Ouarda**
University Mohamed Lamine Debaghine -Setif2 (Algeria)
- Dr. Öğretim Üyesi Maadh Habash Khudhur**

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Mohammed Wleed Abd

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Nabeel Khalid Sheet

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Naser Abdulla Ali Oun

University Elmergib (Libya)

Dr. Öğretim Üyesi Ouaret Ahmed

Algiers 2 University (Algeria)

Dr. Öğretim Üyesi Radhwan Hashim Hamdoon

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Rami Abdulhakeem Qasim

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Rian Hashim Hamdoon

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Sajid Abd Mohammed

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Shaymaa Wleed Abdulrahman

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Soualmia Nouria

University of Mascara (Algeria)

Dr. Öğretim Üyesi Souhila Leghars

Mascara University (Algeria)

Dr. Öğretim Üyesi Suad Aied Mohammed Saeed

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Sud Ahmed Soufiane

Annaba University (Algeria)

Dr. Öğretim Üyesi Suhad Fadhil Abbas

Tikrit University (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Tounsi Faiza

University of Laghouat (Algeria)

Dr. Öğretim Üyesi Yasir Jaber Khaleel

University of Mosul (Iraq)

Dr. Öğretim Üyesi Zohra Chouchane

University of Bouira (Algeria)

Öğretim Görevlisi Yasameen Yaseen Salih

University of Mosul (Iraq)

Öğretim Görevlisi Wsn Zaenw Hamad

University of Mosul (Iraq)

Öğretim Görevlisi Wsn Abd Almotlb

University of Mosul (Iraq)

Öğretim Görevlisi Sarab Abdulsattar

Tikrit University (Iraq)

Öğretim Görevlisi Salih Salem Ibraheem

University of Mosul (Iraq)

Öğretim Görevlisi Laial Khleel Ismaeel

University of Mosul (Iraq)

Öğretim Görevlisi Hiba Abd Al Ilah Yunes

University of Mosul (Iraq)

ÖN SÖZ

13. Uluslararası Güncel Araştırmalarla Sosyal Bilimler Kongresi 06-08 Kasım 2020 tarihlerinde gerçekleşti. Bu kongrede hakem onayı almış 115'si Türk veya Türk üniversitelerinde görev yapan biliminsanlarına, 130'u da Türkiye dışından (11 farklı ülke: Cezayir, Fas, Filistin, Irak, Kanada, Mısır, Sudan, Suudi Arabistan, Tunus, Umman ve Ürdün) katılan yabancı bilim insanına ait olmak üzere toplam 245 bildiri bulunmaktadır. Bu etkinlikte şu davetli konuşmacılar özel sunumlar yaptılar:

Wahiba Boudraa	Université Abdelhafid Boussouf-Mila (Cezayir)	Research on Some of the Bacterial Elements Present in the Waters of the Surrounding Valleys Bani Haroun Dam - Mila State - Algeria
Dr. Fatma Ramadan Mohammed Mustafa	Alexandria University (Mısır)	المهمشون ومخاطر التنمية المستدامة بالمجتمع المصري من منظور التخطيط الاجتماعي " دراسة ميدانية وإستراتيجية مقترحة"
Dr. Tarig Hamdnaalla Ahmed Hamadnalla	Higher Council for Environment, Urban and Rural Promotion-Khartoum State (Sudan)	دور السياسات الحضرية الدولية في مواجهة التحديات البيئية وفق إتفاقية باريس للمناخ وأهداف التنمية المستدامة
Aisha Hannana	Mohammad V University (Fas)	The Donor's Commitment to Guarantee in Accordance with the Provisions of the Code of In-Kind Rights
Dr. Majed Abdel Aziz Al-Khawaja	Academic and Journalist (Ürdün)	Child and Social Media
Assoc. Prof. Dr. Hussain Ali Mustaf	University of Mosul (Irak)	Turkey's Relationship with Arab Neighbors Since its Establishing on 1923 to the Beginning of the Second Millennium
أ.م.د احمد بن صالح البرواني	Al Buraimi University College (Umman)	الحماية الجنائية للعمل النقابي العمالي في سلطنة عمان

Kongrede Arapça, Fransızca, İngilizce ve Türkçe sunumların yapılması uygun görülmüştür. Oturumlar hem konusuna göre hem de sunum dillerine uygun olarak düzenlenmiştir. Bu kitapta hakem onayından geçirilmiş Türk bilim insanlarına ait özet metinler yer almaktadır. Yabancı bilim insanlarının başvuruları Tam Metinler ile alınmış ve hakem süreçleri tamamlandıktan sonra programa dahil edilmişlerdir.

Etkinliğin alanımıza hayırlı sonuçlar doğurması dileğiyle...

Prof. Dr. Faruk Yamaner – Düzenleme Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER / CONTENTS / المحتويات

ÖN SÖZ	iv
İÇİNDEKİLER / CONTENTS / المحتويات	v
ÖRGÜTSEL GASLIGHTING VE BİR ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASI	1
DOĞU AKDENİZ'İN ENERJİ KARTI: KIBRIS	2
ÖZNEL İŞ YÜKÜ ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI, GEÇERLİĞİ VE GÜVENİRLİĞİ .	3
ALIDITY AND RELIABILITY ANALYSIS OF TURKISH VERSION OF THE GAMEX	4
BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN TEKSTİL İŞLETMELERİNİN FİNANSAL PERFORMANS ANALİZİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	5
COVID -19 PANDEMİSİNİN SEÇİLMİŞ EMTİALAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	6
COVID-19 PANDEMIC AND UNIVERSAL BASIC INCOME DEBATE IN THE CONTEXT OF CRISIS MANAGEMENT IN PUBLIC ADMINISTRATION	7
TÜRKİYE'DE ENFLASYON VE İŞSİZLİK ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİSİ	8
VERGİ GÜVENLİK YÖNTEMİ OLARAK İZAHA DAVET KURUMU: HÜKÜM VE SONUÇLARI AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME	9
THE EFFECT OF ETHICAL LEADERSHIP ON AFFECTIVE COMMITMENT AND JOB SATISFACTION	10
UNİTED NATIONS AND HUMAN RIGHTS VIOLATIONS IN SYRIA	11
DÖVİZ VE PETROLÜN EKONOMİK POLİTİKA BELİRSİZLİK ENDEKSİ ÜZERİNE ETKİLERİ: GELİŞMEKTE OLAN ÜLKE ÖRNEĞİ	12
SİYASAL DAVRANIŞ ARAŞTIRMALARINDA MATEMATİKSEL MODELLEME	13
KÜRESELLEŞME KARŞISINDA ULUS DEVLET	14
OYUNUN SİNEMASAL DENEYİMİ: TOMB RAİDER MARKASI ÜZERİNDEN SİNEMASAL OYUN KAVRAMINI ANLAMAK	15
HEMŞİRELERDE HASTA MERKEZLİ BAKIM YETKİNLİĞİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	16
THE ROV METHOD FOR BIST BASIC METAL INDUSTRY EVALUATION	17
INVESTIGATION OF THE PROFESSIONAL BELONGING OF KONYA AIRPORT EMPLOYEES BY THE PRIVATE AND PUBLIC SECTOR	18
İŞKODRA'DA DÂRÜLMUALLİMİN TESİSİ ÇALIŞMALARI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME (1903-1912)	19
EKONOMİ POLİTİKASI BELİRSİZLİĞİNİN HİSSE ENDEKSLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ARDL SINIRLAR TESTİ İLE ÖLÇÜMÜ; BİST ÖRNEĞİ	20
KADIN AKADEMİSYENLER ÜZERİNDEKİ "CAM TAVAN" GÖLGESİ: BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	21
YÜKSEKÖĞRETİMDE KRALIÇE ARI SENDROMU: KADIN KADININ KURDU MUDUR?	22
TÜRK MEDYA HUKUKU PENCERESİNDEN SOSYAL MEDYADA GÜNCEL DÜZENLEMELERE BAKIŞ	23
ANLATI KURAMI AÇISINDAN "SHERLOCK HOLMES" UYARLAMALARI	24
SOSYAL HİZMET VE COVID-19: PANDEMİ SÜRECİNDE SOSYAL HİZMET MÜMKÜN MÜ?	25

EFEKTİF VERGİ ORANI VE TÜRKİYE'YE YÖNELİK BİR UYGULAMA	26
YENİLENEBİLİR ENERJİ YATIRIMLARININ İSTİHDAM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	27
RESEARCH ON SOME OF THE BACTERIAL ELEMENTS PRESENT IN THE WATERS OF THE SURROUNDING VALLEYS BANI HAROUN DAM - MILA STATE - ALGERIA.....	28
“NİZÂM-I ÂLEM'DE İHTİLAL, REAYA'DA İNFİAL VAR”: OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA YASANIN VE DÜZENSİZLİĞİN KAYNAĞI ÜZERİNE.....	29
MERKEZİ HASTANE RANDEVU SİSTEMİNİ (MHR5) KULLANAN HASTALARIN SİSTEMDEN MEMNUNİYET DURUMU.....	30
FİNANS VE PAZARLAMA LİTERATÜRÜNDE BİLİŞSEL ÖNYARGILAR: META-ANALİZ YAKLAŞIMI.....	31
RÜZGÂR ENERJİSİ İLE ELEKTRİK ÜRETEEN İŞLETMELERDE MALİYETLERİN BELİRLENMESİ VE ÖZELLİKLI İŞLEMLERİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ.....	32
KORONAVİRÜS ÖNLEMLERİ KAPSAMINDA SOKAĞA ÇIKMA KISITLAMASI UYGULAMASININ KÖŞE YAZARLARINCA ELE ALINIŞ BİÇİMİ	33
EKONOMİK KRİZLER LİTERATÜRÜ	34
TURİST PERSPEKTİFİNDEN DESTİNASYON İNOVASYONU	35
KORONA SÜRECİNDE DİJİTAL BAĞIMLILIK VE EĞİTİME ETKİSİ.....	36
ALMANYA'NIN KAFKAS İSLAM ORDUSU'NU ENGELLEME FAALİYETLERİ	37
THE IMPACT OF CULTURAL DIFFERENCES ON LOSS AVERSION AND SELF ATTRIBUTION BIASES	38
AVRUPA BİRLİĞİ'NİN ORTADOĞU POLİTİKASI.....	39
YOLCULARIN HAVAYOLU İŞLETMELERİNİN MOBİL UYGULAMASINI KULLANMA NİYETİNİN İNCELENMESİ.....	41
50 YAŞ VE ÜZERİNDEKİ BİREYLERİN YALNIZLIK VE KİŞİSEL İYİ OLUŞLARI	42
APHRODİSİAS BULUNTUSU DEMETER/CERES RAHİBESİ'NE YENİ BİR DÖNEM ÖNERİSİ .	43
INSTAGRAM'DA BENLİK SUNUMU.....	44
GHEWOND'A GÖRE EMEVİLER DÖNEMİ İLK İSLAM FETİHLERİ	45
THE EFFECT OF THE PARENTAL ATTITUDES AND PERSONALİTY TRAİTS ON UNİVERSİTY STUDENTS' LEVELS OF BELONGİNG	46
GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜN ÖNEMİ VE RİSK TOPLUMU: KORONAVİRÜS ÖRNEĞİ.....	47
AKADEMİSYENLERİN COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	48
SİVİL HAVACILIK SEKTÖRÜNDE SEKTÖREL PERFORMANSIN MAKROEKONOMİK PERFORMANS İLE BİRLİKTE DEĞERLENDİRİLMESİ: İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATINA ÜYE ÜLKELERE YÖNELİK AMPİRİK BİR ANALİZ	49
YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) SALGIN YÖNETİMİNİN TÜRKİYE EKONOMİSİNE MALİYETİ.....	50
EFFECTS OF AIRPORT INVESTMENTS ON AVIATION ECONOMY IN TURKEY: AN EVALUATION FOR THE PERIOD 2003-2020.....	51
DETERMINING THE EFFECT OF COVID-19 PANDEMIS ON THE AIRLINE BANKRING RISK: AN ANALYSIS FOR THE TURKISH CIVIL AVIATION SECTOR WITH AIRSCORE MODEL....	52
TARIM İŞLERİNDE HİZMET AKDİ İLE SÜREKSİZ İŞLERDE ÇALIŞANLARIN SOSYAL GÜVENLİKLERİ.....	53

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MUHTARLIK SİSTEMİNİN HUKUKSAL VE FONKSİYONEL ANALİZİ.....	55
X VE Y KUŞAĞI YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN BİREYSEL YENİLİK ALGILARI VE ENDÜSTRİ 4.0 BİLGİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	57
ÖĞRETMENLER VE SİBER ZORBALIK: GAZİANTEP İLİNDE BİR ARAŞTIRMA.....	58
PETROL FİYATLARI İLE HİSSE SENEDİ FİYATLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: BIST100, BIST50 VE BIST KİMYA, PETROL, PLASTİK SEKTÖRÜ İNCELEMESİ.....	59
DİJİTAL ÇAĞIN BİREYLERİ VE BİLGİNİN YENİ STATÜSÜ	60
YENİ MEDYA OLANAKLARI VE SİYASAL İÇERİKLİ BİLGİ ARAYIŞI.....	61
UKRAYNA'DAKİ MÜLTECİLERİN TOPLUMA ENTEGRASYONUNUN ÖNÜNDEKİ ENGELLER	62
KREDİ DERECELENDİRME NOTLARI - MALİ ALAN KARŞILAŞTIRMASI: TÜRKİYE İÇİN BİR DEĞERLENDİRME.....	63
GELENEKSELDEN POSTMODERNİTEYE NAMUS ALGISI VE CİNSİYETİ YENİDEN KURGULAMAK	64
ORGANİK TARIM İLE TARIMSAL GSYİH İLİŞKİSİ: BİR PANEL VERİ ANALİZİ	65
NİĞDE KENTİ VE ÇEVRESİNDE KÜLTÜR TURİZMİ.....	66
OTOMOBİLLERİN LASTİK SEÇİMİNDEKİ KRİTERLERİN ANP YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	67
PLANLAMA EKSİKLİĞİNİN KOBİLERİN KURUMSALLAŞMA SÜRECİ ÜZERİNE ETKİSİ: ÜRETİM SEKTÖRÜNDE YEREL BİR İŞLETME ÖRNEĞİ.....	68
THE TAXATIONAL CONSEQUENCES OF DEATH EVENT IN TERMS OF TURKISH TAX LAW	70
OECD ÜLKELERİNDE TOPLAM TÜKETİM VE YATIRIM HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ.....	71
İNOVASYON VE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	72
EALUATING THE COMMUNICATIONS SKILLS OF SOCIAL SERVICE DEPARTMENT STUDENTS' COMMUNICATIONS SKILLS ACCORDING TO SOCIAL MEDIA USAGE HABIT	73
KARLOFÇA ANTLAŞMASI SONRASI OSMANLI-VENEDİK SINIRLARININ TESPİTİ.....	74
NADİR ŞAH DÖNEMİ OSMANLI-İRAN DİPLOMATİK İLİŞKİLERİ (1736-1747).....	75
XVIII. YÜZYILDA OSMANLI İRAN İLİŞKİLERİ (1723-1746)	76
DESTEKLEME POLİTİKALARININ TARIMSAL ÜRETİM ÜZERİNE ETKİSİ	77
KRİZLERİN DEVLET BORÇLARINA ETKİSİ: 2008 KÜRESEL FİNANS KRİZİ ÖRNEĞİ.....	78
YEREL YÖNETİMLERDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA	79
MİLLİYETÇİLİK ÇALIŞMALARINDA ERKEK NAMUSU VE KADIN İFFETİ SÖYLEMLERİ	80
KUR'AN-I KERİM'DE ENTİMEMLERE ÖRNEKLER	81
NASİRÜDDİN ET-TÛSÎ'DE HİTABET SANATI	82
AR-GE ÇALIŞMALARININ EKONOMİK BÜYÜMEYE ETKİSİ	83
COVID-19 PANDEMİSİ BAĞLAMINDA YENİ ORTA SINIF İÇİN KONUTUN DEĞİŞEN ANLAMI	84
CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ ORTAMINDA KADINLARIN SOSYAL MEDYA KULLANIMI.....	86

ÇALIŞANLARIN YAŞAM DOYUMUNUN BİREYSEL PERFORMANS ALGISINA ETKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA.....	88
AB'NİN GELECEĞİNE DAİR ENTEGRASYON SENARYOLARI VE TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNİN MUHTEMEL SEYRİ	89
OTOTELİK KİŞİLİĞİN İŞE ADANMA ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE KİŞİSEL ANLAM ARAYIŞININ ROLÜ	90
DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERİN POZİTİF SES ÇIKARTMA DAVRANIŞINA ETKİSİ: AKADEMİSYENLER ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	92
ETİK LİDERLİĞİN PSİKOLOJİK SÖZLEŞME İHLALİ ALGISINA ETKİSİ: AKADEMİSYENLER ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	93
COVID-19 SALGINI'NIN TARIM VE GIDA ENDÜSTRİSİ ÜZERİNE ETKİLERİ.....	94
BORÇLANMA VE MORATORYUM: DEMOKRAT PARTİ (1950-1958) ÖRNEĞİ.....	95
FALCILARIN GÖZÜNDEN GENÇLERE BAKMAK: FAL KAFEYE GİDEN GENÇLER ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA	96
SİYASAL PAZARLAMANNIN SİYASAL RIZA ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE VİRAL İLETİŞİMİN ARACILIK ROLÜ: Z NESLİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	97
COVID-19 SÜRECİNDE TÜKETİCİ KARAR VERME STİLLERİ İLE MAĞAZA İÇİ TÜKETİCİ DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	98
INTRA-INDUSTRY TRADE BETWEEN CHINA AND ASEAN: THE CASE OF THE MANUFACTURING INDUSTRY	99
EUROPEAN SECURITY AND DEFENSE POLICY AND TURKEY	100
TÜRKİYE'DE SPOR KULÜPLERİNİN FİNANSAL ANALİZİ VE COVID-19 SALGININ SEKTÖRE ETKİLERİ	101
SİYASAL İLETİŞİM AÇISINDAN KAMU DİPLOMASİSİ FAALİYETLERİNİN İNCELENMESİ.....	103
ÇEVRE DUYARLILIĞININ İŞLETMELERE KATKILARI.....	104
İŞLETMELERDE ISO 14001 ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ VE ÖNEMİ	105
ORGANİK GIDA TÜKETİCİ BAĞLILIĞINDA PARASOSYAL ETKİLEŞİMİN ROLÜ.....	106
ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞME, ÖRGÜTSEL DESTEK VE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	107
KÜRESELLEŞEN DÜNYADA ÜLKE PAZARLAMASI	108
STATÜ TÜKETİM VE MATERYALİZMİN PLANSIZ SATIN ALMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ANALİZİ.....	109
A NEW TOURISM CRISIS IN TURKEY.....	111
DENİZ TURİZMİNDE DİJİTAL PAZARLAMA İLETİŞİMİ: ANTALYA YAT LİMANLARI ÜZERİNE BİR ANALİZ	112
DENİZ TAŞIMACILIĞINDA DİJİTAL REKABET: GELENEKSEL İŞLETMELER VE DİJİTAL ÖNCÜLER	113
KORONA VİRÜS SÜRECİNDE FARKLI BRANŞ SPORCULARINDA DEPRESYON DÜZEYLERİ	114
KORONA VİRÜS SALGINININ SPORCULARA ETKİSİNİN PERFORMANS YÖNÜNDEN İNCELENMESİ.....	115
KORONAVİRÜS SALGINININ SPOR EKONOMİSİNE ETKİSİ	116
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ YETERLİLİK DURUMLARININ ARAŞTIRILMASI	117

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ ARAŞTIRILMASI ...	118
OKÇULUK SPORU İLE İLGİLENEN BİREYLERİN SOSYAL BÜTÜNLEŞME DÜZEYLERİN İNCELENMESİ.....	119
COVID-19 SALGININ FİNANSAL RAPORLAMA ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	120
DENETİM PLANI MATRİSİNİN OLUŞTURULMASINA İLİŞKİN BİR UYGULAMA	121
DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DENETÇİ ROTASYONUNA ETKİSİ: BORSA İSTANBUL GIDA, İÇECEK VE TÜTÜN SEKTÖRÜNDE BİR UYGULAMA	122
YERLİ HALKIN TURİZMİN POZİTİF VE NEGATİF ETKİLERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ TURİSTLERE YÖNELİK MİSAFİRPERVERLİK TUTUMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	123
YERLİ HALKIN YER KİŞİLİĞİ TUTUMUNUN TESPİT EDİLMESİ: EDİRNE ÖRNEĞİ	124
VADELİ İŞLEM SÖZLEŞMELERİNİN (FUTURES) GETİRİ VE HACİM VE VOLATİLİTESİNDE MAKROEKONOMİK GÖSTERGELERİN ROLÜ: VADELİ İŞLEM OPSİYON PİYASASI (VİOP) ÜZERİNE BİR UYGULAMA	125
BANKA ÇAĞRI MERKEZİ ÇOK KANALLI KUYRUK MODELLEMESİ İLE KORONO SÜRECİ ETKİLERİNİN GÖZLENMESİ.....	126
BİST BANKALARININ PİYASA RİSK PERFORMANS SIRALAMASI İLE BETALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	128
ŞİRKET DEĞERLEME.....	129

ÖRGÜTSEL GASLIGHTING VE BİR ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASI

Dr. Suzan URGAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi - 0000000292804174

ÖZ

Gaslighting psikolojik bir manipülasyon yöntemi olarak bilinmektedir. Bir bireyi manipüle ederek yetersizlik duygusu hissedebilmesi için yapılan psikolojik ve sosyal bir baskı türü olarak literatüre girmiştir. Kavram örgütsel alanda çok fazla incelenmemiş olsa da içinde yaşanan bir durumdur. Farklı şekillerle iş yaşamında gerçekleştiği düşünülmektedir. Bu çalışma, örnek bir olay yardımıyla gaslighting olgusunun örgütsel alanda uygulanma şekillerinden birini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bir cerrahi operasyon ekibinde yer alan teknisyenin görevini aksattığını düşünen cerrahi ekip şefinin, ilgili çalışana karşı yapmış olduğu davranışlarını içeren çalışma, örnek olayın konusu olmaktadır. Süreç içinde meydana gelen durum verileri katılımcı gözlem yaklaşımı ile elde edilmiştir. Elde edilen verilerin kayıtları oluşturulmuş ve doğrudan raporlaştırma tekniği olan hikâye şeklinde raporlama ile aktarılmıştır. Örnek olay çalışmasındaki bulguların raporlaştırılması ve literatür bilgilerinin karşılaştırılması sonucunda elde edilen veriler, ekip şefinin yapmış olduğu davranışların bir manipülasyon olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Ekip şefinin, ilgili çalışana, bulunduğu birim içerisinde varlığını yok sayması, herhangi bir iş vermemesi ve görmezden gelmesi gibi tekniklerle çalışanın psikolojisini etkilediği görülmektedir. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde çalışma hayatı içinde yaşanan, prosedürel çalışma kuralları dışında kalan ve bireysel olarak uygulanan bazı davranışların çalışanları psikolojik olarak etkilediği görülmektedir. Örnekte olduğu gibi, çalışanın hata yapmasının önüne geçilmesi gibi bir amaç olsa da, çalışma hayatında yapılan bazı uygulamaların gaslighting uygulamaları içinde değerlendirilmesi ve örgütsel gaslighting olarak literatürde yerini almasının uygun olacağı öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Örgütsel Gaslighting, Örgütsel Davranış, Manipülasyon

DOĞU AKDENİZ'İN ENERJİ KARTI: KIBRIS

Doç. Dr. Murat KÖYLÜ

Çağ Üniversitesi - 0000-0001-7759-7675

ÖZ

Doğu Akdeniz bölgesi üzerinde stratejik olarak bölge güvenliği açısından, siyasi sorunlar ve anlaşmazlıklar açısından en önemli unsur Kıbrıs Adası'dır. Kıbrıs her ne kadar günümüzde barındırmış olduğu zengin hidrokarbon yatakları ile dikkat çekse de aslında bu rezervler dünya üzerinde özellikle Ortadoğu Bölgesi ve diğer ilgili bölgeler ile karşılaştırılma yapıldığında göreceli olarak az kalmaktadır. Yine de ilgili rezervlerin çıkarılması ve dünya pazarına sunulması durumunda ilgili taraflar önemli ölçüde maddi kazanç sağlayacak ve hem doğrudan hem de dolaylı olarak ekonomik gelişimlerine katkı sağlanacaktır. Bu nedenle enerji alanında Kıbrıs üzerinde gelişen ve gündeme getirilen projeler bölgesel ve küresel siyaset açısından son derece önem arz eden durumdadır. Kıbrıs ve çevre ülkelerinin bu denklemde değerlendirmeleri gereken en önemli husus enerji rezervlerinin temelinde oluşan yeni jeopolitik dengelerdir. Özellikle İsrail-Yunanistan-Güney Kıbrıs Rum Yönetimi arasında oluşan yakınlaşma Akdeniz özelinde oluşturulmaya çalıştıkları güvenlik çemberinin dışı vurumu olarak nitelendirilebilir. Türkiye Cumhuriyeti de dış politikasını oluştururken tüm bu gelişmeleri dikkatlice takip etmelidir.

Anahtar kelimeler: Doğu Akdeniz, Kıbrıs, Enerji

ÖZNEL İŞ YÜKÜ ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI, GEÇERLİĞİ VE GÜVENİRLİĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Kenan ORÇANLI
Toros Üniversitesi - 0000-0001-5716-4004

Prof. Mustafa BEKMEZCİ
Toros Üniversitesi

Doç. Dr. Hakan EYGÜ
Atatürk Üniversitesi

ÖZ

Rekabetin arttığı, her şeyin çok hızlı değiştiği, herkesin her an ulaşılabilir olduğu günümüzde iş ile özel yaşam arasında sınırlar ortadan kalkmıştır. İnsanlar mevcut işini koruyabilmek için kısa sürede çok fazla ve çok farklı işler yapmak, değişikliklere uyum sağlamak, kendini geliştirmek zorundadır. Bu durum, kişinin algıladığı iş yükünü artırmaktadır. Öznel iş yükünün işletmeyi ve insan sağlığını olumsuz yönde etkilediğine dair araştırmalar mevcuttur. Bu kapsamda çalışmanın amacı, Caplan (1971) tarafından geliştirilen ve günümüzde de kullanılabileceği değerlendirilen Öznel İş Yükü Ölçeği'ni Türkçe'ye uyarlayarak, Türkçe literatüre kazandırmaktır. Çalışmanın ilk aşamasında, ölçeğin Türkçe çevirisi yapılmıştır. Bu aşamada Brislin (1970) tarafından önerilen çeviri ve geri çeviri yöntemi kullanılmıştır. Müteakiben, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek akademisyenlere uygulanmış ve veriler 376 kişiden elde edilmiştir. Ölçeğin kapsam ve mantık geçerliği için uzman görüşüne başvurulmuş, yapı geçerliği ve güvenilirlik analizleri SPSS paket programı ve R programlama dili kullanılarak yapılmıştır. Çalışmanın neticesinde; ölçeğin tek boyutlu bir yapısının bulunduğu, güvenirliliğinin yüksek olduğu ve sosyal bilimlerde yapılacak araştırmalarda kullanılabileceği tespit edilmiştir. Her ne kadar ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması akademisyenler üzerinde yapılmış olsa da bu ölçeğin öznel iş yükünü tespit etmek ve gerekli tedbirleri almak için çalışma hayatında da kullanılabileceği değerlendirilmektedir.

Anahtar kelimeler: Öznel İş Yükü, Geçerlik, Güvenirlik

VALIDITY AND RELIABILITY ANALYSIS OF TURKISH VERSION OF THE GAMEX

Dr. Mehmet Özer DEMİR

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi - 0000-0002-5035-0530

Yüksek Lisans Öğrencisi Berlin BOLAT

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Abstract

Advances in information technologies in the 2000s provided persuasive technologies and Gamification, which are widely used in behavior intervention studies. Mobile communication technologies, applications, and web pages are designed based on one, both, or a mix of two of these two methods. Although they use different tools and approaches, the ultimate purpose of both methods is to persuade, motivate and trigger an action. Understanding the gamification features and mechanisms embedded in apps and web pages are necessary to ensure the desired behavior change in the target audience. This study researches the validity and reliability of the Turkish version of the Gameful Experience Scale (GAMEX), which is widely used in marketing.

In this study, the GAMEX scale proposed by Eppmann et al. (2018) was operationalized. 7-point Likert type scale (1 = Strongly Disagree, 7 = Strongly Agree) was used in the questionnaire which is conducted online as a data collection tool. Besides, participants' ages, marital status, gender, educational status, occupations, and monthly average household income were included in the questionnaire. The data is collected online, the participants were invited to participate in the survey via e-mail and social media accounts. In this context, the sampling method is convenience sampling. A total of 402 participants were included in the study. Confirmatory factor analysis (CFA) is used to test the level of fit between the data and the conceptual model proposed based on a theory. CR and AVE values are examined for the validity and the reliability. While CR is considered as a criterion of reliability, AVE is used to evaluate the convergent and the discriminant validity. MSV (Maximum shared variance) and MaxR (H) (McDonald Construct Reliability) are calculated. Goodness of fit (GOF) values are calculated to reveal the level of model fit. The findings of the study suggest some improvement requirements.

Keywords: Gameful Experience Scale, Gamification, GAMEX, Reliability, Validity

BORSA İSTANBUL'DA İŞLEM GÖREN TEKSTİL İŞLETMELERİNİN FİNANSAL PERFORMANS ANALİZİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Prof. Hasan AYAYDIN - Gümüşhane Üniversitesi - 0000 0002 5395 1411

YL Öğrencisi - Zekeriya Emre YAŞAR - Gümüşhane Üniversitesi

ÖZ

Tekstil sektörü; iplik, kumaş, halıcılık, dokumacılık gibi birçok kavramı kapsayan geniş bir sektör konumundadır. Türkiye'nin dış ticaretinde oldukça önemli bir yeri bulunan tekstil sektörü, ülke ihracatındaki payı düşünüldüğünde en önemli sektörler arasında yer almaktadır. Ayrıca Türkiye ekonomisinde büyük ölçüde istihdam sağlamasıyla da oldukça önem arz etmektedir.

Çalışmanın amacı, Borsa İstanbul'da işlem gören tekstil işletmelerinin çok kriterli karar verme teknikleri kullanılarak finansal performansını analiz etmektir. Bu kapsamda 20 tekstil işletmesinin 2016, 2017 ve 2018 yıllarında 17 finansal oran baz alınarak çok kriterli karar verme tekniklerinden AHP, TOPSIS, VIKOR ve BORDA yöntemleri yardımıyla finansal performans analiz edilmiştir. İşletmelerin performans analizlerinde işletmeler birbirleri ile kıyaslanarak hangi işletmenin diğer işletmelere göre daha iyi alternatif oluşturduğunu belirlemek ve belirlenen bu alternatifleri en iyiden en kötüye doğru sıralamak için çok kriterli karar verme tekniklerinden faydalanılır. Bu alanda bazı çalışmalar olmakla beraber, tekstil sektöründe AHP, TOPSIS, VIKOR ve BORDA yöntemlerinin tamamının bir arada bulunduğu bir çalışma olmaması bu çalışmanın özgünlük tarafıdır. Çalışmanın bu yönüyle literatüre bir katkı sağlaması beklenmektedir.

Çalışmada kullanılan kriterler finansal oranlardır. Bu finansal oranlar; likidite oranları, faaliyet oranları, finansal yapı oranları, karlılık oranları ve piyasa oranlarından seçilmiş 17 finansal oran olarak belirlenmiştir. Finansal performans göstergesi olma özelliği taşıyan finansal oranlar, sayıca çok fazla olmaları ve rakip işletmelerin performanslarını dikkate almamaları nedenleriyle, işletme hakkında karar verecek olanların işletmeye dair bütüncül ve kapsamlı bir değerlendirme yapmalarını zorlaştırmaktadır. Bu zorluğu yenmek, finansal oranlardan daha hızlı ve etkin sonuçlar almak için kullanılan, çok kriterli karar verme (ÇKKV) teknikleri geliştirilmiştir. Finansal oranlara ilişkin veriler Kamuoyu Aydınlatma Platformu'nda (KAP) yayımlanan bilanço ve gelir tablolarından temin edilmiştir. Öncelikle kriterlerin ağırlıkları AHP yöntemi ile belirlenmiştir. Sonrasında ağırlıkları belirlenen bu kriterler TOPSIS ve VIKOR yöntemleriyle en iyi alternatifin belirlenmesi amacıyla sıralamaya tabi tutulmuştur. En sonunda ise sıralamaları yapılan bu alternatifler BORDA yöntemi ile birleştirilerek nihai sonuçlara ulaşılmıştır.

Çalışma sonucunda nihai sıralamalarda finansal performansı en iyi çıkan işletme 2016 yılı için YATAS, 2017 yılı için KORDS ve 2018 yılı için ise DESA şirketi çıktığı görülmüştür. Çalışma sonucunda ayrıca şirketlerin likidite oranlarının yüksek çıkması şirketlerin performanslarının yüksek çıkması anlamını ifade etmektedir. Likidite oranları içerisinde cari oran performansı genel performansı daha çok etkilemiştir. Şirketlerin performanslarını arttırmak için likidite oranlarına, özellikle cari orana, eğilim göstermeleri önerilebilir. İşletmelerin dönen varlıklarının kısa vadeli borçlarını karşılayamaması performanslarını düşürmektedir.

Anahtar kelimeler: Tekstil, AHP, TOPSIS, VIKOR, BORDA

COVID -19 PANDEMİSİNİN SEÇİLMİŞ EMTİALAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Abdülkadir BARUT

Harran Üniversitesi

Prof. Hasan AYAYDIN

Gümüşhane Üniversitesi - 0000-0001-8315-9727

ÖZ

Covid-19 ya da diğer adı ile koronavirüs 2019 virüsü ilk olarak Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmış ve birçok ülkeye yayılmıştır. Covid-19'un çok hızlı dağılması ve Dünya genelinde ölümlere sebep olması nedeni ile birçok ülkeye ekonomi sektörünü de etkilemiştir. Bu süreçte birçok fabrika üretimlerine ara vermiş ve üretime verilen bu ara hem işverenleri hem de çalışanları olumsuz etkilemiştir. Diğer yandan virüs nedeniyle ortaya çıkan bu ekonomik sıkıntılar ülkelerin parasal genişlemeye gitmesine neden olmuştur. Bu parasal genişleme ise dolaylı olarak altın, gümüş gibi değerli emtiaların değerlendirilmesine neden olmuştur. Yine üretimin durmasından dolayı enerjiye olan talep azalmış bu durum ise petrol fiyatlarının düşmesine neden olmuştur.

Bu bağlamda çalışmanın amacı; 2019-12-31 ve 2020-09-26 arasındaki 271 günlük veri kullanılarak Dünya genelinde meydana gelen covid-19 vakaları ile altın, gümüş ve petrol fiyatları arasındaki nedensellik ilişkisinin zaman serileri ile incelenmesidir. Bu amaçla öncelikle değişkenlerin durağanlıkları The Augmented Dickey-Fuller (ADF) Test ve Phillips-Perron (PP) Test ile incelenmiştir. Değişkenlerin durağanlıkları incelendikten sonra ise değişkenler arasındaki nedensellik ilişkisi incelenmiştir. Değişkenler arasındaki nedensellik ilişkisi ise değişkenlerin eş bütünleşik olup olmadıklarına bakılmaksızın, analiz yapılmasına olanak sağlayan Toda ve Yamamoto (1995) nedensellik testi tercih edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre ise; covid-19 vakalarından altın, gümüş ve petrol fiyatlarına doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Covid-19, Altın, Gümüş, Petrol

COVID-19 PANDEMIC AND UNIVERSAL BASIC INCOME DEBATE IN THE CONTEXT OF CRISIS MANAGEMENT IN PUBLIC ADMINISTRATION

Asts. Prof. Dr. Ezgi SEÇKİNER BİNGÖL

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi - 0000-0003-1250-4102

ÖZ

The Covid-19 pandemic which emerged in November 2019 in China, causing 950.000 deaths in ten months according to the report of the World Health Organization (WHO, 2020) is expected to cause important economic and social changes in the global system. Countries seeking various solutions against the epidemic follow different public policies and crisis management processes in order to reduce the damages of the epidemic and to overcome the crisis. Turkey has worked with a variety of strategies and measures to manage the crisis since January 2020, the date shown the virus in neighboring countries. It has been implemented a number of health policies including hygiene measures, as well as various and economic support policies such as assisting production and employment in this process. In Turkey, as in the rest of the world, the first resorted protection mechanism against economic losses caused by the pandemic has been social assistances. In this study, the universal basic income is discussed as a support mechanism with a high level of protection and a preventive effect in times of crisis. Universal basic income, which denotes a country allocating a regular unconditional cash grant to all its citizens, is back on the debate stage following the Covid-19 pandemic. The pandemic negatively impacted economically insecure sections of society and revealed the severe consequences of inequality. Social distancing and staying at home were not quite possible for low wage workers and those working in insecure sectors. First, Spain stated that it would implement a scheme referred to as “minimum income” in May. Meanwhile, in the UK, the basic income debate that has been ongoing for centuries was rekindled. Brazil passed a limited basic income law in March 2020. This study evaluates universal basic income together with the pandemic and focuses on examples of countries where basic income has been implemented. How can the universal basic income debate be grounded in Turkey in line with these examples? How can universal basic income acquire a position within Turkey’s social assistances regime, or can it even be positioned as an alternative to it? Is universal basic income possible in Turkey? This study aims to discuss these questions. In conclusion, it has been demonstrated that universal basic income can be given as an alternative to social assistances in Turkey and this is economically possible. In crisis management, five stages of the crisis are generally mentioned in the literature. These stages are; The symptoms of the crisis, the preparation and prevention phase, the determination of the harm, and the lessons learned from the crisis. Accordingly, the study concluded that universal basic income may have an important effect on overcoming the socio-economic effects of the crisis during the preparation and protection phase.

Keywords: universal basic income, crisis management, Covid-19.

TÜRKİYE'DE ENFLASYON VE İŞSİZLİK ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİSİ

Dr. Serdar GÖCEN

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi - 0000-0002-5742-191X

ÖZ

Makroekonomik hedefler arasında en önemlilerden ikisi enflasyon ve işsizlik oranlarını kalıcı olarak düşürmektir. Türkiye gibi hem yüksek enflasyona hem de yüksek işsizlik oranına sahip ülkelerde bu hedeflere ulaşabilmek için enflasyon ve işsizlik arasındaki ilişkinin anlaşılması önem taşımaktadır. Enflasyon ve işsizlik arasındaki ilişki orijinal Phillips Eğrisinde negatif olarak ele alınmaktadır. Buna göre, işsizlik oranlarında düşüş gerçekleştirmek için enflasyonun yükseltilmesi gerekmektedir. Uyarlanmış beklentilerle geliştirilmiş Phillips Eğrisinde ise, enflasyon ve işsizlik ilişkisi kısa dönemde negatif olarak ele alınmış, ancak uzun dönemde bir ilişkinin olmadığı gösterilmiştir. Buna göre, işsizliği düşürmek için uygulanan enflasyonist politikalar kısa dönemde etkili olurken, uzun dönemde işsizlik eski haline dönmekte ve sonuç sadece enflasyon artışı olmaktadır. Rasyonel Beklentilerle genişletilmiş Phillips Eğrisinde ise, enflasyonist politikalar kısa ve uzun dönemde işsizlik zerinde etkili olmamaktadır.

Çalışmada, Türkiye'de enflasyon ve işsizlik arasındaki ilişki incelenmektedir. 2005:01-2020:06 dönemi aylık verilerinin kullanıldığı çalışmada, alternatif Granger nedensellik testleri ve asimetric nedensellik testleri birlikte kullanılmıştır. İlk olarak, enflasyon oranları ile işsizlik oranları arasındaki Granger nedensellik bağlantısı incelenmiştir. Tüm test sonuçlarına göre, enflasyon ve işsizlik arasında iki yönlü nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Çalışmanın ikinci kısmında, asimetric nedensellik ilişkisi araştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, enflasyondaki negatif şoklardan işsizlikteki pozitif şoklara doğru ve işsizlikteki negatif şoklardan enflasyondaki negatif şoklara doğru nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuçlara göre, enflasyondaki düşüşler işsizliğe neden olmaktadır. Ancak enflasyon artışları işsizlikte düşüşe neden olmamaktadır. Buna göre, Türkiye'de işsizlikle mücadele etmek için enflasyon yaratmanın etkin bir politika aracı olmadığı görülmektedir. Enflasyonla mücadelenin önemli bir makroekonomik politika amacı olduğu Türkiye'de, en azından kısa dönemde enflasyon düşüşlerinin işsizlik artışı maliyetine sahip olduğu görülmektedir.

Anahtar kelimeler: işsizlik, enflasyon, nedensellik

VERGİ GÜVENLİK YÖNTEMİ OLARAK İZAHA DAVET KURUMU: HÜKÜM VE SONUÇLARI AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Mutlu YORULDU

Balıkesir Üniversitesi - 0000-0002-1010-2938

ÖZ

Modern devlet ve yönetim anlayışlarının en önemli gelir kaynakları, vergiler olarak kabul edilmektedir. Devletlerin bütçe analizleri yapıldığında vergi türleri itibariyle farklılık gösterebilmek ile birlikte kamusal harcamaların finansmanında en çok kullanılan ve gelir büyüklüğü açısından en hacimli gelir kaynağının vergilerden oluştuğunu tespit edebilmek mümkündür. Dolayısıyla devletlerin hazinesi için oldukça önemli olan vergi gelirlerinin, birtakım kanunlarla ve kanunlara yerleştirilen kurumlarla korunmak istenmesi rasyonel yönetim anlayışının bir tezahürü olarak ifade edilebilir. Türk vergi sistemi bakımından değerlendirildiğinde, bir amme diğer ifadeyle kamu alacağı olan vergi alacağının korunabilmesini de amaçlayan 6183 sayılı “Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun”un (AATUHK) vergi güvenlik yöntemlerini düzenleyen ve açıklayan ana mevzuat yapısını oluşturduğu belirtilebilir. Bu esas kanunun yanı sıra vergilendirmeye ilişkin usul esaslarını düzenleyen 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nda (VUK) da birtakım müesseseler mevcuttur. Söz konusu hukuki düzenlemeler doğrudan vergi güvenlik yöntemi oluşturmak amacıyla getirilmemiş olsalar dahi kanun koyucu tarafından hedeflenen amaçlardan birini verginin güvence altına alınabilmesi oluşturmaktadır. Bu doğrultuda 9 Ağustos 2016 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 6728 sayılı Kanun’un 22’nci maddesiyle VUK’un mülga 370’inci maddesi “İzaha davet” başlığı altında revize edilmiştir. İzaha davet kurumu ile haklarında henüz vergi incelemesine başlanılmamış veya takdir komisyonuna sevk edilmemiş mükellefler için verginin ziyaa uğradığına işaret eden belirtilerin bulunduğu yetkili kişilerce tespit edildiğinde aynı merciler tarafından mükelleflerden açıklama istenmesidir. Kendisinden vergilendirmeye tesiri bulunan belirli konularda izah talep edilen kişinin izaha davet yazısını tebellüğ ettiği tarihten itibaren 15 gün içinde yetkili komisyona izahta bulunması gerekmektedir. İzaha davete icap etmeyen vergi mükellefleri hakkında vergi incelemesi başlatılabilmekte veya takdir komisyonuna sevk kararı alınabilmektedir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılarak doküman incelemesi tekniği ile bir vergi güvenlik yöntemi olarak izaha davet kurumu hukuki açıdan ele alınmaktadır.

Anahtar kelimeler: Vergi Güvenlik Yöntemleri, Vergi Usul Kanunu, İzaha Davet Kurumu

THE EFFECT OF ETHICAL LEADERSHIP ON AFFECTIVE COMMITMENT AND JOB SATISFACTION

Dr. Öğr. Üyesi Alev SÖKMEN

Başkent Üniversitesi - 0000-0002-2143-839X

Abstract

Ethical leadership, affective commitment and job satisfaction have both direct and indirect effect not only on personal success and performance but also on organizational success and performance. Therefore, organizations should know and understand the attitudes and behaviors of the employees to reach their goals and to survive. By that way, organizations should encourage the good attitudes and behaviors while improving with the negative ones. For that reason the ethical leadership, affective commitment, and job satisfaction are popular issues attracting both scholars and researchers. Most of the studies focus on general and random employee groups while the number of studies on specific working groups is limited. This study was conducted among the 289 hospital employees in a university hospitals in Ankara region. Moreover, the effect of ethical leadership on the affective commitment, and job satisfaction was analyzed. The results provided that ethical leadership have statistically significant relation with affective commitment and job satisfaction. Moreover, it was showed that ethical leadership has significant effect on affective commitment, and job satisfaction.

Keywords: Ethical Leadership, Affective Commitment, Job Satisfaction

UNITED NATIONS AND HUMAN RIGHTS VIOLATIONS IN SYRIA

Dr. İdris TURAN

Hakkari University - 0000-0002-8184-0110

Abstract

Syria is in chaotic environment where people's human rights have been violated since March 2011. United Nations have some decisions on Syria crisis. United Nations Security Council took twenty six decisions between 2012 and 2020 on Syrian crisis. But these are not effective to solve crisis in Syria. Moreover, these are not a solution for Syrians. United States, Russia, Iran and Turkey have their own agenda. Situation in Syria has to be taken care in axis of human rights.

Human rights are regardless of race, sex, nationality, ethnicity, language, religion, or any other status. These are human rights: right to life and liberty, freedom from slavery and torture, freedom of opinion and expression, right to work and education, etc.

In Syria, nearly half million civilians was killed. Nearly fourteen million Syrian need humanitarian aid. (When the population of Syria is being thought, nearly 70 percent of the population need humanitarian aid.) Whole country was destroyed because of the internal war.

United States has been supporting the PKK/YPG terrorist group in north of Syria. Russia and Iran have been supporting Assad. Turkey has some humanitarian manner (it has nearly four million asylums in Turkey) on Syrians, but it has been supporting opponents since the beginning.

In this study, the situation of Syria in axis of human rights is analysed. Moreover, United Nations' decisions on crisis in Syria are focussed. Lastly, some suggestions to solution for Syria are offered.

Keywords: Syria, United Nations, Human Rights

DÖVİZ VE PETROLÜN EKONOMİK POLİTİKA BELİRSİZLİK ENDEKSİ ÜZERİNE ETKİLERİ: GELİŞMEKTE OLAN ÜLKE ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Umut Burak GEYİKÇİ

Manisa Celal Bayar Üniversitesi - 0000-0002-4285-2151

Dr. Öğr. Üyesi Fatma İZMİRLİ ATA

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Lale DEMİRLİOĞLU YAKUPOĞLU

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

ÖZ

Bu çalışma ile gelişmekte olan ülke özelinde petrol fiyatları ve döviz kurlarının ekonomik politika belirsizliği üzerindeki etkisi ölçülmüştür. Mevcut literatür daha çok gelişmiş ülkeler üzerinde yoğunlaşmış olup döviz kurları ve petrol fiyatlarının birlikte ekonomi politikası belirsizliği üzerindeki etkilerini petrol ithalatçısı gelişmekte olan ülkeler özelinde değerlendiren bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmada 01 ocak 2020 ile 9 eylül 2020 tarihlerini kapsayan 183 günlük hafta içi veriler ARDL sınırlar testi ile analiz edilmiştir. Gerçekleştirilen analiz neticesinde tüm seriler arasında eşbütünleşme ilişkisi bulgulanmıştır. Ayrıca petrol fiyatlarının ve döviz kurlarının ekonomik politika belirsizliği üzerinde uzun dönemde etkili oldukları bulgulanmıştır. Değişkenler arası kısa dönemli ilişkiler incelendiğinde, dolarda uzun dönemde meydana gelen sapmaların %28'inin ve brent petrolde uzun dönemde meydana gelen sapmaların %4'ünün bir sonraki dönemde düzeldiği görülmektedir. İncelenen değişkenler arasındaki kısa dönemli Granger nedensellik ilişkilerini, Block Exojenite Wald testi vasıtasıyla bulguladık. Elde edilen sonuçlar, kısa dönemde Dolar/TL kuru ile endeks arasında karşılıklı bir nedensellik gösterirken, Brent petrolden endekse doru da tek yönlü bir nedensellik bulgulanmıştır. Gerçekleştirilen analizler neticesinde Dolar/TL kuru ve brent petrol fiyatları ile ekonomi politikası belirsizliği arasında bir eşbütünleşmenin varlığını göstermektedir. İlaveten Brent petrol fiyatlarında meydana gelen değişimlerin endeksi uzun ve kısa vadede etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: ARDL, Ekonomi Politikası Belirsizlik Endeksi (EPU), Granger Nedensellik, Gelişmekte olan ülke, Türkiye

SİYASAL DAVRANIŞ ARAŞTIRMALARINDA MATEMATİKSEL MODELLEME

Dr. Öğr. Üyesi Vahit ÇALIŞIR

İskenderun Teknik Üniversitesi - 0000-0001-6575-8988

ÖZ

Siyasal davranış ve siyaset iletişim araştırmaları açısından son yıllarda artan bir eğilim ile "The Spatial Theory of Voting" olarak isimlendirilen ve "Oy Vermenin Mekansal (Geometrik) Teorisi" modelinin kullanımı önem kazanmaktadır. Teorinin temelinden "Ortanca Seçmen" olarak ifade edilen ve kökleri 1920'li yıllarda Hotelling tarafından geliştirilen ve işletmeler açısından uygun konum seçiminde "Ortanca Müşteri" yaklaşımına kadar dayanmaktadır. Zaman içerisinde tek boyutlu modellemenin yerini iki ve daha çok modelleme çalışmaları almıştır. Belirli bir politika, aday ya da benzeri bir olay ile ilgili seçmenlerin söz konusu olaylara mesafesinin baz alındığı ve vektörel uzaklık ölçümleri ile iki ve daha çok boyutlu bir görsellik sunan teorinin, bilgisayar ve yazılım sistemlerinin gelişimi ile çok daha güçlü araştırma sonuçları vermesi beklenmektedir. Teori öncelikle iyi tanımlanmış olaylar ve iyi tanımlanmış uzaklık ölçülerine ihtiyaç duymaktadır. Saha araştırmaları ile desteklenebileceği gibi son dönemde sosyal medya platformlarından da veri elde edilebilmesi nedeniyle teorinin çok daha pratik kullanımları mümkün görünmektedir.

Bu çalışmada, sosyal medya platformlarından elde edilecek veriler ile geometrik modelleme sonuçlarının elde edilmesi planlanmaktadır. Bunun için python ve R programlama dillerinden istifade edilecektir. Deneysel sonuçlar saha araştırmalarında kullanılabilmesi için açıklanacaktır.

Anahtar kelimeler: Siyasal Davranış, İletişim Araştırmaları, Matematiksel Modelleme

KÜRESELLEŞME KARŐSINDA ULUS DEVLET

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar YEŐİLYURT

Samsun Üniversitesi - 0000-0002-9094-1538

ÖZ

Küreselleşmenin ortaya çıkardığı yeni koşullar, ulus devlet yapılarının işlevlerini ve konumunu derinden etkilemektedir. Serbest ekonominin yaygınlaşması, teknoloji ve liberalizmin millî sınırların klasik fonksiyonlarının bir kısmını ortadan kaldırması, klasik egemenlik unsurlarında içte bağımsız politika geliştirebilme, etkili devlet kontrolü sağlama, dış otoriteleri iç işlerine karıştırmama gibi alanlarda görülen aşınmalar, küreselleşmenin ulus devlet üzerindeki baskı unsurlarından bazılarıdır. Küreselleşmenin bu zorlayıcı etkisi, ekonomi alanındaki bir dizi dinamik değişimin siyasi alandaki ilişkilere yansımalarıyla birlikte, ulus devlet yapıları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ayrıca günümüzde yaşanan bilgi devriminin rekabete dayanan bir toplumsal yapılanmaya yol açması ve iktidar dağılımını zaruri hale getirmesi gibi etkenler de bu siyasi yapılanmayı etkilemektedir. Çok kültürlülük, etno kültürel canlanma, küresel kitle kültürü gibi millî kimlik politikalarını klasik hâliyle sürdürmeyi zorlaştıran süreçlerin de çoğulcu ve bireyselliğe dayalı toplum ve siyaset anlayışının önem kazanmasına sebep olduğu bir gerçektir. Küreselleşme mevcut ulus devlet yapıları üzerinde bir baskı yattığı hemen hemen bütün yorumcular tarafında kabul edilmektedir. Ancak bu gidişatın ulus devletin uluslararası bir devletle yenilenmesi mi yoksa ulus devlete olan ihtiyacı pekiştiren bir türden mi olduğu tartışma konusudur. Bu çalışmada küreselleşme karşısında ulus-devletlerin yapısı ve rolü analiz edilecektir. Ayrıca küreselleşme ile birlikte ulus devletlerin işlevlerinde meydana gelen değişimin ulus devletlerin öneminin azalmasına mı yoksa güçlenmesine mi yol açtığı/açacağı bu çalışmada ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Ulus Devlet, Küreselleşme, Egemenlik, Milliyetçilik

OYUNUN SİNEMASAL DENEYİMİ: TOMB RAİDER MARKASI ÜZERİNDEN SİNEMASAL OYUN KAVRAMINI ANLAMAK

Arş. Gör. Deniz ÖZYURDA ERGEN

Yaşar Üniversitesi - 0000-0002-2254-4530

ÖZ

Dijital oyunlar üzerine gün geçtikçe yenilenmekte ve gelişmekte olan bir literatür mevcuttur. Bu literatürün dikkatli incelenmesi yapıldığında oyun medyumunun birçok görsel medyanın özelliklerini ödünç alıp kendi bünyesine katarak özgül bir benlik oluşturduğunu gözlemlemek mümkündür. Teknolojinin gelişmesi ve medyumlar arası geçirgenliğin artması akademide multi-disipliner kollarının artmasının yanı sıra endüstriyi de melezleşmeye itmiştir. Dolayısıyla, birçok dijital oyunun film adaptasyonlarına rastlandığı gibi, filmlerin de oyunlara dönüştürüldüğüne şahit olunmaktadır. Bu bağlamda bu iki alan arasındaki benzeşmenin arttığı ve oyunun sinemasal etkisinin arttığı, sinemanın kodlarını kendisiyle daha çok bağdaştıran ve kendi özelliklerine dahil eden bir video oyun anlatısının oluştuğu aşikardır. Bu bağlamda sinemasal oyunun ne olduğu ve ne çeşit özelliklerle bütünleşik bir dil oluşturduğunu anlamak adına 26 yıllık bir geçmişe sahip olarak markalaşmış oyun-film uyarlaması bir zincir halini alan Tomb Raider markasının 2018 yapımı son oyunu Shadow of the Tomb Raider ile en son uyarlanan filmi Tomb Raider (2018) incelenecek ve sinema ve dijital oyuna özgü özellikler açısından karşılaştırılarak sinemasal oyunun kavramsal çerçevesinin son yıllarda nasıl bir surete büründüğü anlamlandırılmaya çalışılacaktır. Sunum, yapılan incelemeler üzerinden yapılan literatür taraması ve belirlenen kuramsal çerçeve üzerinden Tomb Raider'ın oyun ve sinema örneği üzerinden anlatı ve teknik yapılandırmalarının kıyaslamalarından oluşacaktır. Kuramsal olarak oyunda foto-gerçekçilik ile sinematografi arasında bağ kurulacak ve oyun içi sanal kamera ile sinemasal kamera hareketleri bütünleştirilmeye çalışılacak ve anlatısal benzerliklerin iki farklı medyumun hikaye sunumu ve anlayışı içerisinde nasıl yansıtıldığına değinilecek ve müzik ve ses efektleri, oyun mekanikleri, grafikler, renk ve kurgu gibi teknik alanlarda benzerlik ve karşıtlıklar üzerinden yorumlanacaktır.

Anahtar kelimeler: digital games, cinematic, cinematic games, video games, film, adaptation

HEMŞİRELERDE HASTA MERKEZLİ BAKIM YETKİNLİĞİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Ramazan KIRAÇ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi - 0000-0002-8032-1116

ÖZ

Hasta merkezli bakım, hasta ve hasta yakınlarına saygı duyması, hastaların hizmet süreçlerine dâhil edilmesini, hastanın rahatı ve konforunun sağlanması ve hasta haklarının savunulmasını anlamına gelmektedir. Kaliteli bir sağlık hizmeti sunmak için hasta merkezli olmak ve bu yetkinliklere sahip olmak artık sağlık çalışanları için kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu araştırma, hemşirelerin hasta merkezli bakım yetkinliği durumunu incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma Kahramanmaraş'ta özel bir hastanede uygulanmıştır. Araştırmanın evreni 150 kişiden oluşmakta olup, örneklem kapsamına 106 kişi dâhil edilmiştir. Araştırmanın anketi iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, katılımcıların demografik bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde ise, Jee-In Hwang (2015) tarafından geliştirilen tarafından geliştirilen ve Arslanoğlu ve Kırılmaz (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 17 maddeli "Hasta merkezli bakım yetkinliği" ölçeği kullanılmıştır. Ölçek toplam dört boyuttan oluşmakta olup ölçeğin güvenilirliği 0,925'dir. Hemşirelerin genel ortalamaları 4,031 gibi yüksek bir ortalama olması hasta merkezli bakım yetkinliğinin yüksek olduğunu göstermektedir. Hastanın rahatını sağlama noktasında hemşireler kendilerinin daha yetkin olduklarını belirtmişlerdir. Kadınların hizmet süreçlerine katılma noktasında, hastaların tercihlerine saygı gösterme puanı erkeklere göre daha yüksek çıkmıştır. Yine aynı şekilde kadınlar, hastaların fiziksel ve duygusal rahatlıklarını değerlendirme konusunda erkeklere göre daha yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir. Evli olanların bekâr olanlara göre, hastaların karar verme sürecinde yaşadıkları sorunlara çözüm arama noktasında daha yüksek puan aldıkları gözlemlenmektedir.

Anahtar kelimeler: Hasta Merkezli Bakım, Hemşireler, Bakım Yetkinliği

THE ROV METHOD FOR BIST BASIC METAL INDUSTRY EVALUATION

Arş. Gör. Kevser YILMAZ

Dokuz Eylül Üniversitesi - 0000-0030-4158-0844

Doç. Dr. Aşkın ÖZDAĞOĞLU

Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. Melissa Nihal CAGLE

Dokuz Eylül Üniversitesi

Abstract

Production performance is a crucial term for countries, customers and firms. It is a key indicator of economic growth for countries that aids in increasing individuals standard of living. Moreover, product performance adds value to the organization through satisfying customers, further enhancing the firm's name and goodwill. This study aims to evaluate the production performance of firms listed in the BIST Basic Metal Industry. The evaluation criteria was selected in consideration of the information yielded regarding firms production performance practices. In order to assess the determined production criteria the paper employs use of the Range of Value (ROV) method, which is a multicriteria decision making tool. The 2016 and 2017 annual financial reports of 17 firms were analyzed. The results indicate that the ROV method is an effective tool for evaluating and selecting listed firms regarding their production performance, and comparing the attained results to market based information derived from investor reference.

Keywords: ROV Method, Production Performance, Financial Statement Analysis, BİST, Basic Metal

INVESTIGATION OF THE PROFESSIONAL BELONGING OF KONYA AIRPORT EMPLOYEES BY THE PRIVATE AND PUBLIC SECTOR

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ERGEN IŞIKLAR
Selçuk Üniversitesi - 0000-0001-6223-2227

Doç. Dr. Nilüfer CANÖZ
Selçuk Üniversitesi - 0000-0003-3424-3919

Arş. Görevlisi Ahmet ERTEK
Selçuk Üniversitesi - 0000-0002-8156-5075

Abstract

Ownership of their work, working with the least margin of error, and high levels of both psychological and physical satisfaction are directly related to the sense of belonging. The productivity of people with high professional belonging increases. This is reflected in the work done as quality, in the lives of people as motivation and order. The working conditions offered, the opportunities provided to the employee by the employer, the image of the profession in the society are among the factors affecting the professional belonging. The aviation sector is a sector that includes both public and private sector employees. At this point, the diversity of factors affecting professional belonging also necessitates the examination of professional belonging in the aviation industry.

The aim of this study is to examine the professional belonging of the employees in the aviation sector according to the distinction between public and private sectors. In the study, based on the factors determining occupational belonging in the aviation industry, a questionnaire was applied to the sample of Konya Airport employees. The data obtained were analyzed with the SPSS program within the scope of how occupational belonging changed according to the the demographic characteristics of the employees and the results were interpreted.

Keywords: Professional Belonging, Aviation Sector, Airport Employees

İŞKODRA'DA DÂRÜLMUALLİMİN TESİSİ ÇALIŞMALARI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME (1903-1912)

Dr. İlkay ERGEN

19 Mayıs Üniversitesi - 0000-0002-7049-1058

ÖZ

Osmanlı Devleti eğitimde yeniliklere Tanzimat'tan önce başlamıştır. Ancak Tanzimat Dönemi ardından bu daha sistemli şekilde yapılmıştır. Toplumun eğitimi ve bürokratik kadrolardaki ihtiyacın giderilmesi için okullar önemliydi. Okulların yaygınlaştırılmasına bu nedenle çalışılmıştır. Bu konuda karşılaşılan sorunların başında ise öğretmen temini gelmekteydi. Yeterli sayıda öğretmen bulmaktaki sıkıntının yanında yeni usulde eğitime vakıf öğretmen de bulunamıyordu. Bu gerekçelerle öğretmen yetiştirmek üzere 1848'de dârümuallimîn açılmıştır. Ardından ilk kademe okullardaki öğretmen ihtiyacını gidermek üzere 1868'de yeni bir öğretmen okulu kurulmuştur. İşkodra vilayetinde eğitimde yaşanan sorunlar imparatorluk genelindeki imkansızlıkların benzeriydi. Ayrıca vilayette eğitim bütçesinin yetersizliği bu sorunları arttırmaktaydı. Vilayetteki gayrimüslimlerin çocuklarını resmi okullara göndermeme nedenleri de ayrıca dikkat çekmekteydi. İlk kademe okullardaki öğretmenlerin eski usulde eğitim vermeleri ve kılık kıyafetleri bu nedenlerdendi. Resmi okullara devam etmeyen gayrimüslim çocuklar Türkçe konuşamıyordu. Üstelik bu sorun gayrimüslimlere mahsus değildi. Vilayetin Türkçe ve yeni usulde eğitim verecek öğretmen ihtiyacı bulunmaktaydı. Bu şekilde vilayetteki okul sayısı artırılacaktı. Vilayet idaresinin bu tespitleri üzerine daha 1890'lı yıllarda dârümuallimîn gerekliliğini vurguladığı görülmektedir. Vilayette açılacak dârümuallimîn vasıtasıyla yetişecek öğretmenler yeni usulde eğitime vakıf olacaklardı. Bu öğretmenlerin buldukları okullara gayrimüslimler de devam edeceklerdi. Böylelikle vilayette Türkçe konuşanların sayısı artacaktı. Vilayet idaresinin bu düşüncelerle açılmasını talep ettiği dârümuallimîn sonraki yıllarda defalarca gündeme gelmiştir. Ancak okulun açılması eğitim bütçesindeki yetersizlik nedeniyle ötelenmiştir. Durumun kaçınılmaz bir hal alması üzerine 1908'de açılması süreci hızlandırılmıştır. Okulun mali ihtiyaçlarının yanı sıra öğretmen eksiklikleri de giderilmeye çalışılmıştır. Ancak vilayet idaresinin açılması amacıyla uzun uğraşlar verdiği okulun faaliyete geçmesi oldukça geç olmuştur. Bu nedenle istenilen faydayı sağlayamadığı söylenebilir. Buna rağmen vilayet idaresinin vilayette eğitim alanında yapılması gerekenlerin bilincinde olduğu anlaşılmaktadır. Vilayette dârümuallimîn açılması sürecine ilişkin bahsedilen meselelerin tespiti arşiv malzemeleri vasıtasıyla yapılacak incelemelerle ortaya konulacaktır. Elde edilen bulguların değerlendirilmesi ardından İşkodra'da dârümuallimîn açılması süreci hakkındaki veriler tartışılacaktır

Anahtar kelimeler: Arnavutluk, Eğitim, Türkçe

EKONOMİ POLİTİKASI BELİRSİZLİĞİNİN HİSSE ENDEKSLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ARDL SINIRLAR TESTİ İLE ÖLÇÜMÜ; BİST ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Umut Burak GEYİKÇİ

Manisa Celal Bayar Üniversitesi - 0000-0002-4285-2151

Dr. Öğr. Üyesi Lsele DEMİRLİOĞLU YAKUPOĞLU

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Fatma İZMİRLİ ATA

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

ÖZ

Covid19 pandemisi, Doğu Akdeniz ve Suriye krizleri, 2020 başından bu tarafa Türkiye’de ekonomi politikalarında belirsizlik yaşanmasına neden olmaktadır. Ortaya çıkan belirsizlikler, hisse ve sermaye piyasalarında risklerin öngörülemezliği ve sonucunda özellikle yabancı yatırımcıların piyasalardan çıkmasına neden olmaktadır. Bu çalışma yatırımcılar açısından ekonomi politikası belirsizliğinin hisse endeksleri üzerindeki etkilerini ölçmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. İnceleme dönemi 01.01.2020 ile 14.09.2020 tarihleri arasında kapsamakta olup, ekonomi politikası belirsizlik endeksi ile Borsa İstanbul AŞ de işlem gören önemli endekslere ait günlük veriler dağıtılmış gecikmeli otoregresif model (ARDL) vasıtasıyla karşılaştırılmıştır. Gerçekleştirilen ARDL sınırlar testi neticesinde ekonomi politikası belirsizlik endeksi incelenen tüm endeksler ile eşbütünleşik çıkmıştır. Uzun dönemde katsayıları açısından BistTüm, Bist100, Finansallar, Sanayi, Teknoloji ile Yiyecek ve İçecek endeksleri ekonomi politikası belirsizlik endeksinden etkilenirlerken, Bankalar ve ulaştırma endeksleri açısından herhangi bir etkiye rastlanmamıştır. Kısa dönem katsayıları açısından bakıldığında ise endekslerden hiçbiri açısından uzun dönemde meydana gelen sapmalar kısa dönemde normale dönmemektedir. Sonrasında yapılan Granger nedensellik testi sonuçları ekonomi politikası belirsizlik endeksi ile BistTüm, Finansallar ve Yiyecek ve içecek endeksleri arasında karşılıklı nedensellik bulgulanırken, ekonomi politikasından belirsizlik endeksinden Bist100 ve sanayi endekslerine, Teknoloji endeksinden de ekonomi politikası belirsizlik endeksine doğru tek yönlü bir nedensellik bulgulanmıştır. Elde edilen sonuçlar neticesinde, özellikle Bankalar ve ulaştırma sektörlerinin Bist’te yer alan diğer sektörlerden ayrıştığı bu nedenle yatırımcılar açısından çeşitlendirme imkanı sunabilecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: ARDL, Ekonomi politikası belirsizlik endeksi, Hisse piyasaları, Risk, Getiri

KADIN AKADEMİSYENLER ÜZERİNDEKİ “CAM TAVAN” GÖLGESİ: BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Dr. Sinem ŞAHNAGIL

Balıkesir Üniversitesi - 0000-0003-0920-6948

ÖZ

Günümüzde yoğun bir şekilde iş yaşamına katılım göstermeye başlayan kadınların, istihdam alanında hızla artan sayılarına rağmen, bu artışı organizasyon içinde ilerleme süreçlerine ve üst yönetim pozisyonlarına yeterli düzeyde yansıtamadığı görülmektedir. Bu kapsamda yapılan araştırmalar, kadınların kariyer basamaklarını ilerleme noktasında gözle görülemeyen ve kolaylıkla aşılamayan çeşitli engellerle karşılaştıklarını ortaya koymaktadır. Literatürde “cam tavan” olarak ifade edilen söz konusu durum, kadınlar ile üst yönetim arasında yer almakta ve kadınların başarı, yetenek ve liyakat gibi özelliklerini göz ardı ederek ilerleme göstermelerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Bu kapsamda çalışmanın amacı, kadınların önemli bir temsil düzeyine sahip olduğu alanlardan birisi olarak yaygın kabul gören akademi, kadın akademisyenlerin kariyerleri boyunca karşılaştıkları engelleri ve “cam tavan” algılarını incelemektir. Ayrıca kadın akademisyenlerin cam tavanı aşma stratejilerine yönelik fikirlerin analiz edilmesi yine çalışmanın amaçları arasında yer almaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakat tekniği kullanılmış, bu kapsamda Balıkesir Üniversitesi’nde çeşitli statülerde yer alan 10 kadın akademisyen ile görüşülmüştür. Çalışma sonucunda cam tavan sendromunun akademi ağırlıkla varlığını devam ettirdiği ve daha çok bireysel ve toplumsal faktörden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna bağlı olarak cam tavan sendromunun aşılabilmesi için önerilen stratejilerin de daha çok bireysel ve toplumsal temalar etrafında şekillendiği görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Kadın, Cinsiyet Rejimi, Cam Tavan Sendromu, Yükseköğretim

YÜKSEKÖĞRETİMDE KRALİÇE ARI SENDROMU: KADIN KADININ KURDU MUDUR?

Dr. Sinem ŞAHNAGIL

Balıkesir Üniversitesi - 0000-0003-0920-6948

ÖZ

Yükseköğretim, bir yandan bilginin üretildiği diğer yandan söz konusu bilginin paylaşılmasını ve insanların ihtiyaç duyduğu değerlere dönüşmesini sağlayan en önemli alanlardan birini oluşturmaktadır. Özellikle son dönemlerde yönetim düşüncesinde meydana gelen dönüşümle birlikte tüm sektörlerde olduğu gibi yükseköğretimde de, kadınların aktif şekilde rol almaya başladığı görülmektedir. Zira son yıllarda kadın akademisyen sayısında gözle görülür bir artış yaşanmaktadır. Buna rağmen, akademisyen sayısında önemli bir yüzdeyi elde kadınların, aynı başarıyı yükseköğretimde yönetici pozisyonları için sağlayamadığı ifade edilmektedir.

Eşitlik temelinde şekillenen çeşitli politikalara rağmen kadınların, akademik hayatta üst düzey kadro ve yöneticilik konumlarında hala yeterli düzeyde temsil edilemediği, var olmadığı genel kabulü oluşturmaktadır. Bu kapsamda akademide kadın yönetici sayısının çok düşük düzeylerde kalması ile ilişkilendirilen etkenlerden birini “kraliçe arı sendromu” oluşturmaktadır. İş yaşamında geleneksel cinsiyet rejiminden kaynaklanan zorlukları aşarak yönetici konumuna gelen kadınların, kendi konumlarını koruma düşüncesiyle hemcinslerini tehdit olarak algılaması, kıskançlık göstermesi, bulunduğu mevkide tek olma isteği gibi davranışsal kalıplarla ortaya çıkan kraliçe arı sendromu, kadınların iş hayatındaki mücadelesini daha da zorlaştıran unsurlardan birisi olarak kabul edilmektedir.

Bu kapsamda çalışmanın amacı Kraliçe Arı Sendromunun, özellikle akademide kadınların üst düzey yönetici pozisyonlarında yer almalarını engelleyici bir unsuru mu, yoksa cinsiyet ayrımcılığına dayalı bir önyargıyı mı oluşturduğuna yönelik değerlendirmelerde bulunmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakat tekniği kullanılmış, bu kapsamda çeşitli devlet üniversitelerinde çalışan 10 kadın akademisyen ile görüşülmüştür. Çalışma sonucunda kadın yöneticilerin, kadın akademisyenler tarafından daha çok kaprisli, kıskanç, ayrıntıcı gibi özelliklerle kodlanmış olduğu ve kadın akademisyenlerin, kadın yöneticilere yönelik olumsuz bir tutum benimsediği görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Kadın, Cinsiyet Ayrımcılığı, Kraliçe Arı Sendromu, Yükseköğretim

TÜRK MEDYA HUKUKU PENCERESİNDEN SOSYAL MEDYADA GÜNCEL DÜZENLEMELERE BAKIŞ

Prof. Dr. Mehmet YILMAZ

Ordu Üniversitesi - 0000-0003-3310-4749

ÖZ

Küresel düzeydeki seyir ile doğrusal biçimde Türkiye’de de sosyal medya kullanımı her geçen gün artmaktadır. COVID-19 pandemi koşulları daha fazla sayıda insanı sosyal medya mecralarına yönlendirirken kullanıcıların sosyal medyaya ayırdığı süre de uzamaktadır. Dünya Sağlık Örgütü tarafından Pandemi sürecine eşlik ettiği belirtilen ve kısaca yanlış bilgi salgını olarak tanımlanan infodemi, tüm olumsuz etkileri ile çevrimiçi iletişimin denetimi sorunlu platformları üzerinden geniş bir kitleye ulaşmıştır. Infodeminin insanlarda neden olduğu korku, kaygı ve dalgalanmalar yanı sıra sağlık sistemleri ve hükümetleri tehdit eden hatalı yönlendirmeleri anılan mecralara ilişkin düzenleme ihtiyacının bir kez daha gündeme gelmesini sonuçlamıştır. Sahanın denetimine ilişkin 2007 tarihinde 5651 Sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi” hakkında kanun yürürlüğe girmiş olmak ile beraber söz konusu sosyal medya platformlarının geçilen 13 yılda niteliklerinin ve düzenleme gereksinimlerinin değiştiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, gündeme bir kez daha “Sosyal Medya Düzenlemesi” olarak gelen 7253 sayılı kanun değişikliği ile 5651 sayılı kanunda güncel revizyonlar yapılmak istenmiştir. Çalışmada, yapılan düzenlemelere karşılaştırmalı bir projeksiyon tutulmak istenmektedir.

Anahtar kelimeler: medya hukuku, sosyal medya, düzenleme

ANLATI KURAMI AÇISINDAN "SHERLOCK HOLMES" UYARLAMALARI

Prof. Dr. Mehmet YILMAZ
Ordu Üniversitesi - 0000-0003-3310-4749

YL. Öğrencisi Berna ÖZYURT
Ordu Üniversitesi

ÖZ

İki bin yılı aşkın geçmişi olan anlatı teorisi ve yaklaşık yüz yirmi yıldır hayatımızda yer edinen sinema, insanlığa özgü anlam üretebilme ve anlaşılma kaygısıyla konumunu korumaya devam etmektedir. Arthur Conan Doyle'un hikâyesi 19. Yüzyılda geçen "Sherlock Holmes" adlı seri romanlarından uyarlanan sinema filmleri son yıllarda çekilen film ve dizi bölümleriyle tekrar gündeme gelerek geniş izleyici kitlesine ulaşmıştır. Sinemada 2009 yılında gösterime giren "Sherlock Holmes"u, 2011'de "Sherlock Holmes: Gölge Oyunu" adlı devam filmi izlemiştir. Aynı adla dizi filme uyarlanan yapıım, 25 Temmuz 2010 tarihinde CNBC-e, e2, BBC One ve TLC gibi kanallarda gösterime girmiştir. Bugün ise Netflix içeriği olarak izleyiciye sunulmaktadır. Çalışmada, Aristoteles'e dayanan anlatı teorisinden yola çıkılarak, Peter Wollen'in klasik ve modern anlatı yapısı ayrımından hareketle, 2009 yılında sinemaya uyarlanan film ile Sherlock Holmes dizi serisinin ilk iki bölümünün; karakterler, olay örgüsü, kullanılan mekânlar, günümüze uyarlanmasında temel alınan farklılıklar ve anlatı yapısı bakımından incelenmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anlatı Teorisi, Sherlock Holmes, Uyarlama, Dizi, Film, Klasik-Modern Anlatı

SOSYAL HİZMET VE COVID-19: PANDEMİ SÜRECİNDE SOSYAL HİZMET MÜMKÜN MÜ?

Dr. Ozan SELÇUK

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi - 0000-0002-2852-7491

ÖZ

Küresel tanımına göre sosyal değişim ve gelişimi teşvik etmeyi amaçlayan sosyal hizmet, uygulama temelli meslek ve akademik disiplindir. Dolayısıyla yüz yüze irtibat sosyal hizmet uygulamasının ayrılmaz bir parçasıdır. Ancak koronavirüs karantinası, çocuk refahı alanında çalışan uzmanlar için önemli zorluklar ortaya çıkarmıştır. Sınırlı temasın olduğu dönemde özellikle çocukların sağlığı ve güvenliği konusu insan hakları ve sosyal adalet temeline dayanan sosyal hizmet için önemli sorun alanlarından biri olarak karşımıza çıkmıştır. Sosyal hizmet müdahalesinde planlı değişim sürecinin basamaklarından bağlantı kurma ve öndeğerlendirme aşamaları temasın en yoğun olduğu aşamalardır. Vakaların değerlendirilip sonuçlandırılması ve bunun sonucunda koruma hizmetlerinin sunulması için elzem olan örneğin çocuk koruma değerlendirmesi, ev ziyaretleri gibi faaliyetlerin gerçekleştirilememesi aile içi ilişkilerin ve risklerin değerlendirilmesini imkânsız kıldığı gibi vakaların sonlandırılmasını da ya engellemekte ya da uzatmaktadır. Pandemi koşullarından dolayı ailelerin de görüşme ve ziyaretleri kabul etmemesi, endişelenmesi ve pandeminin üzerlerinde yarattığı sosyal, psikolojik ve ekonomik baskı şartları daha da zorlaştırmıştır. Sosyal hizmet uzmanı olmanın zor olduğu bu dönemde mesleki etik ve mesleğin doğası gereği zorlukların üstesinden gelmek durumunda olmak sosyal hizmeti pandemi döneminde diğer sağlık alanındaki meslekler gibi değerli bir meslek haline getirmiştir. Öte yandan okulların kapalı olmasından dolayı eğitimin uzaktan verilmesi, ebeveynlerin bu sürece dahil olmaları, diğer taraftan da zorlu koşullar çocukların içinde buldukları şartları daha riskli hale getirmiştir. Bu örnekte olduğu gibi insan hakları ve sosyal adalet ilkelerinden gücünü alan sosyal hizmet müdahaleleri pandemi sürecinde daha da önemli hale gelmiştir. Bu bilgilerden hareketle bu çalışmanın amacı pandemi sürecinde yüz yüze temasa dayalı bir meslek olan sosyal hizmet uygulamalarının çocuk refahı alanında nasıl gerçekleştirildiğini ortaya koymak ve yaşanan zorlukları görünür kılmaktır. Bu bağlamda sosyal hizmet uzmanlarının yaşadığı zorluklar literatürde yapılan araştırmalardan elde edilen bulgular ışığında tartışılmıştır. Bu tartışmalar bizleri sosyal hizmetin pandemi gibi biyolojik afetlerde ne denli önemli bir meslek alanı olduğu ve bu yüzden de uygulamalarını daha yenilikçi hale getirmesi sonucuna götürmektedir. Diğer bir bulgu ise pandeminin yıkıcı etkileri karşısında uzmanların teşvik, önleme ve duyarlılık açısından rol ve sorumluluklarının olduğuudur.

Anahtar kelimeler: sosyal hizmet, COVID-19, pandemi, sosyal hizmet uygulaması, çocuk refah

EFEKTİF VERGİ ORANI VE TÜRKİYE'YE YÖNELİK BİR UYGULAMA

Prof. Dr. Coşkun KARACA

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi - 0000-0003-4294-2365

Arş. Gör. Gamze ÇİMEN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZ

Ülke mevzuatlarınca yayınlanan kanuni vergi oranları, mükellefler üzerindeki vergi yükü hakkında sınırlı veri sağlamaktadır. Zira mükelleflere tanınan muafiyet, istisna, indirim, erteleme gibi vergisel kolaylıklar hesaplanan vergi yükü ile ödenen vergi yükü arasındaki farkı artırmaktadır. Bu durum ödenecek vergi hesaplanırken kazanç üzerinden yapılan çeşitli düzeltmeler yoluyla vergi yükünün değiştiğini ve farklı vergi yükü kavramlarının olduğunu göstermektedir. Bu bakımdan kanuni vergi oranları nominal karaktere sahiptir ve gerçek vergi yükünü temsil eden vergi oranının tespiti için efektif vergi oranının hesaplanması gerekmektedir. Efektif vergi oranını diğer vergi oranları karşısında önemli kılan mükellef üzerindeki gerçek vergi yükünü göstermesidir. Ancak efektif vergi oranı sadece gerçek vergi yükünün tespiti için kamuoyuna bilgi vermez. Aynı zamanda mükellefin ödeme gücünü kavramada vergi sisteminin ne kadar adil olduğunu, ülkede yatırımların teşviki için gösterilen çabayı, verginin konusuna göre vergi yükünün nasıl dağılım gösterdiğini, ülkede sermaye ve emek üzerindeki vergi yükünü de göstermekte, vergilemenin ekonomik etkilerinin ölçülmesinde makro ekonomik modellere veri bağlamında katkıda bulunmaktadır. Ayrıca pek çok durumda efektif vergi oranları kanuni vergi oranlarına tercih edilmektedir. Zira efektif vergi oranları, gerçekleşmiş fiili vergi hasılatı verilerinden hareket ettiği için mükellefin fiilen karşılaştığı tutar efektif vergi oranına denk gelen tutar olmaktadır. Ülkemiz açısından efektif vergi oranlarına ilişkin bir değerlendirme yapıldığında karşımıza oldukça önemli sorunlar çıkmaktadır. Öncelikle Türkiye’de sermaye gibi bazı vergi konuları üzerindeki efektif vergi oranı ile kanuni vergi oranı arasında yüksek farkların olduğu görülmektedir. Kanuni vergi oranlarının yüksek görüldüğü bu tür bir karmaşa yerli ve yabancı girişimciler tarafından yapılacak yatırımların miktarını düşürmektedir. Zira yüksek kurumlar vergisi oranı sermayeden sağlanacak marjinal getiri oranlarını da düşürmekte ve bu durum yatırım kararını olumsuz etkilemektedir. Vergilemede etkinlik ve uyum gibi pek çok soruna neden olabilecek bu tür sorunların yanında yüksek vergi oranlarının neden olduğu bir diğer sorun vergilemenin adilliği sorunudur. Zira ülkemizde efektif vergi oranlarının tahmin edilmesi neticesinde ortaya çıkan sonuçlar emek geliri üzerindeki vergi yükünün oldukça yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Vergilemede adalet ilkesini zedeleyen böyle bir sonuç ülkemizdeki vergi sisteminin ödeme gücünü kavramada etkili olmadığını göstermesinin yanı sıra emek gelirinin sermaye gelirin oranla daha düşük vergilendirilmesi gerektiğini savunan ayırma ilkesine de ters düşmektedir. Bu kapsamda çalışmada Türkiye’nin 2009-2017 dönemine ilişkin emek, sermaye ve tüketim üzerindeki efektif vergi yükü hesaplanmaya çalışılmıştır. Hesaplama yöntemi olarak Carey ve Rabesona (2002) yöntemi esas alınmış ve yazarların bazı OECD ülkelerinin efektif vergi oranlarının tespitinde kullandığı formüllere başvurulmuştur.

Anahtar kelimeler: Efektif Vergi Oranı, Kanuni Vergi Oranları, Türkiye’de Efektif Vergi Oranı

YENİLENEBİLİR ENERJİ YATIRIMLARININ İSTİHDAM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Prof. Dr. Coşkun Karaca

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi - 0000-0003-4294-2365

ÖZ

Ülkeler enerji politikalarını oluştururken iki temel konuya fazlaca önem vermektedirler. Bunlardan ilki enerji maliyetlerinin amaçlanan ekonomik büyümeyi destekleyecek biçimde düşük olması ikincisi ise enerji kaynak seçiminin ülkenin sosyal kalkınmasına zarar vermeyecek biçimde olmasıdır. Hangi konunun öncelikli olacağı ülkenin kalkınmışlık düzeyine göre farklılık göstermektedir. Zira sahip olunan enerji kaynağı üretim maliyeti açısından ülkenin rekabet gücünü artıracak niteliklere sahipken kaynağın çevre ve insan sağlığı üzerindeki negatif dışsallıkları ülke kalkınmasına zarar verebilmektedir. Bu nedenle kaynak seçimi yapılırken her enerji kaynağı sahip olduğu özelliklere göre değerlendirilmek zorundadır.

Ekonomik açıdan bakıldığında bir kaynağın ülke ekonomisine katkı sağlaması üretimde kullanılan bu kaynağın ülke rezervleri içerisinde yer alıp almadığı ve ülkenin milli gelirine yaptığı katkıya bakılarak karar verilmektedir. Sosyal açıdan bakıldığında ise enerji üretiminin ülke istihdamına etkisi ile üretim neticesinde çevre kalitesi üzerindeki etkisine bakılmaktadır. Her iki açıdan bakıldığında petrol ve doğal gaz gibi fosil yakıtların ülke rezervinin olmadığı ve çevre açısından önemli tehditler barındırdığı görülmektedir.

Son yıllarda ortaya çıkan bir başka sorun ithal edilen enerji kaynaklarının cari açık ve dolar kuru üzerinde yaptığı olumsuz etkidir. Nitekim bu konudaki çalışmalar ülkelerin yerli enerji kaynağına yapmış olduğu yatırımların cari fazla üzerinde olumlu etkisi olduğunu göstermiştir.

Bu sorunlara çözüm bulmak ve ülkede gerçekleştirilecek yenilenebilir enerji yatırım büyüklüğünü belirlemek amacıyla yapılan bu çalışma iki aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada Türkiye’de güneş enerjisi yatırımlarının ülkede oluşturacağı istihdam miktarı hesaplanacaktır. Hesaplama yapılırken güneş enerjisi yatırımları için gerekli olan tüm malzemelerin Türkiye’de üretileceği kabul edilmektedir. İkinci aşamada ise Sivas’taki güneş enerjisi potansiyelinin yatırıma dönüştürülmesiyle il ekonomisinin ve ildeki istihdamın nasıl etkileneceği değerlendirilecektir.

RESEARCH ON SOME OF THE BACTERIAL ELEMENTS PRESENT IN THE WATERS OF THE SURROUNDING VALLEYS BANI HAROUN DAM - MILA STATE - ALGERIA

Dr. Wahiba BOUDRAA

Université Abdelhafid Boussouf - Mila - Algeria

Abstract

Le barrage de Bani Haroun est le plus grand barrage d'eau construit en Algérie, avec une capacité de stockage de 960 millions de mètres cubes d'eau. C'est le plus grand projet hydraulique d'Algérie qui a été établi en 2001 après JC, et les réserves d'eau qu'il contient ont commencé en 2003 après JC, et il a été établi principalement pour surmonter une grave sécheresse dans le nord-est de l'Algérie et pour contribuer au développement des secteurs économique et agricole. en leur fournissant l'eau nécessaire et compte tenu de l'importance du projet de barrage de Bani Haroun. Les énormes transferts effectués en son nom dans le nord-est de l'Algérie.

Il est devenu nécessaire de surveiller la qualité de son eau. Notre étude vise à évaluer la qualité bactériologique de l'eau qui a été introduite dans le barrage de Bani Haroun à travers les vallées: Wadi Al-Rhumal, Wadi Al-Kabir, Wadi Rajas et Wadi Al-Qattan. La recherche de certains éléments bactériens nous a permis de suivre les modifications nutritives et de révéler les activités des espèces bactériennes étudiées qui ont été recherchées en février 2020

Les résultats des analyses bactériologiques montrent la richesse de cette eau en germes indiquant une contamination fécale, avec des valeurs De Streptocoques Fécaux 10×10^4 UFC / ml, Coliformes Fécaux 16×10^4 UF C / ml, Coliformes totaux: 15×10^4 UFC / ml Il a été enregistré au niveau de la vallée de sable par rapport à d'autres vallées, avec un nombre indéterminé de bactéries *Clostridium* que nous n'avons pas pu dénombrer leur colonies en raison de leur abondance.

Nous avons également pu isoler des types de bactéries pathogènes capables de provoquer des maladies chez l'homme et l'animal et transmises par l'eau:

S. aureus, *S. saprophyticus*, *Salmonella spp*, *Aeromonas hydrophilla*

La concentration maximale est au niveau de la troisième station tandis que le minimum observée est enregistré au niveau de la deuxième station.

Keywords: Barrage de Bani Haroun, analyse bactériologique, pollution, eau, Algérie.

“NİZÂM-I ÂLEM’DE İHTİLAL, REAYA’DA İNFİAL VAR”: OSMANLI İMPARATORLUĞU’NDA YASANIN VE DÜZENSİZLİĞİN KAYNAĞI ÜZERİNE

Dr. Murat COŞKUNER

Kocaeli Üniversitesi - 0000-0003-1144-6342

ÖZ

Yasa, bir insan kalabalığını toplum olarak bir araya getirmenin yegâne koşulunu oluşturur. Tüm toplumlar için hayati bir konumda bulunan yasanın kaynağı ise sosyal bilimlerin önemli tartışma hatlarından biridir. Nitekim, yasaya kaynaklık eden sınıf, statü, otorite ya da iktidar grubu düzensizliğin ve yasa dışı olanın da şartlarını belirleyerek egemen konumunu sürdürür ve toplumu yapılandırır. Çalışma, böyle bir bağlam içerisinde, Osmanlı İmparatorluğu’nda yasayı, yasaya kaynaklık eden gücü ve buna mukabil düzensizliğin kaynağını tartışmaya açarak, İmparatorluğun toplum yapısına egemen olan bu bölünmenin toplumsal sonuçlarını tartışacaktır.

Litertatürde, özellikle Türk kültür ve hukuk tarihçiliği içerisinde, genel bir kanaat haline gelmiş görünen hâkim paradigma, Osmanlı İmparatorluğu’nda yasanın laik ya da geleneksel niteliğe sahip olduğunu vurgulamaktadır. Padişahların “akl üzerine” uygulamaya koyduklarından dolayı yasanın seküler bir niteliğe sahip olduğunu ileri süren bu paradigmayı göre Türk toplumlarında, ama özellikle Osmanlı’da yasa, “toplumu rasyonel temelde kurma girişimi” olarak anlaşılmaktadır. Ancak bu perspektif, Türk toplumlarında sultan ve padişahların iradesine kaynaklık eden dinsel yetkeyi görmezden gelir. İlgili toplumlardaki yasanın dinsel bir karaktere sahip olduğunu savunacak olan çalışma, bunu siyasetnameler üzerinden temellendirmeye çalışacaktır. Siyasetnamelerdeki “Nizam-ı Âlem” düşüncesi ve bunla ilintili olarak ifade edilen “Adalet Dairesi” teorisi üzerinden yasanın kaynağının nasıl dinsel bir şekilde ortaya koyulduğunu gösterecektir.

Nizâm-ı Âlem idealinin ana niteliği, alemin adalet üzerine kurulduğu inancından mülhem bu nizamın mükemmel olduğu ve olabildiğince değişmeden, bozulmadan korunmasına dayanır. Bir doğma gibi savunulan Nizam-ı Âlem, yani düzen, bu bakış açısına göre olduğu gibi tutulursa sonsuz ömürlüdür. Bu ebedi düzeni tanımlayan ilke ise adalettir. Türk dünyasındaki siyasetnameler incelendiğinde Nizam-ı Âlem’in adalet üzerine kurulu olduğu anlaşılır. Tüm toplumsal grupları kendi yerlerinde tutma üzerine kurulmuş olan bu anlayışa göre adalet, “bir şeyi ait olduğu yere bırakmak” anlamına gelir. Bir diğer deyişle adalet, her şeyi yaratıldığı şekliyle tutmaktır. Tanrı’nın yarattığı toplumsal sistemde adaletin sağlanabilmesi için tüm toplumsal gruplar da ait oldukları yerlerde tutulmalıdırlar. Yasanın kaynağının Tanrı olduğunda net olan bu yazında düzensizliğin kaynağı da genellikle halk olarak ifade edilmektedir. Halk, kanun-u kadimin ortaya koyduğu toplumsal yapıdaki sapmaların mecrası olarak görülmekte, toplumda ortaya çıkan yeni sınıflar ya da yer değiştirmeler düzensizliği yaratan temel etmenlerin başında gelmektedir.

Yasanın ve düzensizliğin kaynağını bu şekilde ortaya koyan çalışma, ardından bunun Türk toplumundaki sonuçlarını tartışacaktır. Toplum gibi siyasal bir oluşumu bir arada tutan şeyin toplumsal gruplar arasındaki dayanışmadan ziyade iktidarın zor gücüne dayanmak zorunda kaldığını ileri sürecektir. Toplumsal iş bölümü neticesinde oluşan organik bir dayanışmadan ziyade inanç benzerliğinin bir arada tuttuğu bir yapı arz ettiğini savunacaktır. Ayrıca, toplumdaki türeyen ve değişebilen bir adalet yerine değişmez, sabit bir adalet anlayışı olduğu düşüncesini besleyerek devlet ve iktidara merkezi bir konum sağladığını iddia edecektir.

Anahtar kelimeler: Yasa, Nizâm-ı Âlem, Adalet Dairesi, Siyasetname.

MERKEZİ HASTANE RANDEVU SİSTEMİNİ (MHRS) KULLANAN HASTALARIN SİSTEMDEN MEMNUNİYET DURUMU

Dr. Ramazan KIRAÇ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi - 0000-0002-8032-1116

ÖZ

MHRS, bireylerin Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler ile ağız ve diş sağlığı merkezlerini, Alo 182 arayarak, web üzerinden ya da MHRS mobil uygulamasından istedikleri hastane ve hekimden randevu alabilecekleri bir sistemdir. MHRS'nin temel hedefi, hastanelerde muayene öncesi gereksiz beklemleri ortadan kaldırılmak, hastane içerisindeki yoğunlu azaltmak ve hastalara daha sakin ve huzurlu ortamı hazırlamaktır. Bu çalışmanın amacı bireylerin MHRS sisteminden memnuniyet düzeyini belirlemektir. Araştırma Konya'da ikamet eden vatandaşlar üzerinde uygulandı. Nicel araştırma deseni ile uygulanan bu araştırmada veriler anket tekniği ile toplandı. Kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak toplanan 210 anket içerisinde analize tabi tutulabilecek toplam 185 anket değerlendirmeye alındı. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılarak, tanımlayıcı istatistiklere yer verildi. Ayrıca verilerin güvenilirlikleri test edilerek normal dağılıma uyup uymadığına bakıldı ve uygun testler yapıldı. Anketin güvenilirlik testi yapılarak, Cronbach Alpha değeri 0,825 olarak tespit edildi. Araştırmaya dâhil olanların %52,4'ü kadın, %55,7'si evli, %44,3'ü lisans mezunudur. Katılımcıların % 68,6'sında kronik hastalık bulunmamaktadır. Katılımcıların MHRS'ye başvuru sayısı incelendiğinde 2-5 arası başvuran oranının %48,6 olduğu gözlemlenmiştir. Bireylerin %51,9'u telefon, %30,3'ü internet ve %17,8'i her iki yöntemi de kullanarak randevu aldıklarını belirtmişlerdir. Kadınların, bekâr olanların, kronik hastalığı olanların, randevusuna saatinde girenlerin daha çok telefonla randevu aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Hem telefon (3,78) hem internetten (3,87) alınan randevuların memnuniyet ortalamaları yüksek çıkmıştır. Genel olarak araştırma sonucunda bireyler sistemden memnun olduklarını belirtmektedir.

Anahtar kelimeler: Hastane, Randevu, Randevu sistemi, MHRS

FİNANS VE PAZARLAMA LİTERATÜRÜNDE BİLİŞSEL ÖNYARGILAR: META-ANALİZ YAKLAŞIMI

Dr. Sezen GÜNGÖR

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi - 0000-0001-8388-6350

Dr. Nihan TOMRIS KÜÇÜN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi - 0000-0001-5548-6093

ÖZ

Basit bir market alışverişinden bir hisse senedine yapılan önemli miktardaki yatırıma kadar verilen tüm ekonomik kararlar bireye bilişsel bir yük getirmektedir. Günlük rutinde verilen kararların niceliksel ve niteliksel çeşitliliği göz önünde bulundurulduğunda beynin kısayollar kullanmaya yönelik ısrarcı eğilimini açıklamak mümkün olacaktır. İnsan beyninin etkin ve verimli çalışma prensibi sayesinde bu bilişsel yük, içsel ve dışsal pek çok faktöre göre ağırlıklandırılmakta ve bu yolla azaltılmaktadır. Fakat bu sistematik eğilim bilgiyi işleme ve karar verme süreçlerini kolaylaştırdığı kadar bireyin rasyonel çıkarımlar yapmasını ve kararlar vermesini de bir o kadar zorlaştırmaktadır. Bu sebeple Zindel vd. (2014) bilişsel önyargıları; “sistematik yargı hatalarına yol açan, bireylerin gerçeği algılama biçimlerinde bozulma meydana getiren ve bilgiyi işleme stratejilerinin basitleştirilmesinden önyargılar” olarak tanımlamaktadır. İnsan beyninin bu eğilimi, yalnızca az önem atfedilen karar verme süreçlerinde değil yüksek öneme sahip karar verme aşamalarında da görülebildiğinden önemli ve sürekli hatalara yol açabilmektedir. Yatırımcı ve tüketici davranışını şekillendiren önemli unsurlardan biri olan bilişsel önyargıların anlaşılması hedef kitleye temas edebilmek için doğru stratejiler geliştirmenin anahtarıdır.

Bilişsel önyargıların ekonomik kararlardaki belirtilen önemi sebebiyle bu çalışma kapsamında on üç farklı bilişsel önyargı, finans ve pazarlama bilim dallarının perspektifinden meta-analiz yöntemi ele alınacaktır. Gerek yatırımcı gerekse tüketici profili için son derece kritik olan bu bilişsel eğilimlere ilişkin 2000 yılından bu yana yapılan ampirik çalışmalar irdelenecek ve her iki disiplin açısından yorumlanacaktır. Bu temel amaç doğrultusunda ulusal ve uluslararası dört veritabanında (Web of Science, EBSCO, Google Scholar ve Dergipark) taranacak çalışmalarda temelde iki disiplin ele alınmış olacağından, sonuçların hem pazarlama hem finans bilim dalı literatürü için sistematik ve objektif bir ÖZ niteliği taşıması hedeflenmektedir.

Ayrıca incelenen çalışmalar; örneklem büyüklüğü, demografik özellikler, kullanılan araştırma yöntemi, değişkenler ve bulgular bakımından analiz edilecek ve bilişsel önyargılara yönelik yapılan çalışmalarda hangi araştırma yönteminin kullanılmasının daha etkin olduğu, hangi örneklem büyüklüğünün yeterli olabileceği ve araştırmalarda hangi demografik özelliklerin dikkate alınması gerektiği gibi konularda literatüre dayalı çıkarımlar yapılacaktır.

Anahtar kelimeler: Finans, Pazarlama, Bilişsel Önyargılar, Meta-analiz

RÜZGÂR ENERJİSİ İLE ELEKTRİK ÜRETEEN İŞLETMELERDE MALİYETLERİN BELİRLENMESİ VE ÖZELLİKLİ İŞLEMLERİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat BİTLİSLİ

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi - 0000-0003-1638-8786

Doktora Öğrencisi F. Sema ÖZDOĞAN

Süleyman Demirel Üniversitesi - 0000-0003-2329-063X

ÖZ

Enerji, ülkelerin kalkınma politikalarını etkileyen ve hatta hayati öneme sahip, stratejik bir saha olma özelliğini taşımaktadır. Küresel ısınmaya karşı takınılan haklı tavır, fosil yakıtların tükenmesi ve çevreye olan zararı, enerji fiyatlarının giderek artması yenilenebilir enerjiye gereksinim duyulmasına neden olmuştur. 90'lı yılların başından itibaren tüm dünyada yenilenebilir enerji hareketliliği yaşanmaya başlanmıştır. Tabiatın özgün evrimi içerisinde, kullanıldıktan sonra aynı şekilde mevcut olan enerji kaynağı olarak tanımlanan yenilenebilir enerji ve bu kaynakların kullanılabilirliği, ülkelerin coğrafi özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Bu çalışmada, Türkiye'nin coğrafi yapısına ve jeolojik özelliklerine en uygun yenilenebilir enerji kaynaklarından biri olan rüzgar enerjisi ele alınmış, sektördeki tesislerin maliyet unsurlarından bahsedilmiştir. Küreselleşmenin yoğun bir biçimde yaşandığı enerji sektöründe faaliyet gösteren firmalar, analizlerini uluslararası standartlara uygun şekilde düzenlenmiş finansal tablolar üzerinden yapmaktadır. Söz konusu uluslararası standartlara uyum sağlamak ve uygulamada standardizasyonu sağlamak üzere Türkiye Muhasebe Standartları yayınlanmıştır. Ülkemizde muhasebe uygulamalarına uzun bir süre Maliye Bakanlığı'nın yön vermesi sonucunda muhasebe uygulamaları, vergi ihtiyaçları doğrultusunda gelişmiştir. Bu durumda işletmelerin gerçek mali durumları net olarak anlaşılammakta ve Tek Düzen Hesap Planı ve Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları arasında önemli farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Finansal tablolar aracılığıyla sunulan bilgilerin güvenilir, anlamlı, tutarlı ve karşılaştırılabilir olması gerekliliğinden hareketle, rüzgar enerjisi ile elektrik üreten tesislerin muhasebe uygulamalarında hangi noktalara dikkat etmeleri gerektiği uygulamalar yardımıyla açıklanmıştır.

Anahtar kelimeler: Enerji Muhasebesi, Yenilenebilir Enerji, Rüzgar Enerjisi

KORONAVİRÜS ÖNLEMLERİ KAPSAMINDA SOKAĞA ÇIKMA KISITLAMASI UYGULAMASININ KÖŞE YAZARLARINCA ELE ALINIŞ BİÇİMİ

Dr. Mustafa ÖZTUNÇ
Sakarya Üniversitesi - 0000-0003-3125-1120

YL. Öğrencisi Yeşim YARDIMCI
Sakarya Üniversitesi

ÖZ

Tüm dünyayı etkisi altına alan ve toplum yaşamını derinden etkileyen Covid-19 salgını tedbirli yaşamayı da gerekli kılmaktadır. Virüsten korunmak için kişisel önlemlerin yanı sıra toplumsal önlemlere de ihtiyaç duyulmaktadır. Türkiye’de nüfusunun yoğun olduğu 30 büyükşehir ile Zonguldak illerinde bilim kurulunun önerileri doğrultusunda virüsün yayılımını önlemek amacıyla hafta sonları ve bazı günler sokağa çıkma kısıtlamaları uygulanmaktadır. Sokağa çıkma kısıtlamanın duyurulması ile insanların fırınlara, marketlere hücum etmesi, sosyal mesafenin ortadan kalkması, yaşanan kavgalar medyada tartışma konusu olmuştur. Sokağa çıkma kısıtlamaları ve yaşanan bu tür olaylar köşe yazarlarının yazılarına da konu edinilmiştir. Medya, kamuoyunu bilgilendirme, algılamayı yönetme açısından önemli bir işleve sahiptir. Köşe yazarlarının toplumu nasıl bilgilendirdikleri ve algıyı nasıl yönettikleri araştırılması gereken bir konudur. Çalışmada farklı ideolojik yayın anlayışına sahip Habertürk, Sözcü, Sabah gazetelerinden köşe yazarlarının 11-12 Nisan 2020 tarihli nüshalarında konu ile ilgili olarak yazdıkları yazılar incelenmiştir. Habertürk Gazetesinden Fatih Altaylı, Sözcü Gazetesinden Yılmaz Özdil ve Sabah Gazetesinden Melih Altınok’un iki günlük köşe yazıları örneklem olarak seçilmiştir. Retorik kuram çerçevesinde tanımlama, mecaz kullanımı, metonomi kullanımı, lakap kullanımı, sürü mantığı yaratma, örtmece, korku çekiciliği, drammatizasyon ve paralellik kurma olmak üzere on farklı boyuttan köşe yazıları ele alınmıştır. Çalışma sonucu ortaya çıkan bulgulara göre köşe yazılarında retorik unsurlarından en çok metonomi ve metaforun kullanıldığı görülmüştür. Fatih Altaylı’nın köşe yazılarında retorik unsurlardan; korku ve endişe uyandırma, metafor, metonomi, Yılmaz Özdil’in köşe yazılarında drammatizasyon, lakap kullanımı, sürü mantığına bürünme, Melih Altıok’un köşe yazılarında metonomi, kanıt gösterme, sürü mantığına bürünme gibi unsurların kullanıldığı belirlenmiştir. Salgın dolayısıyla sokağa çıkma yasağı sonrasında, sokaklardaki insanların korku ve panik hali kullanılan dile de yansıtılmıştır.

Anahtar kelimeler: Medya, Köşe yazıları, Koronavirüs, Retorik

EKONOMİK KRİZLER LİTERATÜRÜ

Dr. Ceren KOCABAŞ

Akdeniz Üniversitesi - 0000-0003-2785-4359

ÖZ

Uluslararası ticaret ve uluslararası finansal hareketler vasıtasıyla ülke piyasalarının entegrasyonunun artması, dünya çapında piyasalarını dışa açan ülkelerde önemli gelir artışlarına yol açmış, bu da Gayrisafi Yurtiçi Hasıla rakamlarına yansımıştır. Ne var ki küreselleşme, ülke ekonomilerine yarar sağlamanın yanında ekonomik krizlerin de başlıca nedeni haline gelmiştir. Bir ülkede ülke içi ekonomik koşulların yarattığı kriz ortamı, küresel etkilerle birleşince dünyanın farklı kesimlerinde benzer özelliklere sahip ekonomik krizler yaşanmıştır. Üretilen hasılayı tüketecek talebin yaratılması, piyasadaki para arzını para talebi ile dengeleme çabaları, politika yapıcıların üzerinde durduğu başlıca meseleler olmuştur. Bu nedenle ekonomik krizler, 19. yy'ın ilk yarısında Klasik İktisatçılardan başlayarak ekonomistlerin önemli bir araştırma alanı haline gelmiştir. Bu çalışmada küresel ekonomik sistemin kaçınılmaz unsuru haline gelen ekonomik krizler üzerine geçmişten günümüze literatürde yer edinmiş ve literatürün gelişimine büyük katkı sağlamış ekonomistler ve bu alana özgü iktisadi akımlar ele alınmıştır. Çalışma, eski ve yeni literatür olmak üzere iki bölümde incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: ekonomik kriz, krizler literatürü,

TURİST PERSPEKTİFİNDEN DESTİNASYON İNOVASYONU

YL. Öğrencisi Ceren SILIV - Akdeniz Üniversitesi - 0000-0001-6869-692X
Doç. Dr. Yıldırım YILMAZ - Akdeniz Üniversitesi - 0000-0002-6537-7111
YL Öğrencisi Cansu Ece ÖNER - Akdeniz Üniversitesi - 0000-0002-9034-6050
YL Öğrencisi Hakan SEVEN - Akdeniz Üniversitesi - 0000-0002-6816-9027

ÖZ

Hizmet kalitesini yükseltmesi, müşteri memnuniyetini artırması, rekabet avantajı yaratması gibi nedenlerden dolayı turizm sektöründe inovasyonun önemi son yıllarda artmaktadır. İnovasyon, var olmayan bir şeyin keşfi değil, var olan ürün ya da hizmete değer katma yollarını keşfetmektir ve genellikle dört kategori altında incelenmektedir: hizmet/ürün inovasyonu, süreç inovasyonu, pazarlama inovasyonu ve organizasyonel inovasyon. Literatür incelendiğinde, inovasyonun genellikle işletme bazında ele alındığı ve inovasyonun yönetsel performans etkileri üzerine durulduğu görülmektedir. Diğer taraftan, turistlerin ziyaret ettikleri yerleri hangi açılarından inovatif olarak değerlendirdiğine yönelik çalışmaya rastlanmamıştır. Turistlerin bir destinasyonda neleri yenilikçi gördüğünün belirlenmesi, destinasyonların, ürün geliştirmeden pazarlamaya kadar hangi alanlarda kendilerini yenilemeleri gerektiği konusunda yol gösterici olacaktır. Bu nedenle araştırmanın amacı, turist perspektifinden bir destinasyonu inovatif yapan unsurları tespit etmek ve destinasyon inovasyon imajı boyutlarını ortaya koymak olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, keşfedici bir araştırma deseni tasarlanmış ve veri toplama tekniği olarak nitel araştırma yöntemlerinden görüşme (mülakat) tekniği kullanılmıştır. Araştırma, maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılarak Antalya’da gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile, toplamda 43 kişiyle derinlemesine görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Görüşme kayıtlarının içerik analizi sonucunda; ulaşılabilirlik, teknoloji, eğlence-kültür-sanat, destinasyon olanakları, turizm yönetimi, doğal güzellikler, iletişim, gastronomi ve konaklama olarak dokuz kategori belirlenmiştir. Katılımcıların inovatif olarak öne çıkarttığı unsurlar ise; destinasyonlarda ulaşımı kolaylaştıran uygulamalar, destinasyonda teknoloji ile entegreli (sanal tur, artırılmış gerçeklik vb.) seyahat deneyimini iyileştiren uygulamalar, destinasyona özgü yaratıcı yerel etkinlikler, destinasyona özgü yiyecek-içeceklerin yenilikçi sunumu, yaratıcı tasarıma sahip mimari yapılar, hizmet sağlayıcıların iletişimi, geri bildirimlerin dikkat alınması için geliştirilmiş uygulamalar, sürdürülebilir turizm politikaları ile korunan doğal güzellikler ve alternatif konaklama imkânları olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Destinasyon inovasyonu, Antalya, Turizm

KORONA SÜRECİNDE DİJİTAL BAĞIMLILIK VE EĞİTİME ETKİSİ

Dr. Murat DAĞITMAÇ

Yıldız Teknik Üniversitesi - 0000-0003-0671-3530

ÖZ

We Are Social'ın yayınlamış olduğu 2020 haziran verilerine göre, son 1 senelik internet kullanıcı artışı %8,5 artış göstermiş. Bir önceki yılda bu oran %7,5 civarındadır. Sosyal medya kullanımındaki artış geçen sene %7,8 iken 2020 haziranında verilen veriler bu oranı %10,5 lere çıkardığını gözlemliyoruz. [1]

Türkiye’de bu artış oranları yeterli doyumluluğa sahip olduğu için %4’lerdedir. Aktif internet kullanıcısı 62 milyon, aktif sosyal medya kullanıcısı ise 54 milyondur. [2]

Bugüne kadar öğrencinin sınıf ve okul içerisinde eğitime odaklanması için bir çok kuram ve kavram geliştirildi fakat Covid-19 sürecinde daha net görmüş olduk ki, dijital yerlilere hitap etmek için dijital bir dünyaya hazırlıklı değiliz.

Bu teoremlerden birisi; İ. Bakır Arabacı’ ya göre (2005), “Öğretme-Öğrenme Sürecine Öğrencilerin Katılımı ve Sınıfta Demokrasi” konulu makalesinde, eğitim-öğretim etkinliklerinin hedeflerine en iyi şekilde ulaşması için öğrenci odaklı bir öğretimin uygulanması gerektiğini ve sınıf yönetiminde öğretmenin oluşturacağı demokratik bir sınıf ortamında öğrencilerin derse katılımını artıracaklarını belirtmektedir.[3] Bugüne kadar genelde öğretmenin sınıf içerisindeki fiziksel rolünün önemine değinilmiş, demokratik mi yoksa daha baskın bir rol oynaması gerektiği tartışıldı.

İ. Bakır Arabacı’nın Murat Polat’la (2013) yapmış olduğu “Dijital Yerliler, Dijital Göçmenler Ve Sınıf Yönetimi” makalesinde ise “Dijital Yerli” olarak tabir edilen yeni neslin fiziki sınıf içerisindeki odaklanması ve derse katılımı konusunda çözüm arayışları olmuştur. [4] Pandemi sürecinden sonra artık fiziksel sınıfları haricinde yeni eğitim-öğretim modellerini konuşulması gerekir. Artık öğrencinin fiziki sınıf içerisindeki davranışlarının haricinde, ekran başındaki davranış modellerini çıkarıp, eğitimcinin yeni dijital dünyadaki rolünün de belirlenmesi gerekmektedir. Günümüzde öğrencilerin önündeki en büyük engellerden birisi oyun veya sosyal medya bağımlılığı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu süreçte kendi başına kalan öğrencideki bu bağımlılık daha da artacağı aşikardır.

Pandemi sürecinden sonra fiziki öğrenimle birlikte, çoklu ortam öğrenimlerinde de öğretmen ve öğrencinin konumunu ve bilgi alış verişi için uygun ortamın sağlanması gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: online eğitim, dijital yerli, dijital göçmen, covid-19, korona, dijital bağımlılık

ALMANYA'NIN KAFKAS İSLAM ORDUSU'NU ENGELLEME FAALİYETLERİ

Doç. Dr. Nurhan AYDIN

Kafkas Üniversitesi - 0000-0003-2240-2548

Dr. Ferhat ACAR

Kafkas Üniversitesi - 0000-0001-8067-6382

ÖZ

Almanya 18 Mart 1918'de, Osmanlı Devleti'nin Azerbaycan'a askeri yardımda bulunmasına çıkar çatışmalarından dolayı karşı çıkmıştır. Almanya'nın asıl amacı Azerbaycan topraklarına sahip olmak ve Bakü petrolünü ele geçirmektir. Bakü ve Gence'de Müslüman Türk Halkına yapılan katliamlar üzerine, Enver Paşa'nın talimatıyla Azerbaycan'da Kafkas İslam Ordusu kuruldu ve ordunun başına Nuri Paşa getirildi. Enver Paşa, Almanya'nın Azerbaycan'da başlatılacak bir harekâta karşı çıkacağı düşüncesinde olduğundan dolayı, gönderilen birliğe Azerbaycan halkından oluşturduğu görüntüsü verebilmek için kurulan orduya "Kafkas İslam Ordusu" adını uygun görmüştür. Enver Paşa'nın asıl gayesi Bakü'yü Bolşevik ve Ermeni zulmüne teslim etmemektir.

Almanya, Bakü'deki petroler üzerinde ayrıcalıklı duruma gelmek için Kafkas İslam Ordusu'nun kurulmasına karşı çıkmıştır. Almanya bu politikası için Gürcistan'ı Batum Konferansı'nda imzaladığı antlaşma ile bir bakıma kontrol altına almıştır. Almanya, Ermenistan ve Gürcistan Hükümeti'nin bağımsızlığını tanıırken Azerbaycan'a karşı negatif bir tutum izlemiştir. Almanya bu nedenle Osmanlı Devleti'nin Azerbaycan'a gönderdiği Kafkas İslam Ordusunun sevkiyatını engelleme girişiminde bulunarak, Azerbaycan'dan kendi çıkarlarını koruyacak bir silahlı güç oluşturma teşebbüsünde bulunmuştur. Bu nedenle Gümrü-Tiflis-Gence demiryollarını kullanmayı da hedeflemiştir.

Kafkas İslam Ordusu'nun Bakü'de oluşturulmasının ardından, Almanya'nın Enver Paşa'ya karşı tutumu gitgide sertleşmiştir. Belgeler doğrultusunda, Enver Paşa'ya karşı sergilenen tutumlar açık şekilde dile getirilmiştir. Enver Paşa, Kafkaslarda Panislâmist politikayı savunması ve Almanların Azerbaycan'ın hammadde kaynaklarından yararlanma düşüncesi Bakü Harekâtı'na müdahale edilmesi konusunda Almanya'yı endişeye sevk etmiştir. Almanya Enver Paşa'nın politikasına karşı çıkarak Kafkaslara egemen olmayı, Osmanlı Devleti'nin ise İran ve Türkmenistan ile meşgul edilmesi yönünde politikalar sergilemiştir. Alman yetkilileri Enver Paşa'yı etki altına alarak Bakü'nün Alman birlikleri tarafından işgal edilmesini isteyecek kadar ileri gitmişlerdir. Enver Paşa ise bu konuda değişik siyasi manevralarda bulunmuştur.

Diğer yandan Sovyet Rusya Türklerin Bakü'deki ilerleyişini durdurmak için somut şekilde harekete geçmiş, Almanya ile birlikte Bakü petroler için 27 Ağustos 1918 Brest-Litovsk Antlaşması'na ek olarak yeni bir antlaşma imzalamış. Sovyet Rusya'nın antlaşmadaki en büyük amacı, Almanların Türk Ordusu'na baskı yaparak Bakü Harekâtını durdurma girişiminin sağlanmasıdır. Makalede Almanların Kafkas İslam Ordusu ilerleyişini engelleme çabalarını, Enver Paşa'nın Kafkaslar konusunda izlediği farklı stratejik yöntemlerini ve Kafkas Müslüman Birliği'nin oluşturulması arşiv belgeleri ışığında değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: TBMM, Tekâlif-i Milliye Emirleri, 1921 Anayasası, Mustafa Kemal Paşa, Çağdaş Maliye

THE IMPACT OF CULTURAL DIFFERENCES ON LOSS AVERSION AND SELF ATTRIBUTION BIASES

Dr. Sezen GÜNGÖR

Tekirdağ Namık Kemal University - 0000-0001-8388-6350

Dr. Luan VARDARI

Ukshin Hoti university - 0000-0003-3212-5783

Dr. Nihan TOMRIS KÜÇÜN

Eskisehir Osmangazi University - 0000-0001-5548-6093

Abstract

The impacts of culture on an individual's optimism levels, particularly eastern and western cultures, is a subject which has been frequently researched. Although some studies suggest that Asians suffer from a significantly higher degree of cognitive biases than western cultures, from an optimism bias perspective most of the present literature states that Western cultures' levels are higher than Eastern cultures. Similar cultural differences are also seen in financial decisions as cognitive and emotional biases.

Based on the literature about the relationship between culture, self-attribution bias and loss aversion bias, we predict that culture may influence the degree of loss aversion and self-attribution. To test our hypotheses, we are going to conduct a standardized survey in 3 countries that will include the questions from the Hofstede survey on cultural dimensions as well as lottery questions on loss aversion and self-attribution biases. As a result, we envisage that Hofstede's cultural dimensions and these biases will differ between countries. Additionally, the relationship between culture and these biases will be tested separately for each country. Due to the expected difference in terms of cultural dimensions, we anticipate a difference in these analyzes as well.

Keywords: Finance, cognitive biases, decision making, culture differences

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN ORTADOĞU POLİTİKASI

Doç. Dr. Nurhan AYDIN

Kafkas Üniversitesi - 0000-0003-2240-2548

Yüksek Lisans Öğrencisi Cansu BARAKÇIN

Kafkas Üniversitesi - 0000-0002-3719-2662

ÖZ

Evrinsel sistem üzerinde kurulan, ekonomik ve siyasal anlamda önemli aktör olan Avrupa Birliği, benimsediği hukukun üstünlüğü, insan hakları, sivil toplum ve demokrasinin geliştirilmesi gibi temel ilkeler üzerine oluşturulmuştur. Tarih boyunca büyük medeniyetlere ve önemli olaylara sahne olan Ortadoğu, kıtalararası durumu ve coğrafi konumu ile önem kazanmıştır. Ortadoğu sahip olduğu yeraltı kaynakları ve stratejik konumu bakımından dünya üzerindeki sayılı zengin bölgeler arasında yer almaktadır. Yeraltı kaynaklarının zenginliğinden dolayı insanlık tarihinin başlangıcından günümüze kadar her zaman gündem konusu olmuştur. Birçok savaşa ev sahipliği yapmış, büyük medeniyetlerin ve üç büyük dinin ortaya çıktığı bölge olarak önemini günümüzde de devam ettiren Ortadoğu'da, iktidar olma mücadelesine bağlı olarak savaşlar hiç eksik olmamıştır. Bölgede karışıklığı ve düzensizliği destekleyen Avrupa ülkeleri bölge coğrafyasının kaderini kendi politikaları ekseninde yönlendirmiştir. Bölge yalnız Avrupa ülkeleri değil bu ülkelerin kurmuş olduğu Avrupa Birliği'nin de Dış Politikasının üst sıralarında yer almıştır.

Avrupa Birliği'nin Ortadoğu'ya yönelik girişim ve tavırları tarihsel süreç içinde farklılık göstermiştir. Bölge üzerinde etkin bir politika oluşturma çabaları 1970'li yılların başında başlamıştır. Bu tarihten önce Avrupa Birliği'nin Ortadoğu'ya yönelik önemli bir girişimi olmamıştır. İstisna olarak İsrail Devleti ile 1964 ve 1970 yıllarında yapılan ticaret anlaşması gösterilebilir. Ortadoğu'ya yönelik Avrupalı Devletlerin ilk girişimleri temelde yalnızca ticari ve mali yardımları kapsayan 1972 tarihli Global Akdeniz Politikası olmuştur. Ortadoğu'ya yönelik birtakım program ve politikalarla bölge ülkeleri ile yakın ekonomik ilişkiler kurmak hedeflenmiş de, 1974 tarihinde gerçekleşen Avrupa-Arap Diyalogu başarısız şekilde sonuçlanmıştır.

Avrupa Birliği kurulduğu tarihten bu yana insan hakları ve demokrasiyi ana ilke olarak benimsediğini açıklayıp bu yönde faaliyetlerini sürdürmeye çalışmıştır. Uluslararası alanda etkin güç olmayı hedefleyen Avrupa Birliği kendisine ait içsel değerleri başta Ortadoğu ülkeleri olmak üzere diğer ülkelere de yaymayı hedeflemiştir. Avrupa Birliği, şiddet olaylarının merkezi konumundaki Ortadoğu için demokrasinin önemine vurgu yaparken, Avrupa Komşuluk Politikasında yer alan ülkelerde de demokrasiyi yaymayı hedeflemiştir. Bu hedefler çerçevesinde Ortadoğu'da, Avrupa Birliğine yakın rejimler oluşturulması yakın gelecek için hayati önem taşımaktadır.

Avrupa Birliği genel anlamda askeri unsurları kendi bünyesinde bulundurmadığı için politik hamlelerde daha ılımlı ve dikkatli davranmıştır. En önemlisi de Ortadoğu'da harita değişikliği yapmak yerine bölgede bulunan rejimlerini, muhalif kanatları cesaretlendirerek, askeri yöntemler ile demokratikleştirmeyi düşünmektedir. Avrupa Birliğinin Ortadoğu'ya bakış açısı güç mücadelesine dayalı değildir. Amaç Ortadoğu coğrafyasında kendi kontrolünü

uygulayarak daha geniş kapsamlı bir coğrafi alanda etkili olmaktır. Avrupa Birliği kendi politikalarının uygulanması sonucunda bölgede huzur ve refahın olabileceğini savunmuştur.

Anahtar kelimeler: Avrupa Birliği, Ortadoğu, Demokratikleşme, Çatışma, Türkiye

YOLCULARIN HAVAYOLU İŞLETMELERİNİN MOBİL UYGULAMASINI KULLANMA NİYETİNİN İNCELENMESİ

Doç Dr. Nuriye GÜREŞ

İskenderun Teknik Üniversitesi - 0000-0002-0149-8301

Doç Dr. Mutlu Yüksel AVCILAR

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Arş. Gör. Seda ARSLAN

İskenderun Teknik Üniversitesi

ÖZ

Son günlerde, özellikle COVID-19 salgınının dünya geneline yayılması ile mobil uygulamaların önemi artmıştır. Dolayısıyla çoğu sektör, müşterilere yönelik pazarlama faaliyetlerini etkin bir şekilde sunabilmek için, mobil uygulamaları daha yoğun olarak kullanmaya başlamıştır. Bu dönemde havayolu işletmeleri de yolcuların mobil uygulamalar aracılığıyla hizmet almasını teşvik edici çalışmalar yürütmüştür. Ancak tüm yolcuların, bu uygulamaları kullanım niyeti olmayabilmektedir. Çünkü mobil uygulamaları kullanma niyetine etki eden birçok faktör bulunmaktadır ve bu faktörlerin tespit edilmesi amacıyla farklı kuramsal modeller geliştirilmiştir. Bunlardan biri de, Birleştirilmiş Teknoloji Kabul ve Kullanım Teorisi (UTAUT)'dir. Dolayısıyla bu çalışmada, yolcuların havayolu işletmelerinin mobil uygulamalarını kullanma niyetini etkileyen faktörler, Birleştirilmiş Teknoloji Kabul ve Kullanım Teorisinden yararlanarak incelenecektir. Bu amaçla, temel Birleştirilmiş Teknoloji Kabul ve Kullanım Teorisi boyutları (Performans beklentisi, çaba beklentisi, kolaylaştırıcı şartlar) ve kişisel yenilikçilik değişkeni, havayolu mobil uygulamalarına adapte edilmiştir ve anket soruları oluşturulmuştur. Bu doğrultuda hazırlanan anket soruları, seyahatlerinde havayolunu kullanan Türk yolculara uygulanacaktır. Araştırma modelini test etmek amacıyla, IBM SPSS paket programı ile T-test, ANOVA ve Regresyon analizi yöntemleri kullanılacaktır. Yapılacak analizler sonucunda, havayolu işletmelerinin sahip olduğu mobil uygulamalara yönelik yolcuların performans beklentisi, çaba beklentisi ve kolaylaştırıcı şartların, mobil uygulamayı kullanım niyetini olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir. Ayrıca yolcuların kişisel yenilikçilik düzeyi yükseldikçe mobil uygulama kullanım niyetinin artması düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Havayolu işletmeleri, Mobil Uygulama, Kullanım Niyeti, Yolcu, UTAUT

50 YAŞ VE ÜZERİNDEKİ BİREYLERİN YALNIZLIK VE KİŞİSEL İYİ OLUŞLARI

Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahim GÜLER

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - 0000-0002-0317-8221

Dr. Öğr. Üyesi Murat YILDIRIM

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - 0000-0003-1089-1380

ÖZ

Yapılan çalışmalar yalnızlık kavramının insanların ruh sağlığı ve kişisel iyi oluşları üzerinde olumsuz etkilerinin olduğunu göstermektedir. Bu çalışma yalnızlık kavramının yaşlı insanların ruh sağlığı ve kişisel iyi oluşları üzerindeki etkilerini araştırmayı amaçlanmıştır. Araştırmaya dahil olan katılımcılar UCLA kısa yalnızlık, yaşam memnuniyeti, pozitif ve negatif duygu ile yaygın anksiyete bozukluğu ölçekleri ve demografik özellikleri kapsayan anket formlarını tamamlamışlardır. Araştırmanın örneklemini, 45'i (%54,9) kadın 37'sini (%45,1) erkek olmak üzere yaşları 50 ile 86 arasında (Ort. = 61,2, SS = 6,9) değişen Ağrı ilinde yaşayan toplamda 82 bireyden oluşmaktadır. Bu çalışmada pozitif ve negatif duygu ölçeği-kısa formu (PANAS-SF) geçerlik güvenirlik testleri yapılmış ve açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri orijinal pozitif ve negatif duygu ölçeği-kısa formunun orijinalinde olduğu gibi, tatmin edici güvenilirlikle olduğu ve aynı şekilde tek faktörlü yapısını da doğrulamaktadır. Araştırmanın sonuçları yalnızlığın pozitif duygulanım ve yaşam memnuniyeti ile olumsuz olarak, negatif duygulanım ve yaygın anksiyete bozukluğu ile olumlu yönde ilişkili olduğunu saptamıştır. Sıralı çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre yalnızlık; yaş, cinsiyet ve sosyoekonomik durum kontrol edildikten sonra negatif duygulanım ve kaygıyı anlamlı ve pozitif olarak açıkladığı benzer e-şekilde demografik özelliklerle kontrol altına alındıktan sonra yaşam doyumu ve pozitif duyguyu anlamlı ve olumsuz olarak açıkladığı görülmektedir. Bu araştırmanın sonuçları yaşlı bireylerin yalnızlık, ruh sağlığı ve kişisel iyi oluşları hakkındaki literatürü ilerletecek ve önemli çıkarımlara sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Yalnızlık, Yaşam memnuniyeti, Pozitif duygu, Negatif duygu, Yaşlılar

APHRODISİAS BULUNTUSU DEMETER/CERES RAHİBESİ'NE YENİ BİR DÖNEM ÖNERİSİ

Dr. Yaşar ARLI

Akdeniz Üniversitesi - 0000-0001-7799-6764

ÖZ

Karia Bölgesi'nin önemli kentlerinden Aphrodisias'tan ele geçen ve bugün İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nde sergilenen giyimli kadın heykeli, sol elinde tuttuğu atribütlerden dolayı Demeter/Ceres rahibesi olarak yorumlanmıştır. Kimlik konusunda araştırmacıların hem fikir olduğu portre heykel, tarihlendirilme konusunda ise tartışmalıdır. Bu çalışmada da arkeoloji bilimine yeni kazandırılmış edinimler ve eldeki mevcut verilerle, bir kez daha irdelenen eserin etkilendiği hanedan mensubu ve onun portre tipi tanımlanmıştır. Böylelikle portre tipolojisini tanımlayan ve tarihlendiren kuaförlük modası, Flaviuslar Hanedanlığı'ndan, Nerva - Erken Traian dönemine kadar açıklanmıştır. Süreklilik göstererek gelişen kuaförlük modasının gelişim evreleri de resmi kadın portre tipleri özelinde yorumlanmıştır. Bunun sonucunda da kadın heykelindeki süngerimsi saç kütesinin oldukça ütöpik şekli çelenkvari saç modası, çağdaşı kent Roma merkezli III. tipteki Domitia Longina portresiyle karşılaştırılarak Aphrodisias eseri için yeni bir dönem önerisi getirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Aphrodisias, kadın, portre, Nerva - Erken Traian dönemi.

INSTAGRAM'DA BENLİK SUNUMU

Doç. Dr. Ayşen TEMEL EGINLI
Ege Üniversitesi - 0000-0002-8281-9444

Dr. Ebru CITIL
İzmir Büyükşehir Belediyesi

ÖZ

İnsan yaşamının ayrılmaz, vazgeçilmez ve engellenemez bir parçası olan iletişim günümüz modern toplumlarında gelişen bilişim teknolojilerine bağlı olarak büyük bir değişim ve gelişim göstermiştir. Yeni medya olarak adlandırılan ve temeli bilişim teknolojilerinin gelişimine bağlı olarak bilgisayar aracılı iletişime dönüşen iletişim biçimleri günümüzde bireylerin yaşamlarının vazgeçilmez bir parçası durumundadır. Sosyal medya üzerinde yer alan sosyal ağ uygulamaları bireylerin zaman ve mekân kısıtı olmadan günlük yaşamlarının her anında kendileri ile ilgili bilgileri diğer sosyal ağ kullanıcıları ile paylaşabilmelerini sağlamaktadır. Instagram sosyal ağ uygulaması bu gün milyonlarca kullanıcının içinde yer aldığı bir ağ durumundadır. Instagram kullanıcıları bu sosyal ağ uygulaması üzerinden istedikleri tüm görsel ve metin içeriklerini diğer kullanıcılara sunabilmektedir. Bu paylaşımları ile birlikte bireyler aynı zamanda benlik sunumlarını da gerçekleştirmiş olmaktadır.

Erving Goffman'ın 1950'li yıllarda ortaya çıkardığı Dramaturjik yaklaşım kişilerin günlük yaşamlarında benlik sunumlarını ne yönde gerçekleştirdiklerini ve benlik sunumlarını gerçekleştirirken kullandıkları taktikleri açıklamak açısından temel bir yaklaşımdır. Bu çalışmada Goffman'ın Dramaturjik Yaklaşımı günümüz popüler sosyal ağlarından biri durumunda olan Instagram ağına entegre edilerek, bu ağ üzerinden bireylerin ne yönde ve nasıl bir benlik sunumu gerçekleştirdiği nitel bir araştırma ile açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sosyal Medya, Dramaturjik Yaklaşım, Benlik Sunumumu

GHEWOND'A GÖRE EMEVİLER DÖNEMİ İLK İSLAM FETİHLERİ

Doç. Dr. Bayram Arif KÖSE

Artvin Çoruh Üniversitesi - 0000-0002-9900-9835

ÖZ

İslamiyetin doğuşuyla birlikte Arap yarım adasında başlayan değişim, zamanla tüm dünyaya yayılmıştır. Müslümanların, Medine'ye hicretiyle birlikte siyasal bir toplum özelliği kazanmaları diplomatik anlamda çevre devletlerle ilişkilerinin başlamasına neden olmuştur. Bundan sonraki süreçte güçlü bir devlet halini almaları büyük fetih hareketlerini başlatmış ve bu anlamda sadece Müslüman müelliflerin değil aynı zamanda pek çok yabancı millet gibi Ermeni müelliflerin de ilgi alanına girmişlerdir. Öyle ki yabancı kaynaklarda İslam fetihlerine dair yer alan bazı bilgiler, İslam tarihi kayıtlarından daha geniş malumatlar içermektedirler. Bu kaynaklardan bir tanesi de 640 yılından 8. yüzyıla kadarki olayları ele aldığı Badmutyun (Tarih) adlı eseriyle meşhur Ermeni müellif Ghewond'un tam bir İslam tarihi hüviyeti kazanmış olan eseridir. Eğitilmiş bir kişiliğe sahip olan müellifin bu eseri Hulefâ-i Râşidîn dönemi de dâhil olmak üzere Abbasi Halifesi Hârûnürreşid'in ilk dönemlerine kadarki İslam tarihini kapsamaktadır. Halife sırasına göre kronolojinin takip edildiği eserde Emeviler döneminin fetihlerine dair başka kaynaklarda bulunmayan çok önemli kayıtlar yer almaktadır. Ghewond'un eserinde Emevi komutanlarının, Ermenistan'a, Hazarlara, İstanbul'a ve hatta Çin'e kadarki fetih hareketlerine yer vermesi ve savaş öncesi yazışmaları diplomatik bir dille eserine eklemesi, onun eserini ilk İslam fetihlerinin anlaşılması açısından daha da mühim yapar. Ancak Ermeni kaynaklarının kullanılmasında araştırmacılar objektif bilgilere ulaşmak için oldukça titiz davranmalıdırlar. Gerek milli duygularla gerekse dini duyguların ön plana çıkarılıp Müslüman düşmanlığı üzerine yazılan bu eserlerin farklı kaynaklarla kıyaslanması zaruridir. Ghewond'un tarihçi kimliğinin yanı sıra manastırda eğitim alması ve Doğu Roma başkenti İstanbul'da eğitimini tamamlaması, eserinden yararlanırken göz önünde bulundurulması gereken mühim ayrıntılardır. Bu makalede, Ghewond'un bu kayıtlarını dönemin farklı kaynaklarıyla kıyaslayıp eleştiri süzgecinden geçirdikten sonra, akademik bakış açısıyla araştırmacıların hizmetine sunmak amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Ghewond, Emeviler, Ermenistan, Çin

THE EFFECT OF THE PARENTAL ATTITUDES AND PERSONALITY TRAITS ON UNIVERSITY STUDENTS' LEVELS OF BELONGING

Doç. Dr. Kübra KÜÇÜKŞEN

Necmettin Erbakan University - 0000-0001-9248-9541

Abstract

The sense of belonging, which is regarded as one of the fundamental needs of a human, is important in terms of both creating interpersonal communication and interaction networks that the individual will establish throughout their life, and integrating with the values and norms of the society. The sense of belonging firstly begins within the family with the socialization process. This study aimed to examine university students' general belongingness in terms of perceived parental attitude and personality traits. The sample of this cross-sectional study included 419 undergraduate students who were selected with the simple random sampling method. The questionnaire including a personal information form and the General Belongingness Scale" (GBS) was applied to the study group. The GBS includes 12 items and two dimensions named "acceptance" and "rejection." Data were collected through e-mail and SMS via <http://www.surveey.com> portal. The data obtained were analyzed using the SPSS program and were evaluated at a 95% confidence interval and a 5% significance level. According to the findings of the study, the university students' levels of belongingness significantly differed based on the parental attitude and personality traits. The level of belongingness of those who perceived their mothers' attitude as "democratic" in both acceptance and rejection dimensions and those who perceived their fathers' attitude as "authoritative" in the acceptance dimension and as "democratic" in the rejection dimension were higher. The participants who defined their personality as "enterprising" felt a higher level of belongingness compared to those who defined their personality as "timid," "aggressive" and "quiet." Individuals should feel belonging toward the cultural values and norms of society and integrate with society for a health social structure. Belongingness and personality traits are first formed in family relations with parental attitudes. In conclusion, this study, which was conducted with university students, found that parental attitude and personality traits are effective in developing the sense of belonging. Parental attitude also affects personality traits significantly. Therefore, parental behaviors and attitudes should be democratic and should provide self-confidence and improve the child so that the senses of social attachment and belonging are realized at the desired level since childhood.

Keywords: Sense of belonging, accepted, rejection, personality characteristics, parental attitudes

GÜVENLİK KÜLTÜRÜNÜN ÖNEMİ VE RISK TOPLUMU: KORONAVİRÜS ÖRNEĞİ

Dr. Yasin AKYILDIZ

Kırklareli Üniversitesi - 0000-0003-4622-0159

ÖZ

Modern toplumların karakteristik özellikleri arasında; kentleşme, nüfus yoğunluğu, göçler, endüstrileşme, bireyleşme vb. yer almaktadır. Bu özelliklerinin yanı sıra modern toplumlar risk toplumu niteliği de taşımaktadır. Çalışmanın konusunu genel düzeyde “Risk Toplumu” özel düzeyde ise “Güvenlik Kültürü” oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı risk toplumunda riskin en aza indirilebilmesinde etkili olan güvenli davranışın oluşturulmasında “Güvenlik Kültürünün” önemini vurgulamaktır. Çalışmanın önemi, çalışma risk toplumunda, riskten uzak bir yaşamın, güvenlik kültürüne sahip bireylerin oluşturduğu toplumlarda var olacağını ortaya koyması açısından önemlidir. Çalışma kapsamında, güvenlik kültürü ile risk toplumu arasındaki bağlam, internet kaynakları, mesleki deneyim ve literatür taraması kapsamında yapılmıştır. Çalışmada risk toplumu, güvenlik kültürü, güvenlik iklimi, koruyucu önleyici hizmetler ve meslekler kavramlarının güvenlik kültürü oluşturulmasındaki önemi vurgulanmıştır.

Sonuç olarak, güvenlik kültürü bireyin yaşam kalitesinin ve toplumun geleceğinin garantisidir. Belirtilen bağlamda; Güvenlik kültürünün paydaşlar, tarafından önemini bilinmesi, Türkiye’de güvenlik kültürü dersi müfredata zorunlu ders olarak eklenmesi, milli eğitim müfredatı kapsamında güvenlik kültürünün bir yaşam felsefesi haline gelebilmesi için ilkokuldan başlayarak kademeli olarak her basamak öğrenim sistemine güvenlik kültürünün temel parametreleri yeni yetişen nesillere öğretilmelidir.

Konu teorik düzeyden çıkarılmalı ders dışı aktiviteler kapsamında, okul sosyal hizmeti uygulamalarıyla, çeşitli güvenlik temalı çalışmalar yapılmalı ve güvenlik kültürü öğrencilere uygulamalı olarak da davranış kodu oluşturacak şekilde benimsetilmelidir.

Güvenlikli davranışın temeli ailede başlar, ilkesinden hareketle ailelerin çocuklarına örnek rol model olabilmeleri için güvenli davranış kalıplarının oluşturulmasında ve yeni nesillere kültür aktarımının sağlanabilmesi için ailelerin bilinçlendirme faaliyetleriyle desteklenmesi gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Risk Toplumu, Güvenlik Kültürü, COVID-19, Koruyucu Önleyici Sosyal Hizmetler, Okul Sosyal Hizmeti, Halk Sağlığı

AKADEMİSYENLERİN COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDE UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Özlem USMAN

Yalova Üniversitesi - 0000-0002-1745-889X

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ÇÖLGEÇEN

Yalova Üniversitesi - 0000-0002-8989-9360

ÖZ

Covid-19 pandemisi tüm dünyada ulaşım, sağlık, kültür, turizm, ekonomi gibi pek çok alanı etkilemiştir. Bu alanlardan biri de eğitimidir. Pandeminin dünya genelinde insanların yaşamları üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle, eğitim sistemini sağlıklı yürütebilmek için politika yapıcılar tarafından çeşitli önlemler alınmıştır. Bu önlemler arasında uzaktan eğitim, yükseköğretim sistemindeki değişikliklere bir örnektir. Daha önce uzaktan eğitim sürecini tecrübe etmemiş akademisyenler pandemi süreci ile birlikte bir zorunluluk haline gelen uzaktan eğitim sisteminde bazı zorluklarla karşılaşabilir. Bu bağlamda, bu çalışma yükseköğretim kurumlarında çalışan akademisyenlerin pandemi döneminde uzaktan eğitim sistemine bakış açılarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında görev yapan 20 akademisyen ile görüşülmüştür. Araştırmada verilerin toplanması ve analizinde nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yaklaşımın kuramsal temeli kullanılmıştır. Akademisyenlerin uzaktan eğitim koşullarını nasıl deneyimlediklerini daha iyi anlamak için fenomenolojik yaklaşım tercih edilmiştir. Rastlantısal olmayan örneklem seçim teknikleri arasında, örneklem seçiminde amaçlı örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama aşamasında sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir. Elde edilen veriler nitel veri analiz programı "MAXQDA 2018" ile analiz edilmiştir. Bu çalışmanın amacına ulaşmak için akademisyenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri (a) hazır bulunuşluk; (b) uzaktan eğitime bakış açısı; (c) öğrenme çıktıları; (d) iş yükü; (e) ölçme ve değerlendirme; ve (f) eğitimin etkinliği başlıkları altında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Covid-19 Pandemisi, Akademisyenler, Eğitimin Etkinliği

SİVİL HAVACILIK SEKTÖRÜNDE SEKTÖREL PERFORMANSIN MAKROEKONOMİK PERFORMANS İLE BİRLİKTE DEĞERLENDİRİLMESİ: İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATINA ÜYE ÜLKELERE YÖNELİK AMPİRİK BİR ANALİZ

Dr. Öğr. Üyesi Deniz MACİT

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi - 0000-0002-7439-7202

Doktora Öğrencisi Armağan MACİT

Ege Üniversitesi - 0000000256948285

ÖZ

Havacılık sektörü birçok işkoluna istihdam yaratması açısından milli gelir üzerinde ve dolayısıyla makroekonomik göstergeler üzerinde pozitif etkiler yaratan bir sektör konumundadır. Sektörel boyutta yapılacak olan bir performans değerlendirmesi, politika yapıcılara eksikleri görme, performansı etkileyen faktörleri belirleyebilme, gelecek hedeflerine ulaşabilme gibi konularda faydalar sağlayacaktır. Sektörde yer alan ülkelerin ya da firmaların performanslarının değerlendirilebilmesi bu anlamda hem yatırım yapan/yapacak olan yatırımcılar için hem de hükümetler için politika oluşturma konusunda önem arz etmektedir.

Çalışmanın temel amacı, Türkiye'nin İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) üyesi ülkeler içindeki konumunun hem sivil havacılık sektörü hem de iktisadi açıdan birlikte tespit edilmesidir. Bu birlikteliğin belirlenmesinin ise performans ölçümü ile gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede ele alınan ülkelere yönelik olarak performanslarının değerlendirilmesi ve ülkelerin en iyiden en kötü performansa doğru sıralanması amaçlanmaktadır. Çalışma kapsam olarak İİT üyesi ülkeleri ele almaktadır. Birlik üyesi toplam 57 ülke bulunmasına karşın bunlardan veri kısıtı nedeni ile 31 ülke ele alınmıştır. Bu ülkelere yönelik olarak ise 2009-2018 arası döneme ilişkin olarak; sivil havacılık sektöründe performans sıralaması yapmak amacı ile yolcu sayıları, yük miktarları ve uçak kalkış sayıları dikkate alınmıştır, makroekonomik temel göstergeler olarak ise GSYİH, enflasyon ve işsizlik oranları hesaplamaya dahil edilmiştir. Çalışmada 10 yıllık dönem için yolcu, yük ve uçuş sayıları ile hesaplanan sektörel performans sıralamasına göre ilk beş içerisinde Mısır, Özbekistan, Tunus, Türkiye ve Malezya'nın olduğu belirlenmiştir. GSYİH, enflasyon ve işsizlik oranları kullanılarak yapılan makroekonomik performans analiz bulgularına göre ise en yüksek gri ilişkisel dereceye sahip beş ülke olarak ise Lübnan, Afganistan, Özbekistan, Türkiye ve Irak olmuştur. Performans değerlemeleri küresel düzende yoğun bir rekabet ortamı bulunmasından dolayı önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Ölçülen performans göstergeleri politika yapıcılara ve yatırımcılara, ülkelerin pozisyonu hakkında bilgi vererek geleceğe yönelik daha somut adımlar atılmasını sağladığı için önem taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: Çok Kriterli Karar Verme, Makroekonomik Performans, Sektörel Performans

YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) SALGIN YÖNETİMİNİN TÜRKİYE EKONOMİSİNE MALİYETİ

Dr. Öğr. Üyesi Deniz MACİT

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi - 0000-0002-7439-7202

ÖZ

Yakın tarihimizde yaşanan SARS-COV ve MERS-Cov corona virüs tipi salgınlara, 2019 yılında SARS-Cov2 (Covid-19) eklenmiştir. İlk olarak Çin’de ortaya çıkan salgın, kısa sürede küresel boyuta ulaşarak tüm dünyaya hızla yayılmış ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Şubat 2020 tarihinde, Covid-19 pandemisi olarak tanımlanmıştır. Türkiye’de ise ilk vakanın 11 Mart 2020 tarihinde görülmesinin ardından kısa sürede ülkeyi etkisi altına almıştır.

Küresel bir sağlık krizi olan Covid-19 pandemisinin önlenmesine yönelik hükümetler; havacılık sektöründe uçuşların iptal edilmesi, sosyal izolasyon, işyerlerinin kapatılması, alışveriş merkezlerinin kapatılması, sokağa çıkma yasakları gibi bir dizi önlem almaktadırlar. Pandemi sürecindeki; aşı bulma çalışmalarına verilen desteklerin, tıbbi ürünlere olan talep artışlarının, örgün eğitime ara verilmesinin, bölgesel karantina uygulamalarının, özellikle ulaşım sektörüne kısıtlamalar getirilmesinin, turizm sektöründeki faaliyetlerin iptali/ertelenmesinin, ülkeye giriş/çıkış yasaklarının, dış ticaret üzerinde kısıtlar getirilmesinin doğaldır ki ekonomik maliyetleri olacaktır. Bu çalışmada, Covid-19 süresinde ve post-pandemi dönemine yönelik planlanan harcamalar da göz önünde bulundurularak, sağlık krizi ile mücadelede uygulanan ekonomi politikaları ile katlanılan maliyetlerin ortaya konması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, salgının Türkiye’de görüldüğü tarihten itibaren yapılan sağlık harcamalarının boyutu incelenmekte ayrıca hükümet tarafından yeni tip koronavirüsün ekonomik ve sosyal hayata olan etkilerini azaltmak adına aldığı ekonomik önlemler araştırılmaktadır. Türkiye’de pandemi yönetiminin maliyeti; işgücü kayıpları, üretim düşüşleri, turizm ve ulaştırma sektörü yönünden maliyetleri açısından incelenmektedir. Sektörel açıdan, ülke ekonomisine en yüksek maliyeti olan sektörler ile bu sürecin kazananı konumunda hangi sektörlerin olacağına ortaya konması amaçlanmaktadır. Çalışmanın ortaya koyduğu temel bulgulara göre; Türkiye ekonomisinde vergi gelirleri geçen yılın aynı dönemine kıyasla %10 azalmış, 2020 yılı için toplamda öngörülen bütçe açığının yaklaşık üçte birine ilk çeyrekte ulaşılmış, koronavirüs ile mücadele için 100 milyar TL teşvik ayrılmıştır. Salgının kısa dönemli etkilerine göre GSMH’de %3,2’lik bir kayıp beklenmektedir. Salgının sektörel etkileri açısından ise; ulaşım ve turizm sektörlerinin ciddi kayıplar yaşadığı buna karşın online alışveriş, uzaktan eğitim, maske yapımı, temizlik maddeleri üretimi gibi sektörlerin avantaj sağladığı görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Pandemi Yönetimi, Salgın Yönetimi, Covid-19 Ekonomik Maliyeti

EFFECTS OF AIRPORT INVESTMENTS ON AVIATION ECONOMY IN TURKEY: AN EVALUATION FOR THE PERIOD 2003-2020

Doktora Öğrencisi Armağan MACİT

Ege Üniversitesi - 0000000256948285

Abstract

Airports are one of the most important stakeholders of the global aviation system. The fact that the use of airports is mandatory for the realization of aviation services shows that the development of airports is important for the development of aviation. The effect of liberalization on the sector in Turkey, has begun to be seen since 2003. From this date, the airport has accelerated investments in Turkey. The increase in the number of airports has increased the number of domestic and international flights and increased the demand for air transport by accelerating sectoral competition. Undoubtedly, the increase in airport investments has positively affected the aviation industry and, accordingly, the impact of the aviation industry on the economy. The strategic importance of the aviation sector has caused the share allocated to aviation within the transportation investments to increase over the years. The development of the country's transportation infrastructure is reflected in the projects followed by the international public, such as Istanbul Airport and Ordu-Giresun Airport, which are built as a filling on the sea. Ongoing projects such as Rize-Artvin Airport and Çukurova Regional Airport indicate that airport investments will continue.

In this study, it is aimed to reveal how the passenger and cargo numbers were affected and the effect of the change in the aviation sector on the economy by evaluating the airports built between 2003 and 2020 on the basis of years. Based on employment, turnover and contribution to GDP, which can be regarded as macroeconomic indicators of the aviation industry, a relationship will be established between airport investments and economic changes. It is aimed to make inferences about how the airport investments will take shape in the future.

Keywords: Airport Investments, Aviation Economy, Aviation Sector

DETERMINING THE EFFECT OF COVID-19 PANDEMIS ON THE AIRLINE BANKRING RISK: AN ANALYSIS FOR THE TURKISH CIVIL AVIATION SECTOR WITH AIRSCORE MODEL

Doktora Öğrencisi Armağan MACİT

Ege Üniversitesi - 0000000256948285

Abstract

The Covid-19 pandemic, which is predicted to be the biggest crisis the aviation industry has experienced to date, halted the main activities of the sector and negatively affected all stakeholders economically and socially. Travel restrictions applied in line with the measures taken within the scope of the prevention of the epidemic, the closing of the borders, the decisions taken by the country's authorities have led to the complete cessation of passenger transport in many countries. The aviation industry operating with a low profit margin had to cope with the financial difficulties created by the crisis. Airline companies, which had to take their employees on unpaid leave, had difficulties in fulfilling their short-term obligations, and started looking for loans due to the deterioration in their cash flows. International aviation organizations have revealed that the financial dimension of the crisis is that the aviation industry is at risk all over the world and many airline companies will have to face the risk of bankruptcy without state support. The starting point of the study was the question of how much the Covid-19 pandemic increased the risk of bankruptcy of airline businesses.

The fact that the aviation sector is open to the external environment, high cost, low profit margin and intense competition creates the obligation of airline companies to follow the risk of bankruptcy. Changes in financial ratios have an effect on increasing / decreasing bankruptcy risk. In this study of bankruptcy forecasting models through improved Airscore specific model aviation sector in Turkey quoted bist Turkish Airlines and Pegasus Airlines Inc. It is aimed to reveal the change in bankruptcy risk by using the data of 31 December 2019, which is before the Covid-19 pandemic, and the first and second quarter of 2020, which is the pandemic period. The study reveals how close the financial dimension of the pandemic brings airlines to bankruptcy, while at the same time, a comparison between the traditional transportation business model and the low-cost transportation business model in terms of bankruptcy risk can be made.

TARIM İŞLERİNDE HİZMET AKDI İLE SÜREKSİZ İŞLERDE ÇALIŞANLARIN SOSYAL GÜVENLİKLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Özkan BİLGİLİ

İzmir Demokrasi Üniversitesi - 0000-0002-1700-1427

ÖZ

Ülkemizde tarım işlerinde hizmet akdi ile süreksiz işlerde çalışanların sosyal güvenliklerinin sağlanmasına ilişkin çabalar 1980'li yıllara kadar geri gitmektedir. Bu konuda ilk adım 01/01/1984 tarihinde yürürlüğe giren 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu ile atılmıştır. Ancak, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun yürürlüğe girdiği 2008 yılı Ekim ayı başı itibariyle 2925 sayılı Kanun kapsamında ilk defa sigortalı tescil imkânı ortadan kaldırılmıştır. Öteden beri kapsamda olanların ise sigorta primlerini ödeyerek 2925 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalılıkları devam etmiştir. 2008 yılı Ekim ayı başından itibaren süreksiz tarım işlerinde hizmet akdi ile çalışanlar isteseler bile 2925 sayılı Kanun uyarınca sosyal güvenlik kapsamına girememişlerdir. Bu durum 01/03/2011 tarihine kadar sürmüş, 6111 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Kanuna ek 5.madde ilave edilerek, bu tarihten itibaren süreksiz tarım işlerinde hizmet akdi ile çalışanlara özel koşullarda ve isteğe bağlı olarak yeniden sosyal güvenlik kapsamına girme olanağı tanınmıştır.

Esasen kamu ya da özel sektörde tarım işlerinde sürekli olarak hizmet akdi ile çalışanlar zorunlu olarak 4/a statüsünde sigortalı sayılmaktadır. Kamu idarelerinde süreksiz tarım işlerinde hizmet akdi ile çalışanlar da zorunlu olarak sigortalı sayılmakla birlikte, 5510 sayılı Kanunun ek 5 maddesi kapsamı dışında kalanlar 5510 sayılı Kanunun 6.maddesi uyarınca zorunlu sigortalı sayılmamıştır. Bir bütün olarak, tarım işlerinde hizmet akdi ile süreksiz işlerde çalışanlardan isteğe bağlı olarak 2925 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Kanun ek 5 maddesi kapsamına girenler 4/a statüsünde sigortalı sayılmaktadır.

Süreksiz tarım işlerinde hizmet akdi ile çalışan sigortalıların sayısında yıllar itibariyle ödemli değişiklikler olmuştur. 2925 sayılı Kanun ve 5510 sayılı Kanunun ek 5.maddesi kapsamındaki toplam sigortalı sayısı 2012 yılında 85.717 iken, 2019 yılında 41.108'dir. 2009 yılında sadece 2925 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalı sayısının 178.541 olduğu dikkate alındığında, sigortalı sayısındaki azalma oldukça çarpıcıdır. Sigortalı sayısındaki bu azalmanın marjinal nitelikli süreksiz tarım işlerinde çalışanların sektör değiştirmeleri, kendi adına ve hesabına bağımsız olarak tarım işleri ile uğraşmaya başlamaları, prim ödeme güçlerinin düşüklüğü, zorunlu değil de isteğe bağlı bir sigortalılık uygulaması olması gibi sebeplerinin bulunduğu söylenebilir.

Hem 2925 sayılı Kanun hem de 5510 sayılı Kanunun ek 5. maddesi kapsamında olanlar hakkında kısa vadeli sigorta kollarından sadece iş kazası ve meslek hastalığı sigortası, uzun vadeli sigorta kollarının tamamı ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmaktadır. Bunlar hakkında hastalık sigortası ile analık sigortası hükümleri ise uygulanmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Süreksiz iş, tarım işi, hizmet sözleşmesi, sosyal güvenlik.

ÖZEL SAĞLIK HİZMET SUNUCULARINDA ÇALIŞAN HEKİMLERİN SİGORTALILIĞI

Dr. Öğr. Üyesi Özkan BİLGİLİ

İzmir Demokrasi Üniversitesi - 0000-0002-1700-1427

ÖZ

Özel sağlık hizmet sunucuları bünyesinde çalışan hekimlerin sigortalı olmaları gerektiği açıktır. Ancak burada üzerinde durulması gereken hangi statüde sigortalı sayılacaklarıdır. Şu şekilde de sorabiliriz: Özel sağlık hizmet sunucularında çalışan hekimler 4/a statüsünde mi yoksa 4/b statüsünde mi sigortalı sayılır?

Hekimlerin çalıştıkları özel sağlık hizmet sunucuları ile aralarındaki sözleşmenin niteliği sigortalılık statülerini de belirlemektedir.

Şirket ortağı olan veya mesleğini serbest olarak icra eden hekimler ile tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan kişiler, özel hukuk kişileri ve/veya vakıf üniversitelerine ait sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde hizmet alım sözleşmesi yapmaksızın ya da iş (hizmet) sözleşmesi ile çalışmalarını halinde 4/a statüsünde sigortalı sayılacaklardır.

Öte yandan, şirket ortağı olan veya mesleğini serbest olarak icra eden hekimler ile tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan kişilerin, hizmet alım sözleşmesi ile özel hukuk kişileri ve/veya vakıf üniversitelerine ait sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde hizmet vermeleri halinde, hizmet alım sözleşmelerinde aksine bir hüküm bulunmadığı sürece 4/b kapsamında sigortalı sayılacaklardır.

Hizmet alım sözleşmesi metni içerisinde hekim çalışmasının 4/a kapsamında sigortalı olarak bildirilmesine ilişkin bir hüküm varsa hekimler 4/a statüsünde sigortalı sayılacak, aksi halde 4/b kapsamında sigortalı oldukları kabul edilecektir.

Bu ayırım prim ödeme yükümlülüğü, ödenecek prim tutarları ve tabi olunan sosyal sigorta kolları ile prime esas kazanç ve prim ödeme gün sayısı bildirimleri açısından da önemli sonuçlar doğurmaktadır.

Özel sağlık hizmet sunucularında hizmet alım sözleşmesine dayalı olarak çalışan hekimlerin 4/b statüsünde sigortalı sayılmaları durumunda sigorta primlerini kendileri ödeyecektir. Ancak bunlar hakkında hastalık sigortası hükümleri uygulanmayacaktır. Belirtilen şekilde 4/b kapsamında sigortalı sayılan hekimlerden şirket ortağı olanlar hakkında ise analık sigortası hükümleri uygulanmayacak, diğer hekimler hakkında ise uygulanacaktır.

Bir iş sözleşmesine dayalı olarak ya da hizmet alım sözleşmesi olmadan çalışan 4/a statüsündeki hekimler tüm sigorta kollarına tabi olup, ücretleri üzerinden hisseleri oranında kesinti yapılarak hesaplanan sigorta primleri işverenleri tarafından ödenecektir. Hizmet alım sözleşmesi ile çalışmakla birlikte, sözleşme metni içerisinde hekimlerin 4/a kapsamında sigortalı sayılacağına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmiş olması halinde işsizlik sigortasına tabi olmayacaklarından bunlardan işsizlik sigortası primi kesilmeden kazanç ve hizmet bildirimlerinin yapılması gerekecektir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık hizmet sunucusu, hekim, hizmet sözleşmesi, sigortalılık, hizmet alım sözleşmesi

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MUHTARLIK SİSTEMİNİN HUKUKSAL VE FONKSİYONEL ANALİZİ

Doç. Dr. Cahit ASLAN

Çukurova Üniversitesi - 0000-0002-9793-4285

Yüksek Lisans Öğrencisi Hasret GÜMÜŞ

Çukurova Üniversitesi - 0000-0002-6776-9354

ÖZ

Cumhurbaşkanlığının düzenlediği “muhtarlar toplantıları” ile beraber son zamanlarda sosyal bilim alanında da muhtarlığa yönelik ilgi de artmaya başladı. Geçmişten günümüze Türkiye’de muhtar, edebiyat, sinema vs. alanlarda da sıklıkla işlenmiş tarihi ve kültürel bir figürdür olarak karşımıza çıkmıştır. Son on yıldır dünyada ve Türkiye’de dijital devrim ve internet teknolojilerinin sağladığı olanaklar hayatın tüm alanlarını etkilediği gibi toplumun kurumsal en küçük siyasal birimi olan muhtarlık kurumunu da etkilemektedir. E-devlet süreci ile beraber muhtarlıklar da işlevini yitirmektedir. Yavaş yavaş işlevini yitirmiş olan bu kurumun yapı olarak varlığı bu makalede tekrar sorgulanmaktadır.

Mahalleler toplumun en küçük yaşam alanını ve yerel yerleşim birimini ve muhtarlıklar da bu düzeydeki ve siyasal hatta hukuksal alanı oluşturur. Orası mekân sosyolojisi açısından statü ve sınıf farklarının biçimlendirmede fiziki bir alandır. Sosyal ilişkiler açısından ise kurumsal-hukuksal-fonksiyonel yönü olan bireylerin birbirleriyle iş birliği içinde bulunduğu ve etkileştiği bir topluluktur. Kurumlar ihtiyaç halinde kurulur, gerekli görüldüğünde reform edilir ve işlevini tamamladığında ise ilga edilebilir. Dolayısıyla geçmişten günümüze bir seyir takip eder. Bu durum devletin yönetim programındaki pratiklerle yakından ilgilidir. Bu yüzden hukuksal ve de fonksiyonel (kurumsal) açıdan muhtarlık kurumunun geçirdiği değişim sürecini analiz edilmelidir. Günümüz anlamda mahalle yönetiminin temelini oluşturan muhtarlık kurumunun ilk örgütü 1829 yılında İstanbul’da, 1833 yılında da taşrada, Kastamonu Sancağı’nda kurulmuştur. Diğer vilayet ve sancaklarda da 1833 yılından itibaren kurulmaya başlanmıştır. Mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerine ilişkin 1864’de yayınlanan Vilayet Nizamnamesi düzenlemesi ile ilk yasal düzenleme gerçekleşmiştir. 1876 yılında muhtarların seçilme hususunda bir değişiklik yapıldığı görülmektedir. Muhtarların veya muhtarlığın 1913 yılına kadar hukukî ve fiilî statüsü devam etmiştir. Ancak 1913 yılında yayınlanan kanun ile 1864 ve 1871 Vilayet Nizamnamelerini yok sayıp mahalle yönetimi ile ilgili herhangi bir hükme yer verilmemesinden doğan boşlukta muhtarların hukukî dayanağı ortadan kalkmıştır. Ancak fiilî olarak muhtarların yönetim işlevi devam etmiştir. 1913 yılından itibaren günümüze gelene kadar muhtarlık kurumunun işlev ve fonksiyonunda gerekli görüldüğü hallerde iyileşmeler yapılmıştır. Ancak 1913 yılından itibaren muhtarların varlığının fiilî olarak devam etmiştir. Cumhuriyet’in ilanı ile köy ve mahalle yönetiminde yeni düzenlemelere gidilmiş, muhtarlıkların varlığı kanunen kısmi olarak bildirilmiştir. 1944 yılında ise tam anlamıyla mahalle teşkilatı yeniden kurulmuştur. 1947 yılında ise bazı düzenlemelere gidilmiştir. 1963 yılında tekrar muhtarların ve ihtiyar heyetinin seçilmesine yönelik yeni bir değişiklik yapılmıştır. Yapılan değişiklik ile mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin ayrı ayrı seçilmesi usulü benimsenmiştir. Son yapılan değişiklik ise 1984 yılındadır. Mahalle muhtarlıkları ve ihtiyar heyeti seçimleri mahalli idareler seçimleri ile

birleştirilerek seçimlerin beş yıldı bir yapılması usulüne karar verilerek nihayetinde seçilme süreleri bugünkü halini almıştır. 2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı Belediye Kanunu ile belediye sınırları içerisinde mahalle kurulması için en az 500 kişilik nüfus zorunluluğu getirilmiştir. 2012 yılında muhtarlık ile ilgili kanunlara yeni eklemler yapılmıştır. Burada seçimlerde muhtar ve ihtiyar heyeti üyelerinin isimlerinin birlikte yer aldığı oy pusulası kullanılması istenilmiştir. Böylece siyasi partilerin etkisiyle muhtarların öne çıktığı bir dönem başlamıştır. Daha etkili olmaları için de “Muhtar Bilgi Sistemi” kurulmuştur. Yani Devleti yönetenler kurumları, belli bir dönemde meydana gelen ihtiyaç doğrultusunda kurmuş ve yine lüzum görüldükçe hukuksal veya fonksiyonel değişiklikler yapmıştır. Değişim halinde olan muhtarlığın, e-devlet sisteminin 2006’da kurulmasıyla muhtarların yapması gereken birçok görev atıl hale gelmiştir. Dolayısıyla bundan sonra muhtarlıklar fonksiyonu ortadan kalkmış fakat yapı olarak varlığı sürmektedir.

Anahtar kelimeler: Muhtarlık, İhtiyar Heyeti, E-devlet, Yerel Yönetim, Belediye.

X VE Y KUŞAĞI YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN BİREYSEL YENİLİK ALGILARI VE ENDÜSTRİ 4.0 BİLGİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. Çiğdem ÇAKIR

Kadriye Abdülmecit Özgözen Ortaokulu

Dr. Öğr. Üyesi Esra G. KAYGISIZ

Giresun Üniversitesi - 0000-0003-1954-5214

ÖZ

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılın itici gücü olan bilgi ve iletişim teknolojileri sürekli değişmekte ve gelişmektedir. Bugün söz konusu teknolojilerin bütünsel bir bağlamda ele alındığı kavramlardan en önemlisi de endüstri 4.0'dır. Endüstri 4.0, bilişim teknolojileri ile yaşamsal mekanizmaların tamamını bir araya getiren bir kavramdır. Endüstri 4.0 başta üretim sektörü olmak üzere getirdiği yeniliklerle ülkeler arasındaki rekabeti şekillendirmekte ve dönüşümü tetiklemektedir. Bu dönüşüme uyum sağlamak için devletler çeşitli eylem ve dönüşüm planlarını harekete geçirmeye başlamışlardır. Bununla ilgili olarak 2018 yılında T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından "Dijital Türkiye Yol Haritası" raporu yayımlanmıştır. İleri teknoloji üreten dijital bir Türkiye oluşturmaya odaklanan yol haritası insan, teknoloji, tedarikçiler, kullanıcılar ve yönetim bileşenlerinden oluşmaktadır. Yol haritasının ilk bileşeni olan "insan" eğitim altyapısının geliştirilmesi boyutunda düşünülmüştür. Eğitim ile dijital teknoloji kullanıcılarının ve geliştiricilerinin yetiştirilmesi, eğitimcilere dijital yeterliliklerin kazandırılması, dijital yeterliliklere sahip işgücünün sanayi ile buluşturulması, dijital dönüşüm farkındalığının artırılması ve yaygınlaştırılmasına odaklanılmaktadır.

Çin, ABD, Japonya, Kore, Tayvan ve Almanya gibi devletlerin dijital teknoloji pazarında en yüksek payı almak adına yaptıkları yatırımlar 21. yüzyılda dünya ekonomisinde dijital teknolojinin önemini göstermektedir. Dolayısıyla dijital teknoloji üretme ve bu teknolojiyi doğru yönetecek akıllı topluma ulaşma yolunda insan kaynağının ve bu kaynağı yetiştiren eğitim süreç ve paydaşlarının Endüstri 4.0'ın getirdiği yeniliklere uyum sağlamaları bakımından konunun "21.yy'da Ekonomi, Siyaset ve Çevre Boyutlarıyla Dünya" teması altında ele alınması önemlidir. Bu bağlamda malzemesi insan ve temel işlevlerinden birisi ülkenin kalkınma hedeflerine yönelik nitelikli işgücü yetiştirmek olan eğitim ve eğitimciler mevcut çalışmanın temel hareket noktası olarak ele alınmıştır. Yol Haritası'nda belirtilen dijital teknoloji kullanıcılarının ve geliştiricilerinin yetiştirilmesi, eğitimcilere dijital yeterliliklerin kazandırılması gerektiği düşüncesiyle okul yöneticileri ve öğretmenlerin bireysel yenilik algıları ve endüstri 4.0 bilgi düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma ayrıca, doğdukları ve yetiştikleri zaman dilimi bakımından davranışları, hayata bakış açıları, teknoloji uyum ve yenilik algıları birbirlerinden farklı olan X ve Y kuşağını dikkate almakta, X ve Y kuşağı okul yöneticileri ve öğretmenlerin bireysel yenilik algıları ve endüstri 4.0 bilgi düzeyleri arasındaki farklılıklara odaklanmaktadır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda Gaziantep İli merkezinde T.C Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapmakta olan okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin bireysel yenilikçilik ve endüstri 4.0 bilgi düzeylerini belirlemeye yönelik ölçekler kullanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS analiz programı ile değerlendirilerek, çalışmanın bulgularında ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Bireysel Yenilikçilik, Endüstri 4.0., Y Kuşağı, X Kuşağı

ÖĞRETMENLER VE SİBER ZORBALIK: GAZİANTEP İLİNDE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Esra G. KAYGISIZ

Giresun Üniversitesi - 0000-0003-1954-5214

Dr. Çiğdem ÇAKIR

Kadriye Abdülmecit Özgözen Ortaokulu

ÖZ

21. yüzyıl dünyası büyük devletlerarasında yaşanan açık ya da örtük ekonomik savaşlara tanık olmaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden birisi önemli oranda pazar payına sahip olan dijitalleşmedir. Dijitalleşme hayatımıza sağlıktan ticarete, iletişimden eğlenceye, eğitimden seyahate kadar farklı sektörlerde birçok yenilik ve değişim getirmiştir. Ancak tüm bu yenilik ve değişim ile birlikte maalesef şiddet olgusu da dijitalleşmiş ve sanal bir kimliğe bürünerek dijital şiddete dönüşmüştür. Bundan 10 yıl öncesinde literatürde yer almayan dijital şiddet bir başka ifadeyle siber zorbalık kavramı, bugün maalesef iş ve eğitim yaşamında birçok kişiyi mağdur eden bir tehdittir. Siber zorbalık, hedef olarak belirlenmiş kişiye güç kullanarak, tehdit ederek, korkutarak veya zorlayarak egemenlik dayatma odaklı davranışlardır. Modern zorbalık biçimi olarak da tanımlanan siber zorbalık, hedefin zarar görmesi amacıyla internet ve internet uygulamalarını kullanarak incitmek, tehdit etmek, rahatsız etmek, aşağılamak, dışlamak, ayırım yapmak, kişisel bilgilerini ifşa etmek, rahatsız edici, kaba ya da küçümseyici üslup ya da imge kullanma davranışlarının tamamını kapsamaktadır.

Bilgi toplumundan dijital teknolojiyi yönetebilecek süper akıllı topluma geçerken öncelikle bireylerin dijital ortamda karşılaştıkları ya da karşılaşılabilecekleri siber zorbalıkla nasıl mücadele edebileceklerini öğrenmeleri için bu konudaki farkındalıkları önemlidir. Bu bağlamda mevcut çalışma Gaziantep İli merkezinde görev yapan çeşitli branşlardaki öğretmenlerin eğitim ve iş yaşamları süresince siber zorbalığa maruz kalıp kalmadıklarını belirleyerek farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır. Bununla birlikte araştırma demografik özelliklerle siber zorbalık davranışları arasındaki ilişkileri belirlemeye de odaklanmaktadır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda geliştirilen siber zorbalık ölçeği, öğretmenlere ulaştırılmış olup geri dönüşler beklenmektedir. Siber zorbalık konusunda yapılan önceki çalışmalarda örneklemin siber zorbalığa maruz kalma düzeyi genellikle %50 seviyesindedir. Geri dönüşleri beklenen anket sonuçlarına göre Gaziantep İli'ndeki öğretmenlerin cinsiyet ayrımı gözüksüz siber zorbalık mağduriyet düzeylerinin de bu seviyelerde olması muhtemeldir.

Anahtar kelimeler: Öğretmenler ve Siber Zorbalık: Gaziantep İlinde Bir Araştırma

PETROL FİYATLARI İLE HİSSE SENEDİ FİYATLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: BIST100, BIST50 VE BIST KİMYA, PETROL, PLASTİK SEKTÖRÜ İNCELEMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Başar ÖNEM

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi - 0000-0003-0192-2886

ÖZ

Petrol, dünya genelinde enerji olarak kullanılan en önemli kaynaklardan birisidir. Petrol, sahip olduğu önem nedeniyle, dünya ekonomisine büyük etkileri olmaktadır. Küresel ve ülke ekonomilerinin temel taşı olan unsurların büyük bir kısmı, petrol fiyatlarında meydana gelen değişimlerden etkilenmektedir. Bu fiyat artışının etkisi hemen hemen bütün piyasalarda görülmektedir. Petrolü ithal eden bir ülke olarak Türkiye'nin de ekonomik değişkenlerinin, petrol fiyatlarındaki değişimlerden etkilenmesi beklenen bir durumdur. Finansal Piyasalar açısından bakıldığında, petrol fiyatlarındaki değişim hisse senedi fiyatlarını da etkileyebilmektedir. Bu bağlamda ülkemizde petrol fiyatları ile hisse senedi fiyatları arasındaki ilişkinin incelenmesi, bu değişkenler arasında meydana gelen etki düzeyinin belirlenmesinde büyük yardımı olacaktır. Son dönemlerde yapılan birçok çalışma petrol fiyatlarının makroekonomik değişkenler üzerindeki etkisi üzerinde durmuştur. Bu çalışmada petrol fiyatlarındaki değişim ile hisse senetleri fiyatları arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmanın amacı, Brent petrol fiyatları ile BIST100, BIST50 ve BIST Kimya, Petrol, Plastik sektörü endekslerinde bulunan hisse senedi fiyatları arasındaki nedensellik ilişkisini aylık veriler kullanılarak ortaya koymaktır. Yapılan görgül çalışmalarda petrol fiyatları ile BIST100, BIST50 ve BIST Kimya, Petrol, Plastik sektörü endekslerinde bulunan hisse senedi fiyatları ilişkisinin, ayrı ayrı araştırıldığı çalışmalara pek rastlanmamaktadır. 29.01.2016-31.12.2019 dönem için aylık verilerin incelendiği çalışmada, Augmented Dickey-Fuller ve Phillips-Perron birim kök testleri ile Johansen eş bütünleşme testi ve VAR Granger nedensellik testi analizleri kullanılmıştır. Birim kök verilerine bakıldığında, serilerin düzey değerlerinde durağan olmayıp birinci farkları alındığında durağan hale geldikleri görülmüştür. Test sonuçlarına göre, Johansen eş bütünleşme testi sonucunda beklentiye uygun olarak Brent petrol fiyatları ile BIST100, BIST50, Kimya, Petrol, Plastik sektörü endeksleri arasında uzun dönemli bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca VAR Granger nedensellik testi sonucunda ise yine beklentiyle paralel, Brent petrol fiyatları ile BIST100, BIST50 ve BIST Kimya-Petrol-Plastik sektörüne ait hisse senedi fiyatları arasında kısa dönemli nedensellik ilişkisi ortaya koyulmaktadır ve bu değişkenlerin birlikte hareket ettiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eşbütünleşme, Nedensellik, BIST, Petrol Fiyatları, Hisse Senedi Fiyatları

DİJİTAL ÇAĞIN BİREYLERİ VE BİLGİNİN YENİ STATÜSÜ

Doç. Dr. Serdar ÜNAL

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi - 0000-0003-2755-9456

YL. Öğrencisi Rıdvan KORKUT

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

ÖZ

Bugün gündelik hayatın içine sinmiş olan teknolojik araçlar, neredeyse sınırsız denilebilecek miktarda bilginin bireylerin hayatlarının bir parçası haline gelmesine neden olmaktadır. Bilişim teknolojisinin her gün artarak sunduğu olanaklar sayesinde bilgi üretiminin ve bilgi paylaşımının son derece hızlandığı dijital çağda bilginin niteliği konusunda herhangi bir tavır almak da her zamankinden daha zor hale gelmiş görünmektedir. Nitekim, bu metinde dijital çağın sunduğu yeni olanakların bilginin statüsünde meydana getirdiği değişimler ele alınmaya çalışılmaktadır. Neticede, bilginin üretilmesi, aktarılması, saklanması ve bu bilgilere ulaşılması tarihin büyük bir kısmında büyük emek ve zaman isteyen bir iş olmuştur. Kısa bir süre öncesine kadar bu bilgilere ulaşmak ayrı bir zaman ve fazladan emek gerektirirken, günümüzde üretilen ve tüketilen bilginin niteliği ve bunlara erişim yöntemi büyük orada değişmiş görünmektedir. Artık bir tüketim malzemesi gibi neredeyse günlük, hatta saatlik süreçlerde üretilip tüketilir hale gelen bilgiler, teknolojik gelişmeler sayesinde gündelik hayatlara bireylerin kontrolü dışında da nüfus edebilmektedir. Bu anlamda, bilgi teknolojilerindeki gelişmeler sonucu bilginin insanların hayatlarında her zamankinden daha fazla yer almaya başlaması bireyleri bilgi bombardımanı altında yaşamak durumunda bırakmaktadır. Genelde herhangi bir süzgeçten geçmeden dünya çapındaki bir ağ üzerinde istenilen her yere ulaşan bu serbest gezen bilgiler, bireylerin bilgi konusundaki algılarını ve ona yaklaşımlarını etkilemiş görünmektedir. Bunun yanında dolaşıma giren bu bilgilerin niteliği de sorgulanmaya açık durmaktadır.

Anahtar kelimeler: Dijital Çağ, Yeni Medya, Bilgi, Enfobezite

YENİ MEDYA OLANAKLARI VE SİYASAL İÇERİKLİ BİLGİ ARAYIŞI

Doç. Dr. Serdar ÜNAL

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi - 0000-0003-2755-9456

YL. Öğrencisi Rıdvan KORKUT

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

ÖZ

Dijital ortamlar günümüzde siyasal içerikli bilgi de dâhil olmak üzere her türlü bilgi edinmenin en yaygın ve en kolay ulaşılabilir mecraları olarak görülmektedir. Özellikle de siyaset alanına ait bilgilerin niteliği ve doğruluğu herkes için önemlidir, çünkü siyaset bir toplumda yaşayan herkesi doğrudan etkileyebilecek bir etkinlik alanıdır. Herhangi bir yanlış ya da yalan haber, milyonlarca insanın hayatına olumsuz etkilerde bulunabilir. İnternet ve sosyal medya platformları bu tür haberlerin dolaşımını kolaylaştıran ve hızlandıran bir etkiye sahiptir. Bu kolaylaştırıcı mecra ile geçen çeyrek asır, pek çok insanın bilgi ile olan ilişkisinde derin değişiklikler meydana getirdi. Lakin, bilgi teknolojilerinin son derece ilerlediği içinde yaşadığımız dijital çağda siyasal bilgi edinimi ve elde edilen bilgilerin doğruluğu konusunda ise pek çok belirsizlikler ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede metinde ,böyle bir ortamda bireylerin özellikle siyasal bilgi arayışlarının veya bilgiye maruz kalışlarının boyutları tartışılmaya çalışılmaktadır. Neticede, yeni internet teknolojileri sayesinde, diğer toplumsal alanlarda olduğu gibi, siyasal alanda da enformasyon üretimi ve paylaşımı ile başkalarının üretilmiş bilgilere erişim çok kolay bir hale gelmiştir. Bunun sonucu olarak son yıllarda geleneksel medya araçlarının daha az tercih edilmeye başlandığı görülmektedir. Yurttaşlar olarak bireylerin böyle bir olanağa sahip olması demokrasi için olumlu bir olgu olarak görülmele birlikte, erişimi çok kolay olan bu kadar fazla doğru ve yanlış bilginin aynı mecrada aynı anda ve bazen de yan yana var olması, onların gerçekliği ve doğruluğu konusunda dikkatli olunması gerekliliğini beraberinde getirmektedir.

Anahtar kelimeler: Yeni Medya, Siyasal İçerikli Bilgi, Dijital Çağ

UKRAYNA'DAKİ MÜLTECİLERİN TOPLUMA ENTEGRASYONUNUN ÖNÜNDEKİ ENGELLER

Dr. Öğr. Üyesi Reyhan Rafet CAN

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi - 0000-0003-2280-9268

ÖZ

Dünyada çatışma, şiddet ve zulüm sebebiyle zorla yerinden edilenlerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bütünleşme, uyum anlamında kullanılan entegrasyon kelimesi, son yıllarda mülteciler ile yan yan kullanılır olmuştur. Bu çalışmada mültecilerin Ukrayna toplumuna entegrasyonunun önündeki engeller üzerinde durulmuştur. UNHCR, yıllık küresel eğilimler raporunda göre, 2012 yılının sonunda 45,2 milyondan fazla insan (2011 sonunda 42,5 milyon) yerinden edilirken, 2014 yılının sonunda, yerinden edilmiş insanların sayısı 59,5 milyona ulaştı. Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserlik Ofisi 2016 yılında yerinden edilmiş kişilerin sayısını 65,6 milyon olarak açıklamıştır. Günümüzde her 4,1 saniyede bir kişi mülteci veya yerinden edilmiş kişi olarak kabul edilmiştir. Ukrayna, Avrupa Birliği'ne girmek isteyen göçmenler için ekonomik olduğu kadar uluslararası korumaya ihtiyaç duyan insanlar için bir varış ve geçiş ülkesidir. Ülkedeki BM ofisine göre, 2013'te 75 kişi mülteci olarak kabul edildi. 2013 yılında, devlet göç servisi mülteci başvurularının yalnızca %25'ini, 2014 yılında ise %52'sini tanıdı. Ukrayna'da 2016 yılında mültecilere statü verilmesine ilişkin olumlu kararların payı (2014'te %37, 2015'te %22,) %14'e düştü. 2017 yılında bu oran %29'a yükselirken, başvuruları ret edilenlerin sayısı arttı. 1 Temmuz 2018 yılı itibarıyla Ukrayna'da 3225 kişi mülteci statüsüne dâhil edildi. Günümüzde ülkedeki mültecilerin %17'si Afganistan, %13'ü Rusya, %10'u Bangladeş, %8'i Suriye ve %5'i Irak'tandır. Ülkede mültecilerin topluma entegre olmasının önündeki engellerin başında kalış süresi gelir. Bir mültecinin Ukrayna'da ortalama kalış süresi 4,3 yıldır. Yasal konut kaydı mülteciler için ayrı bir hukuki sorundur. Ülkede kamu ve sosyal hizmetlerin önemli bir kısmı mültecilere ikamet, yani kayıt zorunluluğunu getirmiştir. Bu durum mülteci hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasının önündeki en büyük engeldir. Mültecilerin istihdamı yetersiz dil bilgisi, Rusça veya Ukrayna'cayı okuyup yazamama gibi sebeplerden dolayı oldukça düşüktür. Eğitim seviyeleri mültecilerin istihdamında da bir diğer sorundur. Ukrayna mülteciler kanununa göre sığınma evleri, özel yurtlar ve geçici barınma evleri Odessa, Transcarpathian ve Mukachevo'da açılmıştır. Ancak bu evlerin çoğu kapasitenin üstünde mülteci ağırlamaktadır. Ukrayna'nın büyük şehirlerinde (Kiev, Odessa) mültecileri tedavi eden hastaneler dışında ülkenin diğer şehirlerinde mültecilerin sağlık imkânlarına erişimi sınırlıdır. Mülteciler için dil kursları Kiev, Odesa ve Kharkiv'de bulunmasına rağmen, ilgili kuruluşlar tarafından bu kurslar desteklenmediği için katılım istenilen düzeyde değildir. Mülteciler, sosyal koruma hakkı açısından Ukrayna vatandaşları ile eşittir. Emekli maaşı alamazlar, sadece engelli maaşı ve devlet tarafından sağlanan sosyal yardım hakkına sahiptirler. Çalışma sonucunda Ukrayna'daki mültecilerin yasal koruma statüsünü elde etmelerinin uzun yıllar aldığı, mülteci çocuklarının anaokulunda yüksek öğrenime kadar sorunlarla karşılaştığı, mültecilerin sosyal güvenlik hizmetlerinden yararlanamadığı, istihdam ve barınma gibi temel konuların mülteciler için çözüme kavuşturulamadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Ukrayna, Mülteci, Entegrasyon, Göç, Sorun.

KREDİ DERECELENDİRME NOTLARI - MALİ ALAN KARŞILAŞTIRMASI: TÜRKİYE İÇİN BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Fatih AKBAYIR

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi - 0000-0003-2831-619X

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, kredi derecelendirme kuruluşlarının ülkeler için vermiş oldukları kredi derecelendirme notları ile ülkelerin sahip oldukları mali alan değerlerinin karşılaştırılıp gösterge nitelikleri bakımından bir benzerlik taşıyıp taşımadıklarının incelenmesidir. Bu doğrultuda Türkiye'nin 2017 ve 2018 yıllarında sahip olduğu mali alan değerleri ile bu yıllarda çeşitli kredi derecelendirme kuruluşları tarafından verilen kredi derecelendirme notları için bir değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirme yapılırken analitik bir biçimde hesaplanan mali alan değerleri ve üç büyük kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Standart & Poor's ve Fitch'in ilgili yıllarda Türkiye'ye vermiş oldukları notlar kullanılmıştır. Buna göre ilgili yıllarda sahip olunan mali alan değerleri ile kredi derecelendirme notlarının izlediği seyir arasında büyük oranda bir benzerlik olduğu bulgusuna erişilmiştir. Sonuç olarak Türkiye, kredi derecelendirme kuruluşlarının mali görünümü iyileştirme konusunda yapmış oldukları tavsiye niteliğindeki değerlendirmelerini izleyerek mali alanında da bir genişlemeyi yakalayabilir. Ya da mali alan oluşturma ya da mevcut alanı artırma yönünde başvurulan politika ve uygulamalar ile birlikte kredi derecelendirme notlarında da bir iyileştirme sağlanabilir. Ayrıca ilgili kuruluşlara, verilen notlar bakımından çeşitli nedenlerle güvensizlik duyulduğu zamanlarda, sahip olunan mali alan değerlerine söz konusu kredi derecelendirme notlarına bir alternatif olarak başvurulabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kredi derecelendirme kuruluşları, kredi derecelendirme notları, mali alan, Türkiye

GELENEKSELDEN POSTMODERNİTEYE NAMUS ALGISI VE CİNSİYETİ YENİDEN KURGULAMAK

Dr. Öğr. Üyesi Erdi AKSAKAL

Atatürk Üniversitesi - 0000-0003-3226-2876

ÖZ

Kamusal gerçekliğini kadın ve erkeklik üzerine inşa eden namus olgusu, özellikle geleneksel aile ideolojisi ve yapısının dayatmasıyla kadınlara atfedilen cinsel ve ahlaki roller bütünü olarak anlaşılmaktadır. Genel anlamda namus kodları sadece kadınlığın değil aynı zamanda erkekliğin de ne olduğunu kurgulamak ve davranış normlarını ortaya koymak adına önemli bir alanı temsil etmektedir. Geleneksel anlayış içerisinde aile kurumunda mutlak güç olan erkek ve buna mütakabil kadın rolleri, namusu evin içi ve mahremiyeti olarak inşa etmektedir. Bunun yanı sıra toplumsal yapıda alt üstlerin yaşanmasına neden olan geleneksellikten moderniteye ve post modern olarak kabul edilen farklı modernlik evresine kadar çeşitli kurum, anlayış ve kurgulamaların değişime uğradığı görülmektedir. Özellikle akıl ve birey kavramlarının modernite (daha öncesinde Aydınlanma felsefesi ile) gerçekliğin merkezine oturması namus, erkeklik ve kadınlık olguları üzerinde dönüşümlerin yaşanmasına vesile olmuştur. Çalışma namus, kadınlık ve erkeklik kurgularını, radikal değişim ve alt üstlerin yaşanmasına neden olan modernite ve farklı erkeklik anlayış ve rollerinin açığa çıktığı postmodernite çerçevesinde analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çünkü söz konusu tarihsel süreç geleneksel iş bölümünün farklılaştığı, gerçekliğin farklı unsurlar ile tanımlandığı, çeşitli erkeklik tanımlamalarının yapıldığı, roller bağlamında farklı erkekliklerin yaratıldığı bir çerçeveye karşılık gelmektedir. Bu açıdan geleneksellikten modernliğe ve farklı modernlik evresine geçiş sosyal, siyasal ve iktisadi bağlamda çeşitli dönüşümlerin yaşanmasına imkân vermekte bu dönüşüm içerisinde namusa yüklenen anlam ve algılama düzeyi yeni alanlar ile açığa çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Toplum, Modernite, Namus, Toplumsal Cinsiyet Kurgusu

ORGANİK TARIM İLE TARIMSAL GSYİH İLİŞKİSİ: BİR PANEL VERİ ANALİZİ

Arş. Gör. Erdem ATEŞ

Dokuz Eylül Üniversitesi - 0000-0003-1459-9555

ÖZ

Gıda, insan neslinin devamı için kritik bir öneme sahiptir. İnsanoğlu ihtiyacı olan gıdayı yetiştirebildiği yani tarım yapabildiği için gelişebilmiştir. Eski çağlara bakıldığında ancak tarımda ilerleme göstermiş olan toplulukların gelişebildikleri ve büyük medeniyetler inşa edebildikleri görülmektedir.

Son yıllarda, hızlı nüfus artışıyla beraber gıdaya olan talep hızla artmıştır. Bu talebin karşılanması için, tarımsal üretimde kimyasal madde ve gübre kullanımı da artmıştır. Kısa vadede üretimi artıran bu süreç; ilerleyen dönemlerde insan sağlığını tehdit etme ve toprağı daha verimsiz hale getirme gibi olumsuz etkilere neden olmuştur.

Bu etkilerin daha belirgin hale gelmesi ile birlikte insanlar sağlıklı beslenme kavramına önem vermişlerdir. Bunun sonucunda organik tarım denilen kimyasal madde ve aşırı gübre kullanımından uzak şekilde gerçekleştirilen tarımsal üretime olan talep hızla artmıştır.

Çalışmanın amacı; organik tarım ile tarımsal GSYİH arasındaki ilişkiyi analiz etmektir. Bunun için 2003-2018 yılları için 37 ülkenin organik tarıma ayırdıkları alan ve organik tarım ile uğraşan üretici sayısı değişkenlerinin tarımsal GSYİH'yı nasıl etkilediği analiz edilmiştir. Analiz panel veri ile ve dirençli tahminci Feasible Generalized Least Squares(FGLS) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda; organik tarıma ayrılan alan ve üretici sayısındaki artışın tarımsal GSYİH'yı pozitif etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Organik tarım, panel veri, tarım ekonomisi

NİĞDE KENTİ VE ÇEVRESİNDE KÜLTÜR TURİZMİ

Arş. Gör. Elif KAHYA

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi - 0000-0003-4990-9816

ÖZ

Kültür turizmi, insanların kültürel gereksinimlerini karşılamak amacıyla tarihi ve kültürel çekiciliklere sahip alanlara seyahat etmesi olarak tanımlanır. Tarih öncesi çağlardan günümüze kadar ulaşan kültürel mirasın mekân üzerindeki yansıması, kültür turizminin en somut kaynağını oluşturmaktadır. Kültürel mirasın belirli bir coğrafi mekân üzerindeki unsurlarını Paleolitik ve Neolitik kalıntılar, tarihi ve dini yapılar, sit alanları, ören yerleri vb. oluşturur. Bu unsurlar, coğrafyanın da inceleme alanına giren mekâna bağlı kanıtlardır ve bu çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Bu çalışmada, kaynakları insan tarafından oluşturulan kültür turizminin, Anadolu'nun en eski yerleşim alanlarından biri olan Niğde'nin turizmindeki yeri ele alınmıştır. Çalışmada, şehrin kültür turizmi kaynakları tespit edilmiş, bu turizm türü bakımından iç ve dış turizm hareketliliğini sağlayacak yeterli potansiyele sahip olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca kültür turizmine konu olan merkezlerin turizm coğrafyası açısından tanıtılması, bu kültürel değerlerin evrensel kültüre kazandırılmasının sağlanması ve şehrin tanıtımında katkısı ele alınmıştır.

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemleri (doküman analizi, gözlem, alan araştırması, görüşme) kullanılarak yapılmıştır. Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü istatistikleri, Niğde Kültür Envanteri, TÜİK Bölgesel İstatistik verilerinden yararlanılmış, elde edilen veriler derlenmiştir. Alan araştırmasında ilgili yerlerde turistik değeri olan unsurların fotoğrafları çekilmiştir. Haritalar ArcGIS programı kullanılarak hazırlanmıştır.

Çalışmada Niğde ve çevresindeki mekâna bağlı kültürel çekicilikler dönemlere ve fonksiyonlarına göre gruplandırılmıştır. Bu kültürel kanıtlardan turizme açılanlar ve açılmayanlar örnekler verilerek anlatılmıştır. Yeni keşfedilen veya az bilinen kültür kanıtları incelenerek bunların turizme kazandırılması amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, Niğde'nin kültür turizmi potansiyelinin yeterince etkin kullanılmadığı görülmüştür. Tarihi, kültürel ve turistik açıdan uluslararası bilinirliği olan 'Kapadokya' adı verilen bölgede yer almasına rağmen kültür turizminden yeterince payı alamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Tarihi kent dokusu ve kültürel mirasın korunmasına ve turizme kazandırılmasına yönelik önerilerde bulunulmuştur. Kültür turizminin gelişmesine katkı sağlayacak mekânsal planlanmalar yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Niğde, Kültür Turizmi, Coğrafi Mekân, Kültürel İzler, Çekicilikler

OTOMOBİLLERİN LASTİK SEÇİMİNDEKİ KRİTERLERİN ANP YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Murat Kemal KELEŞ - Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Doç. Dr. Aşkın OZADAGOGLU - Dokuz Eylül Üniversitesi

Doktora Öğrencisi Volkan GENÇ - Dokuz Eylül Üniversitesi - 0000-0003-0374-6839

ÖZ

Karayolunda hareket eden motorlu veya motorsuz, araçların yer ile temasını sağlayan lastik, aracın en önemli parçalarından birini oluşturmaktadır. Lastik temel hammadde kauçuk olan, otomobilin jant çevresini saran ve şişirilebilen bir çeşit kaplamadır. Lastik, aracın yol tutuşu, fren performansı, viraj performansı ve yakıt tüketimi gibi bir çok dinamiklerini etkilemesi yönüyle trafikte can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından da çok önemli bir unsurdur. Otomobil kullanıcıları günlük hayatta lastik seçimi konusu ile belirli periyotlarla karşılaşmaktadırlar. Otomobilin bulunduğu bölgeye göre kış, yaz veya dört mevsim olarak tabir edilen lastik türlerinin zaman içerisinde çeşitli nedenlerle satın alınma ihtiyacı doğmaktadır. Lastik, otomobilin sürüş esnasındaki güvenliğini ve kalitesini doğrudan etkileyen bir unsurdur. Bir otomobil ABS, ESP, Brake Assist vb. yardımcı destek sistemleri ile ne kadar desteklenirse desteklensin bu sistemlerden alınacak olan verim lastiğin kapasitesi ile sınırlı olacaktır. Dolayısıyla, otomobil kullanıcıları açısından satın alınacak olan lastiğin doğru seçimi oldukça önemlidir. Lastik seçimi konusunda çok sayıda kriter etkilidir. Bu çalışmada amaç, otomobil kullanıcıları açısından lastik seçiminde önemli olan kriterleri belirlemek ve önem derecelerini bulmaktır. Bu amaca istinaden konusunda uzman kişiler tarafından tespit edilen “Yakıt Tüketimi”, “Kızaklama”, “Islak / Kuru Yol Tutuşu”, “Frenleme”, “Viraj Performansı”, “Kullanım Ömrü”, ve “Dayanıklılık” kriterlerinin ağırlıkları çok kriterli karar verme yöntemlerinden biri olan Analitik Network Process (ANP) yöntemi ile bulunmuştur. Yapılan literatür araştırmasında lastik seçimi ile ilgili çok kriterli karar verme (ÇKKV) yöntemlerinin kullanıldığı çalışmaların az olduğu görülmüş ve ANP yönteminin lastik seçim kriterlerinin önem derecesinin bulunmasında kullanıldığı bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Ticari veya bireysel kullanım kapsamında piyasaya sunulan lastiklerin gerek yasal hız sınırları çerçevesinde kullanımında gerekse de kaza riski, kaçınma manevrası gibi olağan üstü durumlarla karşı karşıya kalınması durumunda lastik seçiminde etkili olan kriterlerin ağırlıkları analiz sonuçlarına göre şu şekilde bulunmuştur: “Frenleme”, “Islak / Kuru Yol Tutuşu”, “Kızaklama” kriterleri ilk sıralarda yer alırken, “Kullanım Ömrü” ve “Dayanıklılık” gibi maliyet endeksli kriterler son sıralarda yer almıştır. Tespit edilen kriterlerin ve önem derecelerinin otomobil kullanıcılarına ve lastik üreticilerine fikir vermesi ve faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Lastik Seçimi, Çok Kriterli Karar Verme, ANP.

PLANLAMA EKSİKLİĞİNİN KOBİLERİN KURUMSALLAŞMA SÜRECİ ÜZERİNE ETKİSİ: ÜRETİM SEKTÖRÜNDE YEREL BİR İŞLETME ÖRNEĞİ

Doktora Öğrencisi Okan ERNUR

Dokuz Eylül Üniversitesi

Doç. Dr. Güler TOZKOPARAN

Dokuz Eylül Üniversitesi - 0000-0002-5611-6446

ÖZ

Gerek bireysel gerek kurumsal yaşamda, bireylerden küresel çaptaki işletmelere kadar uzanan tüm yapılarda planın ve planlamanın çok önemli bir yeri vardır. İlk insanla birlikte başladığı düşünülen planlama işlevi, bu nedenle yaşamın vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Plan, bir işi yaparken izlenen yol, planlama ise istenen amaçlara ulaşabilmek için izlenmesi gereken adımların bugünden ortaya konulması süreci olarak tanımlanabilir. Bir bireyin gelecekte ne olmak istediğinin kararını vermesi ve bu kararın gerçekleşmesi için bugünden yapması gerekenleri belirlemesi gibi, bir işletmenin de örgütsel amaçlara ulaşabilmesi için izlemesi gereken adımları bugünden ortaya koyması planlama için örnek verilebilir. Dolayısıyla bireysel ve örgütsel boyutta, istenilen amaçların elde edilmesinde plan ve planlamanın rolü oldukça büyüktür.

21. yy itibarıyla, gelişen teknolojinin 'dijital çağ' olarak ifade edilen bir dönemin kapılarını aralaması, küresel boyutta rekabetin hızlanmasına neden olmuştur. Bu gelişmelerle birlikte rekabetin artışı ve bilgiye ulaşmanın kolaylığı gibi faktörler, dünyanın bir ucunda yer alan küçük veya orta ölçekli bir işletmeyi, dünyanın başka bir ucunda yer alan aynı ya da daha büyük ölçekli bir işletme karşısında rakip haline getirebilmektedir. Bu bağlamda, belirli bir endüstri içerisinde köklü bir geçmişe sahip olan küçük veya orta ölçekteki işletmelerin, başta dijital çağ olmak üzere dış çevre unsurlarının baskısıyla sahip oldukları tecrübeleri belirli bir kurumsal yapıya aktarmaları beklenmektedir. Kurumsallaşma olarak ifade edilen bu süreç, küçük veya orta büyüklükteki işletmelerin yeni bir yapıya geçişinde adaptasyon sorunlarıyla karşılaşmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda, geçiş sürecinin olumsuz etkilerinin en aza indirilmesinde planlama işlevi işletmeler için hayati önem taşımaktadır. Kurumsallaşma sürecine adım atılmadan önce, işletmenin amaçlarından sapmadan bu süreçte izlenmesi gereken adımların belirlemesi ve takip edilmesi oldukça önemlidir. Kurumsallaşma sürecine adım atılmasıyla beraber, büyüme, gelişme ve sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda tüm sürecin planlı olarak yürütülmesi gerekmektedir.

Araştırmada, üretim sektöründe faaliyet gösteren yerel bir işletmede, kurumsallaşma arzusunu somutlaştırma faaliyetleri doğrultusunda yaşanan planlama eksikliğinin işletmenin kurumsallaşma süreci üzerindeki etkilerinin, gözlem ve yarı yapılandırılmış mülakat yöntemiyle ortaya konulması amaçlanmıştır.

Tüm incelemeler ve görüşmeler sonucunda, planlama eksikliğinin organizasyon yapısını her ne kadar esnek bir hale getirmiş olsa dahi, orta ölçekte yer alan işletmenin kurumsallaşma sürecinde başta üretim faaliyetleri olmak üzere işletmenin yönetim ve finans faaliyetlerine ilişkin uygulamalarını olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca kurumsallaşma

sürecinin sadece yönetimin bir arzusu olarak yer aldığı, diğer bir ifadeyle kurumsallaşmanın sertifika elde etmek gibi yüzeysel bir düşünce olarak algılandığı görüşüne varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Planlama, Kurumsallaşma, KOBİ

THE TAXATIONAL CONSEQUENCES OF DEATH EVENT IN TERMS OF TURKISH TAX LAW

Dr. Öğr. Üyesi Orçun AVCI
Aksaray Üniversitesi - 0000-0002-7917-9802

Abstract

One of the situations that end the personality of real people is death. With the end of personality, the possibility of making new legal transactions in the legal order of the person disappears. Although death is an event that has multiple effects and consequences, it is a phenomenon that also affects the taxation regimes in its legal aspect and consequences. In the case of death, the tax debts pass to the heirs who did not refuse the inheritance. If the inheritance is rejected by the legal and testamentary heirs, the part of the receivable tax that could not be taken from the estate must be canceled. However, in this case, the tax administration does not have someone to apply legally. In other respects, tax penalties arising from the act of the deceased disappear with death. The heirs who do not refuse the inheritance are responsible for the tax duties of the deceased after death. In this sense, heirs who do not reject the inheritance are responsible for the fulfillment of both the fiscal and formal tax duties of the deceased taxpayer, because the death of the obligation does not prevent the follow-up and collection of the taxes that have accrued nor will it be accrued due to the incident that caused the tax in the person, before the inheritance. In addition, whether the estate is included in the commercial enterprise, to whom it is transferred, and the way it is transferred are also of great importance. The consequences of all these situations vary in tax law. The aim of this study is to reveal the taxation regimes as a result of the death of both inheritors and heirs. Important problems may arise if the responsibilities are not properly known in terms of heirs. In addition, some uncertainties in the legislation need to be regulated.

Keywords: Death, Deceased, Estate, Taxational Consequences

OECD ÜLKELERİNDE TOPLAM TÜKETİM VE YATIRIM HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Olcay ÇOLAK

Uşak Üniversitesi - 0000-0002-0794-8449

Prof. Dr. Özcan KARAHAN

Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi

ÖZ

Yüksek büyüme oranlarına ulaşarak refah seviyesini artırmak bütün ekonomilerin temel amacıdır. Bu çerçevede ekonomik büyümenin dinamiklerini araştıran çok geniş bir literatür oluşmuştur. Bunun yanında ekonomik büyüme hedefine ulaşmak için çok çeşitli iktisat politikaları hayata geçirilmiştir. Böylece gerek literatür ve gerekse politika uygulamaları çerçevesinde ekonomik büyüme konusunda geniş bir bilgi ve tecrübe birikimi sağlanmıştır. Ancak bu süreçte iktisatçılar ve politika yapımcıları arasında bazı önemli fikir ayrılıklarının yaşandığı da gözlemlenmektedir. Klasik İktisat düşüncesinin bakış açısını benimseyen yaklaşımlar büyümenin temel dinamiğinin ekonominin arz yanından kaynaklandığına inanmaktadır. Burada yatırım yapan girişimcilerin desteklenmesi ekonomik büyüme oranlarına ulaşmak için temel bir strateji olarak belirlenmektedir. Buna göre tüketimin kısılıp tasarrufların artırılması ile finansal piyasalarda yatırımlar için ucuz fon yaratılması ekonomik büyümenin sağlanması için gereklidir. Öte yandan Keynesyen İktisat düşüncesinde ekonomik büyümenin temel dinamikleri talep yanlı bir bakış açısı ile ortaya konmaktadır. Öyle ki, bu düşünceyi benimseyen yaklaşımlar tasarrufların azaltılıp tüketimin artırılması yolu ile ekonominin büyüme yönünde ivme kazanacağına inanmaktadır. Çalışmamızda söz konusu tartışma çerçevesinde OECD ülkelerindeki ekonomik büyümenin arz ve talep yanlı dinamikleri ampirik olarak analiz edilmiştir. Bu bağlamda toplam tüketim ve yatırım miktarının ekonomik büyüme oranları üzerindeki etkisi panel veri yöntemi ile incelenmiştir. Ampirik sonuçlar hem literatürde ekonomik büyümenin dinamiklerine ilişkin yapılan tartışmalara ışık tutmuş hem de büyümeye yönelik politikaların tasarlanmasında önemli çıkarımlar yapılmasına imkan vermiştir.

Anahtar Kelimeler: Tüketim, Yatırım, Ekonomik Büyüme

İNOVASYON VE DIŞ TİCARET FAALİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Dr. Öğr. Üyesi Olcay ÇOLAK

Uşak Üniversitesi - 0000-0002-0794-8449

Prof. Dr. Özcan KARAHAN

Bandırma Onyediy Eylöl Üniversitesi

ÖZ

Üretim sürecinde sağlanan teknolojik ilerlemeler neticesinde ekonomide hayata geçirilen yenilikler günümüzde yaşanan hızlı büyümenin en temel belirleyicisidir. Teknolojik yeniliklerin ekonomik büyüme üzerinde yarattığı olumlu etkilerin önemli bir kısmı uluslararası ticarete sağladığı avantajlardan kaynaklanmaktadır. Buna göre teknolojik ilerlemelerle elde edilen yenilikler ülkelerin uluslararası ticaretteki rekabet gücünü artırarak daha çok ihracat yapmalarına imkan vermektedir. Bunun yanında uluslararası rekabet gücündeki artış ülkenin dış ekonomilere bağımlılığını zayıflatarak ithalat hacmini azaltmaktadır. Böylece yeniliklerin sağladığı avantajlarla rekabet üstünlüğü elde etmek ülkelerin uluslararası ticareten sağladığı katma değeri artırarak daha yüksek büyüme oranlarına ulaşmalarını mümkün kılmaktadır. Öte yandan bazı iktisatçılar sadece ekonomilerin yenilik yaratma yeteneğinin dış ticaret faaliyetlerini olumlu yönde etkilemediğini aynı zamanda dış ticaret faaliyetlerindeki gelişmelerinde bir ülkenin yenilik yaratma kapasitesini artırdığını ileri sürmüşlerdir. Öyle ki, yüksek ihracat kapasitesine ulaşmış ülkeler uluslararası ticarete elde ettikleri bu pazarları korumak için sürekli bir biçimde yenilik yaratma konusunda motive olmaktadır. Bunun yanında elde ettikleri yüksek ihracat gelirleri ile yenilik yaratmaya yönelik araştırma geliştirme faaliyetlerini daha büyük oranda finanse edebilmektedirler. Ayrıca özellikle gelişmekte olan ülkelerde ithalatın yeni teknolojilerin transfer edilmesinde önemli bir araç olabileceği ileri sürülmektedir. Böylece yenilik yaratma süreci ile dış ticaret faaliyetleri arasında karşılıklı bir etkileşimin olduğu görülmektedir. Buradan hareketle çalışmamızda ihracat, ithalat ve inovasyon arasındaki karşılıklı ilişkilerin varlığı OECD ülkeleri örneği üzerinden incelenmiştir. Panel eşbütünleşme ve nedensellik testi sonuçları inovasyon ile ihracat ve ithalat arasındaki etkileşime ilişkin ortaya koyduğu bulgularla dış ticaret ile büyüme ilişkisi açısından önemli tespitler yapmamıza imkan tanımıştır.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, İhracat, İthalat

EALUATING THE COMMUNICATIONS SKILLS OF SOCIAL SERVICE DEPARTMENT STUDENTS' COMMUNICATIONS SKILLS ACCORDING TO SOCIAL MEDIA USAGE HABIT

Doç. Dr. Kübra KÜÇÜKŞEN

Necmettin Erbakan Üniversitesi - 0000-0001-9248-9541

Abstract

Social media, which is also identified as new public sphere, is a communication atmosphere where all of the people could easily share their all kinds of thoughts and ideas from politics to daily life, which are about every aspects of the life. Because the social networking sites provides people a basis where they freely express their views and ideas, which could not be expressed in real life, it creates a proper application area for researching patterns regarding individual and social events.

Researching whether the communication skills of the students registered at Necmettin Erbakan University Faculty of Health Sciences Social Service Department changes in line with their social media usage.

The sample of this research, which is based on descriptive cross-sectional type, is generated from the students registered at Social Service Department. A survey, which combines Personal Information Form, Social Media Addiction Scale and Communication Skills Scale, has been applied to participants. Data has been generated on spring term of 2019-2020 Academic year through Google Survey.

There is a statistically significant inverse relationship between students' social media usage habits and communication skills. Communication skills of social service department students have been diversified in all sub-dimensions according to the level of social media usage, communication skills decrease when the level of social media usage increases. Discussion and Conclusion: Social service is an occupation that directly contributes people to develop their all kinds of functionality. Social service students, who will practice this profession in the future, should primarily obtain an effective competence of communication skill. Communication generated through social media negatively affect a healthy communication in real life. For that reason, it can be suggested that students should use social media in a more controlled way

Keywords: Communication skills, social media, social relationships, non-verbal communication.

KARLOFÇA ANTLAŞMASI SONRASI OSMANLI-VENEDİK SINIRLARININ TESPİTİ

Doç Dr. Uğur KURTARAN

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi - 0000-0002-6394-408X

ÖZ

XVIII. yüzyıl Osmanlı Devleti'nde çok önemli iç ve dış yapısal, siyasal ve diplomatik değişimlerin yaşandığı bir yüzyıldır. Tüm bu değişimlere neden olan gelişme ise XVII. yüzyılın sonlarında imzalanan Karlofça Antlaşması'dır. Nitekim Osmanlı Devleti ilk defa bu antlaşmayla büyük çaplı toprak kayıpları yaşarken, aynı zamanda antlaşma ile Osmanlı Devleti Batılı devletlere karşı taarruz ve müzakere gücünü kaybetmiştir. Karlofça'da yaşanan bu toprak kayıpları Osmanlı sınırlarında önemli değişikliklere neden oldu. Antlaşma ile Avusturya, Lehistan ve Venedik'e önemli topraklar verildi. Bu göre Karlofça'da Venedik ile imzalanan 16 maddelik antlaşmaya göre; Mora, Dalmaçya ve Santa Mavra adaları Venediklilere bırakıldı. Buna karşılık Dalmaçya kıyıları ile İnebahtı ve Preveze kaleleri yıkılarak Osmanlı Devleti'ne verildi. Yine Karlofça antlaşması 1701 yılında Venedik'e verilen 33 maddelik ahidname ile yenilenirken, bu amaçla antlaşmadan sonra belirlenen yeni sınırların tespitinin yapılması için her iki devlet tarafından karşılıklı temsilciler gönderildi. Bu çerçevede antlaşmanın imzalanmasından sonra, diğer bölgelerde olduğu gibi, Venedik ile de yerinde sınır tespit ve tashih çalışmalarına başlandı. Bu çalışmalar sonucunda sınır müzakere komisyonları tarafından hazırlanan sınır müzakere raporları "hudutname" devlet merkezine gönderilerek, antlaşma esasınca yeni sınırlar uygulamaya konuldu. Çalışmamızda taraflar arasındaki belirtilen antlaşma sonucu oluşturulan ve Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Bâb-ı Âsafi Düvel-i Ecnebiye Defterleri 17/5 nolu tasnifte yer alan "Venedik Hudutname Defteri" başlıklı rapor ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Venedik, Hudutname, Karlofça, XVIII. Yüzyıl.

NADİR ŞAH DÖNEMİ OSMANLI-İRAN DİPLOMATİK İLİŞKİLERİ (1736-1747)

Doç. Dr. Uğur KURTARAN

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi - 0000-0002-6394-408X

ÖZ

Nadir Şah dönemi Osmanlı-İran ilişkileri Nadir Şah'ın 1736 yılında İran tahtına geçmesiyle başlamıştır. Buna göre İran'da yönetimi devralan Nadir Şah, 1732 yılında Osmanlı Devleti ile yapılan antlaşmayı tanımadığını bildirerek Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etmiştir. Ardından Nadir Şah'ın Osmanlı Devleti'ne saldırısı ve Bağdat'ı kuşatmasıyla başlayan savaşlar süreci 1746 yılında imzalanan II. Kasr-ı Şirin Antlaşması'na kadar devam etmiştir. Bu süre içerisinde taraflar arasında özellikle Caferilik mezhebi konusu önemli bir sorun teşkil etmiş, ancak yapılan antlaşma ile İran bu politikasından vazgeçmek zorunda kalmıştır. Antlaşmadan bir yıl sonra Nadir Şah'ın öldürülmesi İran'da işleri karıştırmış, ancak dönemin Osmanlı padişahı Sultan I. Mahmud barışı muhafaza ederek, İran'a karşı yeni bir savaş açmamıştır. Bu makalede Osmanlı Devleti ile İran arasında Sultan I. Mahmud ve Nadir Şah arasında yaşanan siyasi ve askeri gelişmeler sonucu ortaya çıkan diplomatik faaliyetler üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, İran, Nadir Şah, I. Mahmud, Diplomasi.

XVIII. YÜZYILDA OSMANLI İRAN İLİŞKİLERİ (1723-1746)

Doç Dr. Uğur KURTARAN

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi - 0000-0002-6394-408X

ÖZ

XIII. asrın sonlarında Moğol baskısı ile ortadan kalkan Anadolu Selçuklu Devleti'nden sonra, Anadolu'nun kuzeybatısında küçük bir uç beyliği olarak kurulan Osmanlı Devleti zamanla büyüyerek önemli siyasi ve askerî başarılar elde etti. Bu çerçevede kuruluşundan kısa bir süre sonra Balkanlara ve Anadolu'nun büyük bir kısmına hâkim olan Osmanlılar, bir uç beyliğinden büyük bir dünya imparatorluğuna hâline geldiler. Bundan sonra doğuya yönelik politikalara başlayan Osmanlı Devleti'nin karşısına ilk olarak Akkoyunlular ve Memluklar çıktı. Fatih Sultan Mehmed'in Akkoyunluları ortadan kaldırması ile onların yerine kurulan Safeviler ile Osmanlı Devleti arasındaki ilişkiler XVIII. yüzyıla kadar devam etti. XVIII. yüzyıla gelindiğinde İran'daki Safevi yönetiminin (1523-1723) sona ermesi ile taraflar arasında yeni bir süreç başladı. Bu dönemde Osmanlı Devleti ve Rusya İran'ın içine düştüğü sıkıntılı durumdan istifade ederek, İran topraklarına saldırdı ve savaşlar Nâdir Şah'ın ölümüne kadar (1747) devam etti. Osmanlı Devleti'nde III. Ahmed'in başlattığı savaşlar Kafkas, Azerbaycan ve Irak olmak üzere üç cephede birden gerçekleşti ve 1730 yılında dönemin padişahı III. Ahmed'in tahttan indirilmesi ile yarıda kaldı. Ardından tahta geçen Sultan I. Mahmud döneminde 1731'de yeniden başlayan savaşlar üç dönemde gerçekleştikten sonra 1746 yılında imzalanan Kerden Antlaşması ve Osmanlı'nın üstünlüğü ile sona erdi. Bundan sonraki süreçte bu antlaşma geçerliliğini korudu ve taraflar arasında uzun bir süre yeni bir savaş yaşanmadı.

Bu çalışmada XVIII. yüzyılda Batı ile olan ilişkilerinde önemli bir değişim sürecine giren ve savunmacı bir anlayışa geçen Osmanlı Devleti'nin doğuda İran ile 1723 yılında başlayan ve 1746 yılına kadar devam eden mücadeleleri üzerinde durulmuştur. Bu çalışmadaki temel amaç belirtilen bu süre içerisinde taraflar arasında yaşanan askerî ve siyasi mücadelelerin nedenleri ve sonuçlarını tespit ile bu mücadeleler sonrasında oluşan diplomatik ilişkilerin tespit ve değerlendirilmesini yapmaktır. Bu tespit ve değerlendirmeler sonucunda XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Doğu politikasının esasları belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, İran, Safevi, XVIII. yüzyıl.

DESTEKLEME POLİTİKALARININ TARIMSAL ÜRETİM ÜZERİNE ETKİSİ

Doç. Dr. Kübra ÖNDER

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi - 0000-0003-3537-3635

ÖZ

Tarım sektörü, öncelikli ihtiyaçların karşılanması boyutunda stratejik bir öneme sahiptir. Bu öneminden dolayı, tarımsal faaliyetler, ülkelerin gelişmişlik düzeyi dikkate alınmaksızın, ülkelerin doğa koşullarına bağlı olarak gerçekleştirilmektedir. İlk köklü politikaların bu alanda geliştirilmesinin birincil nedeni, tarım sektörünün sahip olduğu stratejik önemden kaynaklanmaktadır. Tarihsel süreç içinde tarım sektörüne uygulanan bu politikaların temel amacı, rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörü oluşturmaktır. Tarımsal destekleme politikaları, ülke tüketiminin karşılanması, tarımsal fiyat ve üretim istikrarının sağlanması, tarımsal alanlarda faaliyet gösteren bireylerin gelir düzeyinin yükseltilmesi, ihracat hedeflerinin tutturulması, stratejik endüstri kollarının hammadde ihtiyaçlarını karşılaması ile üretim verimliliği ve ürün çeşitliliğini artırılmak amaçları ile de donatılmıştır. Bu tür artılardan dolayı ülkeler sektöre sübvansiyon ve destek alımları şeklinde müdahalede bulunmaktadırlar. Bu müdahaleler, ülkelerin kalkınma planları, endüstriyel ve ekonomik yapılarından dolayı ülkeden ülkeye yöntem ve nicelik yönünden değişkenlik göstermektedir. Dolayısıyla, tarım politikaları ve tarıma yapılan destekler bütün ülkelerde her dönem gündemi meşgul eden bir konu olmuştur. Nitekim Türkiye’de de İzmir İktisat Kongresi ile birlikte tarım sektörü ve tarım politikalarının gelişimine yönelik destekleme politikalarında önemli adımlar atılmaya başlanmıştır. 1990’lı yıllara kadar uygulanan destekleme politikaları destekleyici, koruyucu ve müdahaleci niteliğe sahiptir ve bütçe üzerinde küçümsenemeyecek bir yük teşkil etmektedir. Destekleme politikalarının bütçe üzerindeki yükünü azaltmak adına, destekleme politikalarında daha sonraki dönemlerde bir dizi düzenlemeye gidilmiştir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, tarım sektörüne yönelik uygulanan destekleme politikalarında yaşanan değişim ile bu değişimin tarım sektörü üretimine etkisini Hata Düzeltme Modelinden yararlanarak 1990-2018 dönemi için analiz etmektir. Yapılan analizde, destekleme politikalarının tarımsal üretim sürecinde pozitif bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelime: Destekleme politikaları, Tarım sektörü, Hata düzeltme modeli.

KRİZLERİN DEVLET BORÇLARINA ETKİSİ: 2008 KÜRESEL FİNANS KRİZİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet ŞAHİN
Gümüşhane Üniversitesi - 0000-0002-1490-8947

Doç. Dr. Kübra ÖNDER
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi - 0000-0003-3537-3635

ÖZ

Dünya ekonomisinde günümüze dek irili ufaklı birçok ekonomik veya finansal kriz meydana gelmiştir. Bunlardan bir kısmı ulusal veya bölgesel çapta kalırken, bir kısmı ise tüm yerküreyi etkilemiştir. Bilinen ilk büyük kriz 17. Yüzyılda Hollanda'da yaşanmış ve lale soğanı üzerindeki akıl dışı fiyat hareketlerinden kaynaklandığından krize Tulipmania (Lale Çılgınlığı) adı verilmiştir. Bu krizin üzerinden yaklaşık olarak bir asır geçtikten sonra İngiltere ve Fransa başta olmak üzere çeşitli Avrupa ülkelerini etkisi altına alan iki büyük kriz daha görülmüştür: South Sea Bubble (Güney Denizi Balonu) ve Mississippi Bubble (Mississippi Balonu). Her iki kriz de 18. Yüzyıl ekonomik, politik ve toplumsal yaşamını derinden etkilemiştir. Krizler Sanayi Devrimi yılları ve sonrasında da devam etmiş, 19. Yüzyılın son çeyreğinde meydana gelen 1873 Krizi Avrupa kıtasında (Avusturya) ortaya çıktıktan sonra kıtanın dışına yayılarak aralarında Osmanlı İmparatorluğu'nun da bulunduğu çeşitli ekonomilere zarar vermiştir. İktisat yazınında küresel çapta etkili olan ilk büyük krizin Büyük Buhran olduğu kabul edilir. 1929 Ekiminde New York Borsası'nın çöküşü ile başlayan kriz, Dünya genelinde işsizlik ve durgunluğa yol açmıştır. 1973 ve 1979 ikiz Petrol Krizleri geçen yüzyılın son, 2008 Küresel Finans Krizi ise bu yüzyılın ilk büyük küresel çaplı krizleri olmuşlardır.

Krizler büyük çaplı ekonomik ve sosyal sorunlara yol açabilmektedirler. Bazı krizlerde krizi takiben işyerleri kapanmakta, ekonomide büyük bir durgunluk yaşanmakta ve buna paralel olarak da işsizlik oranları hızla artabilmektedir. Bazı krizler ise maliyet baskısı üzerinden fiyat istikrarsızlarına neden olarak enflasyonist sonuçlar doğurabilmektedir. Ekonomik veya finansal krizlerin bu ve benzeri olumsuz etkileri, zaman zaman geniş çaplı kamusal müdahaleleri gündeme getirmektedir. Bunun son örneği 2008 Küresel Finans Krizi olmuştur. Amerikan emlak piyasanın çökmesi ile başlayıp, kısa zamanda tüm ekonomileri etkisi alan kriz kitlesel işsizlik ve büyük çaplı bir durgunluğa yol açarak devlet müdahalesini kaçınılmaz hale getirmiştir. Krizin ardından başta ABD olmak üzere çok sayıda ülkede geniş kapsamlı kurtarma paketleri ve ekonomik teşvikler uygulamaya konulmuş olup, bu uygulamalar neticesinde devlet borçları hızla artarken, bütçe dengeleri de bozulmuştur. Bu çalışma ekonomik veya finansal krizlerin devlet borçlarına olan etkisini, 2008 Küresel Finans krizi üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada hem tarihsel süreç analizi, hem de güncel durumun incelenmesi yoluna gidilmiştir. Çalışmadan elde edilen temel bulgu; kamu borçlarındaki bir artışın krize yol açabileceği gibi, krizlerin de kamu borçlarının yükselmesine neden olabileceği yönündedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Krizler, Finansal Krizler, 2008 Küresel Finans Krizi, Mortgage Krizi, Devlet Borçları.

YEREL YÖNETİMLERDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM: KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA

Doç. Dr. Mustafa KOCAOĞLU

Necmettin Erbakan Üniversitesi - 0000-0002-9341-6341

Dr. Öğr. Üyesi Hikmet Selahaddin GEZİCİ

Şırnak Üniversitesi

ÖZ

Son yıllarda kamu yönetimi alanının biçimlenmesinde dijital dönüşümün giderek artan bir şekilde rol aldığı görülmektedir. Kamu yönetimleri sosyal, ekonomik, politik ve diğer alanlara yönelik ortaya çıkan talep ve ihtiyaçlara cevap verebilmek için daha sık yenilikçi dijital çözümlere başvurumaktadırlar. Bu durum kamu yönetiminde büyük bir dijital dönüşüm yaşanmasını tetiklemektedir. Kamu yönetiminde dijital dönüşüm internetin yaygınlaşması, mobil cihazların hızla artması, dolayısıyla web ve mobil uygulamalar aracılığıyla hayat bulan e-devlet çalışmalarının ortaya çıkması ile büyük bir ivme kazanmıştır. Bu bağlamda dijital dönüşüm özellikle kamu hizmet sunumlarında geçmişe nazaran farklı husus ve uygulamaları ortaya çıkarmaktadır.

Kamu hizmeti sunumu noktasında başat aktörlerden olan yerel yönetimler de dijital dönüşümden derin bir şekilde etkilenmekte, iş ve işlem süreçlerinde önemli değişiklikler gerçekleştirmektedirler. Diğer taraftan yerel yönetim birimlerinin vatandaş katılımına elverişli bir yönetim biçimi sunduğu için daha demokratik olarak nitelendirildiği göz önüne alınırsa, dijital dönüşümün daha demokratik yönetim oluşturma noktasında da önemli katkılar sunabileceği ileri sürülmektedir. Zira dijital dönüşümün sunduğu fırsatlar, kamu hizmet alıcıları ile devlet arasındaki demokratik etkileşimler için giderek daha cazip ortamlar meydana getirmektedir. Aynı zamanda dijital dönüşüm ile yerel yönetimlerin kurumsal kapasite gelişimi arasında da sıkı bir ilişki olduğu ifade edilebilir. Yerel yönetimlerin yaşadığı dijital dönüşüm, vatandaş ilişkileri, iç ve dış paydaşlar ve kurumsal düzeyde büyük bir değişimi başlatmıştır. Dijital dönüşüm yönetim süreçlerinin dinamik bir şekilde işlenmesini kaçınılmaz kılmaktadır.

Bu çalışmada, dünyada yaşanan dijital dönüşümün yerel yönetimleri nasıl değiştirdiğine dikkat çekmek ve uygulamalar çerçevesinde karşılaştırmalara başvurarak pratik düzeyde sürecin nasıl işlediğinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Türkiye özelinde yerel yönetim birimlerince yapılan ve yapılabilecek uygulamalar da ayrıca irdelenerek konu ile ilgili bir takım değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, E-Devlet, İnternet, Yerel Yönetimler

MİLLİYETÇİLİK ÇALIŞMALARINDA ERKEK NAMUSU VE KADIN İFFETİ SÖYLEMLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Erdi AKSAKAL

Atatürk Üniversitesi - 0000-0003-3226-2876

ÖZ

Milliyetçilik çalışmalarında bulunan birçok kuramcının milliyetçilerin ulusu bir aileye benzetme eğiliminden bahsettiği görülmektedir. Bu bağlamda modern anlamda ulus, erkek ve kadınların birtakım rollerini yerine getirdiği aile olarak tahayyül edilmektedir. Genel anlamda bu çalışmalar, kadının bir ulus içerisinde annelik rolü bağlamında sembolik bir alana sahip olduğunu iddia ederken gelenekçi erkeklerin ise kendilerini aile ve ulusun koruyucuları olarak gördükleri bir yapıya imkân verdiğini ileri sürmektedir. Toplumsal cinsiyet ideolojisini milliyetçilik düşünce üretiminin ayrılmaz bir parçası olarak gören anlayış biçimlerinde, toplumsal cinsiyet-milliyetçilik ilişkisini anlamının yolu kadın-erkek ve militarizm üçlüsü arasında aranmaktadır. Bu bağlamda belki de feministlerin tepkisi, ulus-devlet inşasında kadınların varlığını görünmez kılan çalışmalar üzerinedir. Söz konusu çalışmalar dünyanın erkeklerin alanı olduğunu kastederken evin, aile içerisinde kadın tarafından temsil edildiğini düşünmektedir. Hatta toplumsal cinsiyetin de milliyetçilik çalışmalarının özü olduğu iddiası ile ulus-devlet pratiklerinin aile metaforu ile mukayese edildiği görülmektedir. Bu bağlamda cinsiyetin toplumsal boyutu, milliyetçilik ile ele alındığında erkeklik, kadınlık ve militarizm üçlüsü etrafında şekillenmektedir. Bu çalışma erkek ve kadın olmak niteliklerinden mütevellit cinsiyet ve milliyetçilik ilişkisini namus ve iffet kavramları üzerinden değerlendiren bir sistemi analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda ulusun erkek, vatanın kadın olarak tasvir edildiği bir yapıda namus ve iffetin sürekli bir yeniden yapılanma içinde olduğu anlayış ve söylemleri ortaya çıkarma maksadındadır.

Anahtar Kelimeler: Erkeklik, Militarizm, Milliyetçilik, Namus, Sosyoloji

KUR'AN-I KERİM'DE ENTİMEMLERE ÖRNEKLER

Dr. Öğr. Üyesi Coşkun BABA

Bartın Üniversitesi - 0000-0002-4056-085X.

ÖZ

Bu bildiride, İslam dininin esaslarını oluşturan Kur'an-ı Kerim'de entimemlere örnek verilecektir. Buradaki amaç; mantığın her alanda var olduğunu ve Kur'an-ı Kerim'i anlamaya çalışırken mantığın da göz önünde bulundurulması gerektiğini ortaya koymaktır. Mantık, entimem ile her zaman hayatın içerisinde yer almaktadır. Günlük hayatta ve bilimsel alanda, fikirlerimizin hızlı akışı içerisinde, düşüncelerimizi, delillerimizi her zaman tam bir kıyas şeklinde söylemeyiz. Bunu yerine bazen öncüllerden birini veya sonucu aklımızda saklı tutup, dile dökmeden çıkarımlar yaparız. İşte bu durum "ifadede eksik fakat zihinde tam olan kıyas"a kısaltılmış (anlamı zihinde saklı, dürülü=entimem, matvi) kıyas şeklinde tanımlanmaktadır. Öncüllerinden biri ya da sonucu kapalı/gizli tutularak ifade edilen kıyaslara "entimem" adı verilir.

Bu çalışmada örnek olarak verilecek ayetler, günlük hayattaki konuşmalarda veya yazılı metinlerde her zaman karşılaştırılması muhtemel ayetlerdir. Bu ayetlerin de aslında zihinde tamamlanan, öncülleri veya sonucu saklı olan kıyaslar, yani entimeme örnek olduğu görülecektir. Gündelik konuşmalarda veya yazılı metinlerde kullanılan bir cümle (hüküm bildiren cümle = önerme) aslında entimem olabilmektedir. Bu duruma Kur'an-ı Kerimden birkaç ayet ile örnek verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mantık, Kur'an-ı Kerim, Kıyas, Entimem

NASÎRUDDİN ET-TÛSÎ'DE HİTABET SANATI

Dr. Öğr. Üyesi Coşkun BABA

Bartın Üniversitesi - 0000-0002-4056-085X.

ÖZ

Retorik, en genel kullanımıyla muhatabını bir ikna etme sanatıdır. Mantığın kurucusu Aristoteles, retoriği belli bir durumda var olan inandırma yollarını kullanma yetisi olarak tanımlamaktadır. Buna göre muhatabı ikna eden veya etmeye çalışan önermeler, çıkarımlar, argümanlar veya göstergeler (söz-yazı/sözlü-yazılı metin, resim, reklam, mimik, vb.) aslında retoriktir. Retoriği, İslam mantıkçıları hitabet şeklinde ele almışlardır. Tebliğimizin amacı; Tûsî'nin Tecrîdü'l-mantık adlı eserinden hareketle "Nasîruddin Tûsî'ye Göre Hitabet Sanatı" bağlamında kavramsal çerçeveyi belirlemektir. İslam mantıkçılarından biri olan Tûsî de Aristoteles gibi düşünmektedir. Ona göre de hitabet bir ikna etme sanatıdır. Nasîruddin Tûsî için mantık ilmi önemli bir yere sahiptir. O, hitabetten söz ederken Mantık'ın kıyasî önermelerinin farklı biçimlerinden faydalanılması gerektiğini belirtir. Ona göre retorik yapmanın iki önemli metodu vardır: Örtük Kıyas ve Örneklem. Bu iki metot hitabet sanatının temelini oluşturur. Ayrıca Nasîruddin Tûsî esrinde hitabet sanatının öncülleri, kısımları gibi konulardan da bahseder. Birçok İslam mantıkçıları gibi Tûsî'nin de hitabet sanatı hakkındaki görüşleri günümüz açısından da hala canlılığını koruyor görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nasîruddin Tûsî, Mantık, Retorik, İkna, Muhatap.

AR-GE ÇALIŞMALARININ EKONOMİK BÜYÜMEYE ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali POLAT

Malatya Turgut Özal Üniversitesi - 0000-0001-9239-8228

Dr. Öğr. Üyesi Eda FENDOĞLU

Malatya Turgut Özal Üniversitesi - 0000-0003-4092-7137

ÖZ

Günümüzde, uluslararası piyasalarda oldukça yoğun bir rekabet ortamı yaşanmaktadır. Bu bağlamda, ülkelerin temel hedefleri arasında, sürdürülebilir bir ekonomik büyümeyi sağlamak ve dış ticarete rekabet üstünlüğüne sahip olmak yer almaktadır. Ülkelerin, bu hedeflere ulaşmak için ihtiyaç duyduğu faktörlerin başında Ar-Ge (Araştırma ve Geliştirme) çalışmaları yer almaktadır. Ar-Ge çalışmaları; bilgi birikimi ve teknoloji düzeyinin artırılmasına ve bu yolla mevcut üretim, dağıtım ve depolama tekniklerinin geliştirilmesine yönelik olarak yapılan çalışmalardır. Bu çalışmalar sayesinde üretim faktörlerinin verimliliği ve yatırımların kârlılığı artar, ürünlerin katma değeri ve getirisi yükselir, ülkelerin dış ticaret rekabet gücü ve ihracat gelirleri artar; genel olarak da, ekonomik büyüme olumlu yönde etkilenir. Bu bağlamda, ülkelerin, ekonomik büyümelerini sürdürebilmeleri ve refah seviyelerini artırebilmeleri için önemli bir rekabet aracı olan Ar-Ge çalışmaları ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki, son yıllarda iktisat literatüründe öne çıkan en önemli konulardan biri haline gelmiştir.

Bu çalışma ile hedeflenen; son dönemlerde sanayileşen ülkelerde (Newly Industrialized Countries: NIC Countries: Güney Afrika, Meksika, Brezilya, Çin, Hindistan, Endonezya, Malezya, Filipinler, Tayland ve Türkiye[1]) Ar-Ge çalışmaları ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkileri, panel veri analizi yöntemiyle analiz etmektir. Çalışma kapsamında sadece Ar-Ge harcamalarının değil, aynı zamanda Ar-Ge alanında çalışan araştırmacı sayısının da ekonomik büyüme üzerindeki etkileri ele alınacaktır. Ayrıca, Ar-Ge çalışmalarının ülkelerin toplam faktör verimliliğine olan etkileri de analizlerle ortaya çıkartılmaya çalışılacaktır. Çalışmanın; incelenen konu, ele alınan örneklem ve kullanılacak ekonometrik analiz yöntemleriyle literatüre ve ülke ekonomisine önemli bir katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ar-Ge Çalışmaları, Ekonomik Büyüme, Panel Veri Analizi

COVID-19 PANDEMİSİ BAĞLAMINDA YENİ ORTA SINIF İÇİN KONUTUN DEĞİŞEN ANLAMI

Dr. İlkin MARKOÇ

Yıldız Teknik Üniversitesi - 0000-0002-7805-1153

ÖZ

Bu çalışmanın ilgilendiği beyaz yakalı olarak çalışan yeni orta sınıf ilk kez literatürde 1980'lerden sonra tanımlanmaya başlanmıştır. Küresel dönüşüm, sanayi üretiminden hizmet sektörü temelli üretime geçiş, yeni bir orta sınıfın ortaya çıkmasındaki itici faktörlerdir. Bu yeni ekonomik sistem, yeni tüketim alışkanlıkları ve yeni toplumsal oluşumları da beraberinde getirmiştir. Toplum içinde belirginlik kazanmış grupların ve sınıfların günlük rutinleri çeşitli davranışlar ve nesnelere tanımlanabilmektedir. Bu tercihler ve beraberinde ortaya çıkan tüketim tercihleri, bireylerin sosyal, kültürel ve ekonomik koşullarının etkisi ile şekillenmektedir.

Ülkemizde, barınma ve barınmaya dair diğer giderler hane giderleri içinde en önemli paya sahiptir. Kapitalist sistemde devletin barınma desteği sağlamıyor olması bu durumun etkilerini güçlendirmektedir. Kapitalist sistemde konut, önemli bir tüketim kalemi olarak görülmesinin yanı sıra yatırımcılar için ilgi çekici bir metadır. 1980'li yıllar itibariyle yükselmeye başlayan neoliberalizm etkisi, tüm dünya metropollerinde olduğu gibi İstanbul'da da konut değerlerinde spekülasyon artışına sebep olmuştur. 2000'li yıllarda hem tüketici taleplerinin yönlendirmesi hem de erişilebilir olması adına piyasaya daha düşük metrekarelerde, kapalı yerleşim içerisinde bulunan konutların arzına başlanmıştır. Pandemi öncesi süreçte kişiler düşük metrekareli konutlarda ikamet ederken, konut sadece dinlenme ihtiyacının karşılandığı sınırlı bir alan konumunda bulunmaktadır.

Böyle bir süreçte ortaya çıkan Covid-19 pandemisi, orta sınıf da dahil olmak üzere tüm toplumun günlük rutinlerinde önemli değişikliklerin gerçekleşmesine sebep olmuştur. Bu çalışmanın amacı Covid-19 pandemi sürecinde evden çalışan ve diğer gündelik ihtiyaçlarını konut içinde karşılamak durumunda kalan yeni orta sınıf için konutun değişen anlamının ve yakın geleceğe yansımalarının ortaya konulmasıdır. Bu amaca yönelik olarak bir alan çalışması tasarlanmıştır. İstanbul'un önemli bir merkezi iş alanı olan Levent'e yakın konumlanan ve düşük metrekareli konutlardan oluşan kapalı yerleşimlerin bulunduğu Maslak'ta ikamet eden 19 beyaz yakalı ile yüz yüze derinlemesine görüşmeler Zoom uygulaması ile çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Alan çalışmasından elde edilen ham veri içerik analizi yöntemiyle işlenerek elde edilen bulgular, 5 adet tema (T1- Pandemi öncesi konut dışı aktivitelere dayalı yaşam tarzı; T2- Pandemi sürecinde evlerin yeni fonksiyonları; T3- Sanal ortamda daha fazla zaman harcamak; T4- Daha büyük konut ihtiyacı; T5- Kentin periferisindeki konutlara artan ilgi) altında sunulmuştur.

Sonuç olarak, Covid-19 karantina sürecinde tüm dünyada hızlanan dijitalleşme ile birlikte uzaktan çalışan beyaz yakalılar için konutları farklı anlamlar ifade etmeye başlayarak başta ofis eylemlerinin gerçekleştiği çalışma alanı ve kişisel yeniden üretimin mekanı haline gelmiştir. Pek çok şirketin hızlı dijital dönüşüm sürecinde gelecekte de uzaktan çalışma ortamında devam edileceğini beyan etmeleri beyaz yakalı yeni orta sınıfın konut tercihlerinde değişikliğe sebep olmuştur. Pandemi, konut büyüklüğü, konutların birden fazla işlevi içinde

barındırması, doğada daha fazla zaman geçirme ve yüksek yoğunluklu alanlardan kaçınma gibi farklı boyutları gündeme getirmiştir.

Bu çalışma pandemi sürecinin yeni orta sınıfın günlük alışkanlıkları ve tüketim davranışları üzerindeki etkiyi ortaya koyması, beyaz yakalıların konutları ile olan ilişkilerini ve yakın gelecekteki konut tercihi eğilimlerini sunması sebebiyle literatüre orijinal katkı sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Covid-19 Pandemisi; Yeni Orta Sınıf; Ev; Konut Tercihi; İstanbul

CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ ORTAMINDA KADINLARIN SOSYAL MEDYA KULLANIMI

Dr. İlkin MARKOÇ

Yıldız Teknik Üniversitesi - 0000-0002-7805-1153

ÖZ

İnsan doğduğu andan itibaren içinde bulunduğu toplumun bir parçası olarak yaşamaktadır. Toplumsal katılım genel olarak bireyin yaşadığı toplum ile kurduğu ilişkidir. Birey öncelikle kendi yaşam alanındaki kişilerle iletişim kurarak toplumsal katılım sağlamaktadır. Bu çalışma kapsamında toplumsal katılım kavramı, toplum ile iletişim içinde olmayı, toplumsal kaynaklara katkı sağlamayı ve toplumdan beslenme bağlamında ele alınmaktadır.

Yaşam alanımız kurduğumuz tüm insani ilişkilerin alanı olarak tanımlanabilir ve yaşam alanının ölçeği kentsel mekan, özel mekan ya da sanal mekanlar olarak değişiklik gösterebilmektedir. Bireyin entelektüel seviyesi arttıkça yaşam alanı ve iletişimde olduğu sosyal ağ da genişlemektedir. Kırsal kesimde yaşayan bireyin yaşam alanı aile ve akrabalar ile sınırlıyken, kentsel mekanda entelektüel sermayenin artışı ile bu alan genişlemektedir.

Cinsiyet eşitsizliğinin etkilerinin daha yoğun görüldüğü ataerkil toplumlarda erkek bir şekilde toplumsal hayatın parçası olurken, erkeğe göre ekonomik ve sosyal açıdan daha dezavantajlı olan kadın toplumsal hayattan yalıtılmış olarak konut içinde bir yaşam sürmektedir. Cinsiyet eşitsizliği toplumu, toplumun gelişmişlik seviyesi ile ters orantılı olarak etkilemektedir. Ataerkil toplumlarda kızlar küçük yaşlarda baba ve erkek kardeşlerin, evlendiklerinde ise eşlerinin kontrolü altında yaşamaktadırlar. Bu kontrol kadının namusunu koruma amaçlı sürdürülmekte ancak kadının toplumsal hayata katılım gücü sonucunu beraberinde getirmektedir.

Bu çalışmanın amacı asgari ücretle istihdam olan genç kadınların ataerkil aile yapısından dolayı fizik mekanda sağlayamadıkları sosyal katılım yerine artan sanal mekan ve sosyal medya kullanımlarının ortaya konulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle cinsiyet eşitsizliği, sanal ortam ve sosyal medya kavramları üzerine literatür taraması yapılmıştır. Ardından tasarlanan vaka çalışması için İstanbul'un Bağcılar ilçesinde 18-24 yaş arası, düşük eğitilmiş, genç kadınlar (n=23) ile yarı-yapılandırılmış derinlemesine görüşme yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Elde edilen nitel veri içerik analizi yöntemi ile anlamlandırılmıştır. Alan araştırması ile Bağcılar'daki genç kadınların toplumsal yaşama fiziki katılım gücü ortaya konulmuş ve bu durumun sebebinin ataerkil aile yapısı ve cinsiyet eşitsizliği olduğu görülmüştür. Özellikle İstanbul'a göç ile gelen, kentle fiziksel bağ kurma fırsatı bulamayan kadınlar toplumsal hayata fiziki katılım gücü yaşamakta ve yine ailedeki erkek bireylerin oluru kapsamında akraba evleri ile sınırlı bir fizik çevrede, yaşadıkları mahallenin dışına çıkmadan bir yaşam sürdürmektedirler.

Fiziksel katılım sağlayamadıkları toplumsal hayata, genç kadınlar sanal ortamda katılmaktadırlar. Türkiye'nin muhafazakar yapısında, sosyal katılımında bulunamayan genç kadınların sosyal medya ile dış dünyayı tecrübe ettikleri, oradan beslendikleri ve kendilerini orada gerçekleştirme yoluna gittikleri görülmüştür. Sosyal medya kullanımı genç kadınlar arasında son derece yaygındır. Genç kadınların sosyal medya ile beslendikleri, orada kendilerini ifade ettikleri tespit edilmiştir. Günümüzdeki iletişim teknolojilerinin gelişimi ile sanal ortamda ve sosyal medya aracılığı ile dünya ölçeğinde sosyal katılım sağlanabilmektedir. Ataerkil aile yapısında cinsiyet eşitsizliği baskısı altında yaşayan genç kadınların tatminsiz yaşam koşullarından sosyal medya ile uzaklaştığı, konut içinde internet

aracılığı ile eriştikleri sanal ortamda toplumsal yaşama yoğun katılım sağladığı bu çalışmanın literatüre orijinal katkısıdır.

Anahtar kelimeler: Cinsiyet Eşitsizliği, Ataerkil Toplum, Kadın, Toplumsal Katılım, Sosyal Medya

ÇALIŞANLARIN YAŞAM DOYUMUNUN BİREYSEL PERFORMANS ALGISINA ETKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Güler TOZKOPARAN

Dokuz Eylül Üniversitesi - 0000-0001-9082-7092

ÖZ

Örgütlerin varlığını sürdürmesinde etkili olan pek çok kaynak vardır. Ancak insan olmadan diğer kaynakların temin edilmesi, üretilmesi, işlenmesi ve yönetilmesi mümkün olmayacağından, örgütlerin kurulmasında ve devamlılığının sağlanmasında en önemli unsurun insan kaynağı olduğu söylenebilir. Örgütleri diğerlerinden ayıran en büyük güç olan inovasyon becerisinin ana aktörü de insandır. Dolayısıyla örgütlerarası rekabetin sürdürülebilir olmasında insana yapılan yatırım, diğer kaynaklara yapılan yatırımla kıyaslandığında belirgin ölçüde öne çıkmaktadır. İnsan kaynağına yönelik belirtilen önem doğrultusunda, insanın gerek örgüt içi gerek örgüt dışı yaşamındaki mutluluğu, sadece kendisini değil bütün örgütü etkileyeceğinden ayrı bir önem arz etmektedir. Yaşamdan doyum sağlayan çalışanların iş performanslarının olumlu etkileneceği beklenmektedir. Bu bağlamda, performansı yüksek çalışanlardan oluşan bir örgütün performansının da yüksek olacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın temel amacı, çalışanların yaşam doyumunun bireysel performans algısı üzerindeki etkisinin belirlenmesidir.

Belirlenen amaç doğrultusunda, çalışma kapsamında 220 özel sektör çalışanı ile bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada survey yöntemi ve anket tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, yaşam doyumunu ile çalışanların bireysel performans algısı arasında anlamlı ve orta düzeyde pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Araştırmanın ikincil amacı olarak araştırma değişkenleri ile demografik değişkenler arasındaki ilişkiler de incelenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre, yaşam doyumunu ile demografik değişkenlerden yalnızca cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bireysel performans algısı ile demografik değişkenler arasında ise yalnızca mevcut kurumdaki çalışma süresi ile toplam çalışma süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Yazın taraması esnasında, araştırma kapsamında ele alınan değişkenler arasındaki ilişkileri ele alan sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmış olması nedeniyle, elde edilen sonuçların hem yönetim ve organizasyon yazınına hem de sektöre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Doyumu, Bireysel Performans

AB'NİN GELECEĞİNE DAİR ENTEGRASYON SENARYOLARI VE TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNİN MUHTEMEL SEYRİ

Dr. Öğr. Üyesi Önder A. AFŞAR

Necmettin Erbakan Üniversitesi - 0000-0003-1394-3975

ÖZ

On yılı aşkın bir süredir Avrupa Birliği ve üye devletleri, Birliğin kurumsal yapısı ve geleceği hakkında ciddi sorgulamalara ve şüphelere yol açan birtakım sorunlarla karşı karşıya kaldı. Bu sorunlar 2020 itibariyle 63. kuruluş yıldönümünü kutlayan AB'nin daha yakın entegrasyon ve derinleşme umutlarını zora sokmuş görünüyor. Euro bölgesi, üye devletler arasında eşitsizlikler ve ekonomik sorunlardan başka Suriye iç savaşı ile birlikte ortaya çıkan mülteci krizi AB içinde başka bir sorun konusu olmuştur. İlave olarak İngiltere'nin Birlik'ten ayrılma kararının ardından, AB bu sorunu yönetme durumu ile karşı karşıya kaldı. Bu sorunlar Avrupa şüpheciliğini artırmış aşırı sağ partilerin Avrupa Birliği ülkelerinde yükselişine neden olmuştur. Yaşanan bu gelişmeler AB karşıtlığını tetikledi. Öte yandan bu dinamikler, AB'nin geniş çaplı bir reform ve yeniden yapılanma ihtiyacını vurgulamıştır. Bu çerçevede, çalışmada, Avrupa entegrasyonunun mevcut siyasi ve kurumsal yapısını, özellikle de farklılaştırılmış entegrasyon modeli, Birliğin ortaya çıkan reform gündemi ile birlikte değerlendirilmektedir. AB ve mevcut farklılaştırılmış entegrasyon modelinin Türkiye'nin üyelik yolunu daha sağlam bir yola sokmak için sunabileceği fırsatları incelemektedir. Çalışmada Euro krizi, mülteci krizi ve Brexit referandumu gibi sorunlar AB'nin reform beklentilerini açıklayan reform perspektifleri ile incelemektedir. Buradan hareketle Türkiye AB ilişkilerine bir formül olarak AB'nin farklılaştırılmış entegrasyon ve kademeli üyelik sistemi üzerinde durmakta ve Türkiye'nin önündeki seçenekleri incelemektedir. Zira tarihsel gelişimine bakıldığında AB en başından beri, tek bir entegrasyon modeli sunan bir oluşum olmadı. Gelişim süreci içinde birbirini izleyen genişlemelerle birlikte AB içinde, aday devletlerin kendine özgü sosyo-ekonomik ve politik koşullarına ve beklentilerine pratik çözümler sunan çeşitli entegrasyon türleri ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda Türkiye açısından stratejik ortaklık, imtiyazlı ortaklık gibi alternatif entegrasyon modellerinin ve Brexit müzakerelerinden sonra muhtemel bir entegrasyon seçeneği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: AB, Entegrasyon, Türkiye - AB ilişkileri

OTOTELİK KİŞİLİĞİN İŞE ADANMA ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE KİŞİSEL ANLAM ARAYIŞININ ROLÜ

Doç. Dr. Pelin KANTEN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doktora Öğrencisi Benan ARDA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi - 0000-0002-6487-0203

ÖZ

İşe adanma, dinçlik ve özveri ile karakterize edilen olumlu, tatmin edici ve işle ilgili bir ruh halidir (Liao vd., 2013: 63). İşe adanma, karşılaşılan zorluklara rağmen devamlılık ve azim göstererek işe devam etme olarak tanımlanmaktadır (Mroz ve Kaleta, 2016: 4). İşe adanma, işgörenlerin işlerine kişisel kaynaklarını yüklemelerini içeren motivasyonel bir kavram olarak da ele alınmaktadır (Decuypere ve Schaufeli, 2020: 77). Öte yandan işe adanan işgörenler stresli olmaktan ziyade zevkli olarak deneyimledikleri iş faaliyetleri ile duygusal bir bağ geliştirmektedirler (Montani vd., 2020: 64).

Kahn'a (1990) göre işe adanma, fiziksel ilgililik, bilişsel olarak uyanıklık ve çalışma ortamındaki diğer insanlarla empati kurabilme ile ilgili iken; Macey ve Schneider (2008) adanmayı, psikolojik duruma göre adanma, davranışsal adanma ve kişisel özelliklere göre adanma başlıkları altında incelemiştir. Macey ve Schneider (2008), adanmışlığı deneyimlemek ve sürdürmek için dört temel kişilik özelliği önermiştir; bunlar olumlu etkililik, proaktif kişilik, vicdanlılık ve ototelik kişiliktir.

Ototelik kişilik, ödül beklentisi olmadan yaptığı şeylerden zevk alabilen, kısa ve uzun vadeli hedeflerini belirleyen ve hedeflerine ulaşırken eğlenebilen bireyleri ifade etmektedir (Tan ve Chou, 2010: 5). Bu bireyler, zor durumlar ve görevleri hedeflemek ve hedefe ulaşma çabası ile motive olmaktadır (Busch vd., 2013: 241). Ototelik kişilik özelliklerine sahip bireylerde; merak, süreklilik, hayata ilgi, düşük benmerkezcilik görülürken, bu bireyler materyalizm, şöhret, güç, para ve konfor gibi ödüllerden daha az motive olmaktadır. Ototelik kişiler, zorlu ve becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikleri tercih etmektedirler (Biaison, 2018: 8-10). Kişisel anlam genellikle kişinin hayatını önemli, tutarlı ve değerli kılan şey olarak tanımlanmaktadır (Markow ve Klenke, 2005: 11). Kişisel anlam, değerli hedeflere ulaşma, ustalık veya bağlılık duygusu ve kişinin kendisiyle barış içinde olma hissinde de etkili olabilmektedir (Holmaat vd., 2019: 444). Anlam arayışı ise genellikle önceden açıkça belirtilmeyen fakat anlamlı bir şeyler deneyimledikten sonra fark ettiğimiz bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Medlock, 2017: 2-7).

Literatürde ototelik kişilik liderlik tarzları ve işyeri davranışları ile ilişkilendirilmiştir. Bu bağlamda araştırma kapsamında ototelik kişiliğin işe adanma üzerindeki etkisinin belirlenmesi ve bu etki üzerinde kişisel anlam arayışının rolünün incelenmesi ve ulaşılan sonuçların bir model dahilinde sunulması amaçlanmaktadır. Araştırma kapsamında Türkiye geneli kamu ve özel sektör çalışanları ile online anket uygulaması yapılmıştır. 170 katılımcı anketi yanıtlamış, 168 anket analizlere dahil edilmiştir. Analizlerde "SPSS 24.0 for Windows" ve "SmartPLS v3" programlarından yararlanılmıştır. Elde edilen veriler güvenilirlik analizleri,

açıklayıcı faktör analizi, korelasyon analizi ve yapısal eşitlik modeli aracılığıyla değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ototelik kişilik, işe bağlılık, kişisel anlam arama

DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERİN POZİTİF SES ÇIKARTMA DAVRANIŞINA ETKİSİ: AKADEMİSYENLER ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Öğretim Görevlisi Bedirhan ELDEN
Kayseri Üniversitesi - 0000-0001-5955-1606

ÖZ

Örgütlerin gelişiminde pozitif ses çıkarma davranışı büyük bir öneme sahiptir. Pozitif ses çıkarma davranışı örgütü geliştirmeye yönelik destekleyici bir davranış biçimidir. Bu araştırmanın amacı işgörenlerin demografik özellikleri ile pozitif ses çıkarma davranışları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaçla hazırlanan anket Türkiye genelinde, vakıf üniversitelerinde 211 akademisyene uygulanmıştır. Verileri analiz etmek için SPSS 22 istatistik programı kullanılmıştır. Katılımcıların pozitif ses çıkarma davranışlarını ölçmek için Maynes ve Podsakoff (2014) tarafından oluşturulan ses çıkarma davranışı ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, pozitif ses çıkarma davranışının yaş ve meslek değişkenleri bakımından farklılaşma gösterdiği saptanmıştır. Bu çalışmada bazı kısıtlılıklar bulunmakla birlikte geleceğe yönelik birtakım öneriler de verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Pozitif ses çıkarma davranışı, Demografi değişkenler, Akademik personel

ETİK LİDERLİĞİN PSİKOLOJİK SÖZLEŞME İHLALİ ALGISINA ETKİSİ: AKADEMİSYENLER ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Öğretim Görevlisi Bedirhan ELDEN

Kayseri Üniversitesi - 0000-0001-5955-1606

ÖZ

Bu çalışmanın amacı etik liderlik davranışının psikolojik sözleşme ihlali algısı üzerinde etkili olup olmadığını araştırmaktır. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de faaliyet gösteren vakıf üniversiteleri akademisyenleri oluşturmaktadır. Çalışmada birincil veriler anket tekniğinden faydalanarak elde edilmiştir. Bu amaçla hazırlanan anket Türkiye genelinde, vakıf üniversitelerinde 347 akademisyene uygulanmıştır. Verileri analiz etmek için SPSS 22 istatistik programı kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda etik liderlik ile psikolojik sözleşme ihlali arasında negatif yönlü ilişki olduğunu ifade eden hipotezler desteklenmiştir. Bu çalışmada bazı kısıtlılıklar bulunmakla birlikte geleceğe yönelik birtakım öneriler de verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Etik Liderlik, Psikolojik Sözleşme İhlali, Akademik Personel

COVID-19 SALGINI'NIN TARIM VE GIDA ENDÜSTRİSİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Eda FENDOĞLU

Malatya Turgut Özal Üniversitesi - 0000-0003-4092-7137

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali POLAT

Malatya Turgut Özal Üniversitesi - 0000-0003-4092-7137

ÖZ

2019 yılı Aralık ayında Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından günümüzün küresel salgını olarak ifade edilen Covid-19 salgını bütün dünyada turizm, eğitim, ulaşım, otomotiv, teknoloji, uzay, bankacılık, lojistik, sağlık, imalat, kamu, medya, enerji, perakende, tarım ve gıda gibi birçok sektörü negatif anlamda etkilemiştir. Covid-19 salgınının neden olduğu bu negatif etkilenmeler ile işgücü piyasaları olumsuz etkilenerek kısa, orta ve uzun süreli olmak üzere ekonomik, sosyal ve psikolojik birçok probleminde açığa çıkmasına neden olmuştur.

Tüm dünyada tarım ve gıda endüstrisi stratejik bir endüstri haline gelmiştir. Üreticilerin tarımdan yani üretimden kopmaları durumunda tekrar üretime dönmeleri bir hayli zordur. Tarımsal ürünler ve gıdaların üretilmemesi durumunda ise kıtlık ve açlık yaşanması söz konusu olacaktır. Ayrıca Covid-19 salgını önlemleri içerisinde bulunan ülkelerin sınır kapatma uygulamaları, temel gıda ürünlerine ihracat yasağı gelmesi ve karantina sürecinde ülkelerin sipariş iptalleri nedeniyle gıda pazarında yaşanan daralma ile küresel ticareti de olumsuz etkilenmiştir. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), geliri düşük ve dayanıksız toplum kesimlerini korumak, gıda tedarik zincirlerini canlı tutmak, Covid-19 salgınının gıda sistemi üzerindeki etkilerini hafifletmek ve gıda krizinin yaşanmaması için hızlı bir şekilde tedbirler alınması gerektiğini belirtmiştir. FAO dünya ülkelerini tarımsal dış ticaretin durdurulması, gıda değer zincirinin faaliyetlerine engel olunması ve tarımdaki işçi açığının hasata kadar giderilmemesi halinde kısa sürede yüksek fiyat dalgalanmaları ve gıda darlığı oluşabileceğine dair uyarılarda bulunmuştur. 2020 yılının son çeyreğinde yani hasat sezonundan sonra, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde zayıflamış gıda güvenliği, gıda paniği ve enflasyonu, az gelişmiş ülkelerde ise kıtlığın ortaya çıkması söz konusu olacaktır. Özellikle tarımın milli gelire ve istihdama katkısının azaldığı ülkemizde de, etkili olmayan tarıma teşvik politikalarının olduğu şu dönemde bir de Covid-19 salgınının negatif etkileri ile bu endüstrinin olumsuz etkilenmesi beklenmektedir.

Bu bağlamda, bu çalışmada, Covid -19 salgınının özellikle dünyadaki tarım ve gıda endüstrisi üzerindeki etkileri incelenmiş olup, salgının çıktığı andan itibaren alınan önlemler ve şu an ve salgın sonrası alınması öngörülen önlemler ile politika önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Salgını, Tarım ve Gıda Endüstrisi, Ekonomik Etkiler

BORÇLANMA VE MORATORYUM: DEMOKRAT PARTİ (1950-1958) ÖRNEĞİ

Dr. Öner GÜMÜŞ

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi - 0000-0002-3231-3293

ÖZ

Harcamaların finansmanı devletler tarafından iç ve dış kaynaklar kullanılmak suretiyle gerçekleştirilir. Bahsi geçen kaynaklar genel olarak vergi gelirleriyle ifade edilebilir. Bununla birlikte borçlanmada bir kamu geliridir. Yapılan borçlanmalar verimli yatırımlarda kullanıldığı takdirde elde edilen getiri yapılan borçlanmadan daha fazla olur. Bununla birlikte borçlanma neticesinde elde edilen gelir etkin kullanılmazsa ekonomik kriz ve moratoryum gibi istenmeyen sonuçlar da ortaya çıkabilir. Kamu borçlanması ödenerek sonlandırılır. Ancak vadesi gelen borçların vadesinin uzatılmasıyla da borç yeni bir şekil alabilir. Bir diğer ifadeyle kamu borçlanması için konsolidasyona başvurulması mümkündür. Ayrıca konversiyon yardımıyla da borç yükünün hafifletilebilmesi de belirli koşullar altında olasıdır. Ancak borç ödenmediği takdirde moratoryum gibi olumsuz sonuçlar da ortaya çıkabilir. 4 Ağustos 1958 tarihinde Demokrat Parti döneminde ilan edilen moratoryum da borçlanma ile elde edilen gelirin etkin kullanılmaması neticesinde ortaya çıkmıştır. Bu mali olay ortaya çıkmadan önce ilk olarak liberalizasyon politikalarından vazgeçilmiştir. Sonrasında ise Demokrat Parti müdahalecilik politikasını benimsemek zorunda kaldı. Dolayısıyla yapılan yatırımlar da özel sektörden ziyade kamu sektörü tarafından gerçekleştirilmiştir. İthalat yapmak daha karlı bir hale gelmekle birlikte, bu durum döviz rezervlerinin tükenmesine sebep olmuştur. Tüm bu hususlara ek olarak enflasyon yükselmiştir. Bir diğer ifadeyle mal ve hizmetlerin fiyatları oldukça yüksek bir artış göstermiştir. Bu olumsuzlukların ortak özelliği harcama odaklı olmalarıdır. Söz konusu durum ise bütçe açığı anlamına gelmektedir. Bununla birlikte bütçe açığının kapatılması için borçlanma yoluna gidilmiştir. Ancak yapılan borçlanma etkin bir biçimde kullanılmadığı için mali iflas olgusu ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada da bahsi geçen hususlara vurguda bulunulmuştur. Ayrıca gelecekte benzer sorunlarla karşılaşmamak için müdahalecilikten vazgeçilmesi, verimli yatırımların arttırılması, üretimin ve dolayısıyla ihracatın arttırılması ve borçlanma ile elde edilen gelirlerin etkin kullanılması önerileriyle çalışma sonlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Borçlanma, moratoryum, Demokrat Parti, konversiyon, konsolidasyon.

FALCILARIN GÖZÜNDEN GENÇLERE BAKMAK: FAL KAFEYE GİDEN GENÇLER ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Arş. Gör. Hakan KARAMAN

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa - 0000-0002-5729-6012

YL Öğrencisi Melike SEMERCİ

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa

ÖZ

Bu çalışma, meslek olarak falcılık yapan bireylerin gözünden fal kafelere devam eden gençler hakkında bir değerlendirme yapmayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda sosyalleşme ve eğlence mekanı olarak kabul edilen fal kafelere giden gençlerin profili, fal baktırma nedenleri ve faldan beklentileri üzerine odaklanmıştır.

Bu çalışma, nitel araştırma desenine göre kurgulanmış betimsel bir çalışmadır. İstanbul ilinde hizmet veren fal kafelerde falcı olarak çalışan 15 katılımcıyla görüşülmesi hedeflenmekte iken bugün itibariyle 2'si sondaj görüşme olmak üzere toplam 7 katılımcıyla görüşme gerçekleştirilmiştir. Mülakat formunun geliştirilmesine yönelik yürütülen sondaj görüşmelerde kimi sorulara ilişkin önemli verilere ulaşılmasından dolayı bu görüşmeler de katılımcı olarak araştırmaya dahil edilmiştir. Sonraki görüşmelerde sondaj görüşmelerin katkısıyla son hali verilen 8 soruluk mülakat formu kullanılmıştır. Görüşmelerin tümü falcıların çalıştıkları fal kafelerde gerçekleştirilmiştir. Her görüşme öncesi katılımcılardan sözlü onam alınırken izinleri dahilinde görüşmeler ses kaydına alınmıştır. Kayıt altına alınan görüşmeler araştırmacılar tarafından deşifre edilmiş ve betimsel analiz yöntemine uygun olarak temalandırılarak yeniden yorumlanmıştır. Çalışmanın etik onayı İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 01.09.2020 tarihli toplantısında alınmıştır. Çalışmaya ilişkin veri toplama süreci devam etmektedir.

Çalışmada elde edilen bulgular temel olarak üç tema altında tasnif edilmiştir: Falcılara giden gençlerin profilleri nasıl? Gençler falcılara hangi tür konular ve sorunlarla geliyor? Gençlerin faldan ve falcılardan beklentileri neler? Bu temalar altında tasnif edilen verilere göre gençlik profillerine ilişkin meraklı, gelecek endişesi taşıyan, ümitsiz, kaygılı, depresif, sorumluluk bilinci düşük, inanç/maneviyat temeli zayıf, aile ve ekonomik sorunları olan gibi tanımlamalar yapılmıştır. Gençlerin faldan ve falcıdan beklentileriyle ilgili olarak ise ilişki durumunu merak etme, eğitim ve kariyer geleceğini merak etme, gelecekle ilgili iyi şeyler duyma ve genel olarak umut ve tavsiye arama gibi ifadeler dikkat çekmektedir. Gençlerin genelde konuştukları konularda ilişki, eğitim ve iş yaşamına ilişkin kaygılar, aşk veya aldatma konulu duygusal ilişkiler, aile sorunları ve varoluş soruları gibi temalar öne çıkmaktadır.

Gençlerin yaşamlarında çoğu kez aile, duygusal ilişki, eğitim, iş ve kariyer gibi alanlardaki sorunlar, gençlik döneminin doğası gereği baskın olabilmektedir. Fal baktırma geleceğe ilişkin merakı giderme ya da sorunlarla mücadele arayışının bir göstergesi olarak gençlerin başvurduğu bir davranış olarak kabul edilebilir. Diğer taraftan falcıya gitmek gençlik döneminin kaygılarını hafifletme ya da bir çıkış noktası aramanın da bir ifadesi olabilir. Zira katılımcıların hangi gençlerin falcıya gittikleri ve genellikle neyi konuştuklarına ilişkin ifadeler fal baktırmaya giden gençlerin böylesi bir arayışın içinde olduğunu düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Falcı, Gençlik, Fal Baktırma, Gençlik Profili

SIYASAL PAZARLAMANNIN SIYASAL RIZA ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE VİRAL İLETİŞİMİN ARACILIK ROLÜ: Z NESLİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Murat KOÇYİĞİT

Necmettin Erbakan Üniversitesi - 0000-0002-2250-415X

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇAKIRKAYA

Necmettin Erbakan Üniversitesi - 0000-0001-8191-6958

ÖZ

Günümüzde teknolojik gelişmelerden etkilenen önemli alanlardan biri de siyasal iletişimdir. Nitekim siyasi partilerin siyasal pazarlama kapsamında yürüttüğü kampanyalarda ağızdan ağıza pazarlamanın bir türü olan viral pazarlamayı yaygın bir şekilde kullandıkları gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, araştırmada siyasal pazarlamanın siyasal rıza üzerindeki etkisi viral iletişimin aracılık rolü z nesli örnekleminde araştırılmıştır. Araştırmada siyasal pazarlama ile viral iletişim ve siyasal rıza arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın ilk amacı siyasal pazarlamanın alt boyutlarının viral iletişim üzerinde, viral iletişimin de siyasal rıza alt boyutları üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını incelemektir. Araştırmanın ikinci amacı ise siyasal pazarlama ana değişkeninin viral iletişim ana değişkeni üzerinde ve siyasal rıza ana değişkeni üzerinde bir etkisinin olup olmadığını ve viral iletişim ana değişkeninin siyasal rıza ana değişkeni üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını belirlemektir. Bu çalışmada araştırmanın evrenini Z nesli oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında Z neslinin tamamına ulaşmak mümkün olmadığı için araştırma olasılığa dayalı olmayan örnekleme türlerinden amaçlı örnekleme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda 511 katılımcı ile online olarak gerçekleştirilen araştırmanın verileri kullanılarak değişkenler arasındaki ilişkiler test edilmiş ve kuramsal olarak ortaya konan hipotezler sınanmıştır. Araştırmada siyasal pazarlama viral iletişim ve siyasal rıza gözlenen değişkenleri aracılığıyla oluşturulan ve geliştirilen soru formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde istatistiksel paket programları kullanılarak betimleyici istatistikler, doğrulayıcı faktör analizi ve yapısal eşitlik modellemesi (YEM) gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda hem siyasal pazarlama ana değişkeninin hem de alt boyutlarının (ürün, fiyat, dağıtım, tutundurma) viral iletişim ve siyasal rıza üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. ($p > ,05$). Diğer taraftan viral iletişimin hem siyasal rıza ana değişkeni üzerinde hem de alt değişkenleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ($p < ,001$) ve son derece güçlü bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Ampirik sonuçlar doğrultusunda siyasal pazarlamanın hem viral iletişim hem de siyasal rıza üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olmamasına karşın viral iletişimin siyasal rıza üzerinde anlamlı ve güçlü etkiye sahip olduğuna yönelik araştırma bulguları, günümüz pazarlama koşullarının viral stratejiler çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Siyasal Pazarlama, Viral İletişim, Siyasal Rıza, Z Nesli, Seçmen Davranışı

COVID-19 SÜRECİNDE TÜKETİCİ KARAR VERME STİLLERİ İLE MAĞAZA İÇİ TÜKETİCİ DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÇAKIRKAYA

Necmettin Erbakan Üniversitesi - 0000-0001-8191-6958

Doç. Dr. Murat KOÇYİĞİT - 0000-0002-2250-415X

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi Mükremin YİĞİT

Necmettin Erbakan Üniversitesi

ÖZ

Araştırmanın amacı; Bu çalışmada Covid-19 sürecinde tüketici karar verme stilleri ile mağaza içi tüketici davranışı arasındaki ilişki incelenmiştir. Ayrıca; tüketici karar verme stilleri alt boyutlarının mağaza içi tüketici davranışı üzerindeki etkisi de araştırılmıştır. Araştırmada tüketici karar verme stilleri ile mağaza içi tüketici davranışı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel araştırma tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Konya'da ikamet eden ve perakende sektöründe alışveriş yapan tüketiciler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında bu tüketicilerin tamamına ulaşmak mümkün olmadığı için araştırma olasılığa dayalı olmayan örnekleme türlerinden kolayda örnekleme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda 469 katılımcı ile online olarak gerçekleştirilen araştırmanın verileri kullanılarak değişkenler arasındaki ilişkiler test edilmiş ve kuramsal olarak ortaya konan hipotezler sınanmıştır. Araştırmada, tüketici karar verme stilleri ile mağaza içi tüketici davranışı gözlenen değişkenleri aracılığıyla oluşturulan ve geliştirilen soru formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde istatistiksel paket programları kullanılarak betimleyici istatistikler, doğrulayıcı faktör analizi ve yapısal eşitlik modellemesi (YEM) gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda tüketici karar verme stillerinin sekiz alt boyutundan üçünün (mükemmeliyetçi, yenilik/moda bilincine sahip, fiyat/değer bilincine sahip) mağaza içi tüketici davranışı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ($p < .001$) ve orta kuvvete yakın bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Ampirik sonuçlar doğrultusunda Covid-19 sürecinde tüketici karar verme stillerinden mükemmeliyetçi, moda bilincine sahip ve fiyat bilincine sahip alt boyutlarının mağaza içi tüketici davranışı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu belirlenmiştir. Öte yandan, marka bilincine sahip, hazcı, dikkatsiz, kafası karışık ve markaya sadık gibi diğer tüketici karar verme stillerinin de mağaza içi tüketici davranışı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ($p > .005$) bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, Tüketici Karar Verme Stilleri, Tüketici Davranışı

INTRA-INDUSTRY TRADE BETWEEN CHINA AND ASEAN: THE CASE OF THE MANUFACTURING INDUSTRY

Dr. Öğr. Üyesi Serap ÜRÜT SAYGIN

Aksaray Üniversitesi - 0000-0002-5098-375X

Abstract

The theories regarding the explanation of international trade date back to the 18th century. The classical economic theory originated in this period and the theories developed based on this theory explained foreign trade with comparative advantages and factor endowments. However, the increase in industrial goods trade after World War II led to that the expectations that countries would specialize in certain sectors depending on the factor intensity did not take place. It was not difficult to explain the foreign trade of countries with different factor endowment with classical theories. However, these theories were insufficient in explaining the trade between countries with similar factor endowment. In this process, a new trade theory, called as intra-industry trade, has emerged.

Intra-industry trade, which is expressed as countries' simultaneous import and export of similar goods in the same sector, has been used as an important theory to explain trade for product differentiation in foreign trade. The fact that the technology levels, capital and factor structures of the industrialized countries are increasingly becoming similar to each other has made the trade between these countries gradually gain an intra-industry quality. The concept of IIT was first discussed systematically by Grubel-Lloyd (1975). The standard Grubel-Lloyd (G-L) index is the most frequently used index in the literature.

China is an increasingly important country in the world economy. There are also many studies on the trade structure of China. Moreover, the importance of economic integrations is increasing in today's world. In order to ensure stability in the Southeast Asian region on the basis of security and peace, ASEAN, one of these integrations, was initially established as an organization with a political character, when the Foreign Ministers of Singapore, Indonesia, the Philippines, Malaysia and Thailand signed the Bangkok Declaration on August 8, 1967. Later on, this organization gained an economic character.

The aim of this study is to examine intra-industry trade between China and ASEAN on the basis of manufacturing industry. In the study, the intra-industry trade relationship between China and ASEAN in the manufacturing industry between 2009 and 2019 will be analysed using the G-L index. Evaluations will be made in line with the analysis findings.

Keywords: Intra-industry trade, G-L index, manufacturing industry

EUROPEAN SECURITY AND DEFENSE POLICY AND TURKEY

Asst. Prof. Dr. Önder A. AFŞAR

Necmettin Erbakan Üniversitesi - 0000-0003-1394-3975

Abstract

This study examines the European Union-Turkey relations in the context of EU security policies and offers an analysis of the future of it. Military capacity and experience in Turkey's military operations, strategic location and Europe in connection with the unstable environment of the European Union's Common Security and Defense policy (CSDP) envisage to increase the reliability and capacity of Turkey to the development of cooperative relations between the EU its importance for the future of EU security supplies. Moving work from this point, the main factors and the Common Security and Defense Policy and the interests behind Turkey's role in ogsp' and aims to evaluate the contribution. Turkey's position in the European security and defense structures, and focuses on the role of the EU's new regulation on the European security and defense architecture. Turkey's post-Cold War era will be policy-oriented analysis on emerging new developments in the European security system. In this context being examined factors behind the safety of EU-Turkey relations and Turkey's role in investigating the future of the EU security and defense architecture.

The study will primarily examine the relationship between the European Union and OGSP, the security rationales and expectations behind European integration and the EU's enlargement policy. In addition to security and Turkey's position in the Euro-Atlantic security architecture between the European Union and Turkey and it will evaluate its importance. It will then evaluate the European Security and Defense Identity process and attempts to build the EU's autonomous security and defense architecture at the post-St Malo summit. Thus, the EU will assess Turkey's demands and discussing its veto on Turkey's NATO commitments and cooperation on CSDP CSDP Turkey's policy towards this new European security architecture. How ogsp'n Turkey's credibility and capacity to analyze and ultimately may contribute to what extent will assess Turkey's possible role in the European security architecture.

Keywords: Turkey, European Union, Common Security and Defense Policy.

TÜRKİYE'DE SPOR KULÜPLERİNİN FİNANSAL ANALİZİ VE COVID-19 SALGININ SEKTÖRE ETKİLERİ

YL. Öğrencisi Bakhtiyar GARAYEV
Anadolu Üniversitesi- 0000-0002-5789-6368

Prof. Aslı AFŞAR
Anadolu Üniversitesi

ÖZ

Spor sektörü, spor kulüpleri, izleyici, sporcu özellikleriyle tüm dünyada önemli hale gelmiştir. Günümüzde performans değerlendirmeleri, üretim yapan işletmelerle beraber hizmet veren işletmelerde de önemli olmuştur. Sporun öneminin artması bu sektöre ilgiyi daha artırmıştır. Spor alanında hasılatlarını artırmak ve rekabette farkındalık yaratmak için spor yöneticileri daima çaba sarf etmektedir. Spor sektörünün başta turizm olmak üzere pek çok sektöre de etkisi olduğundan incelenmesi çok önemlidir.

Araştırmamızda Türkiye’de faaliyette bulunan spor işletmelerinin performanslarının analizi için TOPSİS (Technique For Order Preference By Similarity To An Ideal Solution) yöntemi kullanılmıştır. Finansal raporlarını KAP’a (Kamuyu Aydınlatma Platformu) bildiren ve Türkiye’de faaliyette bulunan spor kulüplerinden Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray ve Trabzonspor analiz edilmiştir. Bu işletmelerin 2015-2019 yıllarını kapsayan, oran analizlerinden oluşan kriterlerle veri matrisleri kurulmuştur.

Çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmından sonra kullanılacak yöntem ve onun adımları hakkında bilgi verilmiştir. Ardından analizle ilişkili bulgular ayrılarak yorumlanmıştır. Dördüncü bölümde Covid-19 salgının spor sektörüne etkisi ve gelecekteki öngörüler dikkate alınmıştır. Çalışmamız sonuç kısmıyla sonlandırılmaktadır. Araştırmamız spor kulübü pay senetleriyle ilgilenen yatırımcılar, spor yöneticileri ve bu sektörü inceleyen akademisyenler için faydalı olabilir. Aynı zamanda seçilen dönemde spor kulüplerini etkileyen faktörlere de değinilmiştir.

Araştırmamızda aynı zamanda Covid-19 salgının bu sektöre olumsuz etkileri de açıklanmış ve gelecekte ne tür önlemler alınabileceğine dair öneriler sunulmuştur. Çalışmamızda çok kriterli karar verme yöntemlerinden biri olan TOPSİS yöntemi kullanılarak Türkiye’de spor faaliyetlerinde bulunan şirketlerin beş yıllık performansları karşılaştırılmıştır. Araştırmamız çerçevesinde TOPSİS yöntemi uygulanırken aşamalarına detaylı şekilde değinilmiştir. Karar matrisi her yıl için ayrı ayrılıkta yapılmıştır. Şirketlerin 2015-2019 dönemindeki oran analizleri ile yapılan analizde performans durumu en iyi olan spor kulübü belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmamızın sonucunda spor kulüplerinin ulusal ve uluslararası turnuvalardaki faaliyetlerine uygun performans puanlarına sahip olduğu saptanmıştır.

Covid-19 salgının spor sektörüne olumsuz etkilerinin olduğu malumdur. Salgın sonrası dönemde bu sektöre dikkat edilmesi gereklidir. Spor sadece sosyal ve ekonomik bir değer değildir, aynı zamanda sağlık açısından pozitif etkisi vardır.

Kulüpler önce maç günü gelirlerinden mahrum olsalar da ligin bir süreye kadar ertelenmesi onların pay senetlerinde ve yayın gelirlerinde kayba neden olmuştur. E-spor alanının

geliştirilmesi bu sektör için faydalı olacaktır. E-spor alanında faaliyet göstermeyen kulüpler de bu alanda çalışmalar yapmalıdır. Maçların seyircisiz oynatılması ve sporcuların salgına bulaşması sonrası bu sektörde gelirlerin azalmasına yol açacaktır. Akademisyenler ve spor yazarları sektördeki durumu görerek öneriler geliştirebilirler.

Anahtar Kelimeler: Spor, TOPSİS, COVID-19

SİYASAL İLETİŞİM AÇISINDAN KAMU DİPLOMASİSİ FAALİYETLERİNİN İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi Hakan ERTAŞ
Akdeniz Üniversitesi - 0000-0002-8404-5171

Dr. Turan ŞENER
Akdeniz Üniversitesi - 0000-0003-2354-015X

ÖZ

Diplomasi, devletlerin aralarındaki ilişkilerin resmi görüşler çerçevesinde, resmi organlar eliyle ve hükümetler düzeyinde genellikle de kamuoyundan gizli olarak yürütüldüğü bir dış politika aracıdır. Diplomasi halen geçerli bir dış politika aracı olmakla birlikte, teknolojinin ve özellikle de iletişim araçlarının gelişmesi ve uluslararası ilişkilerdeki aktörlerin çeşitlenmesi sonrasında kamu diplomasisi adıyla yeni bir tür dış politika aracının popülerliği gittikçe artmaktadır. Kamu diplomasisi uygulamaları ile uluslararası ilişkiler sadece devletlere has özel bir alan olmaktan çıkmıştır. Dış politika faaliyetleri doğrudan iç ve dış kamuoylarını bilgilendirme ve etkileme amacı taşıyan bir niteliğe bürünmüştür. Artık diğer ülkelerin politikalarını ve hükümetlerini etkilemek amacıyla söz konusu ülkelerin halkları ile doğrudan iletişim kurmak diplomatik bir yöntem olarak benimsenmiştir. Bu çerçevede kamu diplomasisi ile siyasal iletişim arasındaki kavramsal bağın kurulması ve iki kavram arasındaki ilişkinin iyi anlaşılması önem arz etmektedir. Nitekim kamu diplomasisinin iç ve dış kamuoylarını ulusal çıkarlar doğrultusunda bilgilendirme ve etkileme faaliyetleri olduğunu kabul ettiğimizde, bu faaliyetler iç kamuoyuna yönelik olduğunda siyasal iletişim, dış kamuoyuna yönelik olduğunda ise küresel siyasal iletişim adını almaktadır. Bazı kaynaklarda stratejik iletişim olarak da adlandırılan küresel siyasal iletişim, günlük iletişimden farklı olarak daha uzun dönemli olarak planlanan, doğrudan hedef ülke kamuoyuna yönelen ve tüm iletişim araçlarını kapsayan geniş bir kavramdır. Kamu diplomasi faaliyetlerinden istenen sonucun elde edilebilmesi küresel siyasal iletişimin etkin ve verimli kullanılması ile doğrudan ilişkilidir. Bu araştırma, kamu diplomasisi ile siyasal iletişim kavramı arasındaki stratejik ilişkiyi açıklanmaya çalışılacaktır. Karşılıklı iletişim esasına dayanan kamu diplomasi faaliyetleri yürütülürken siyasal iletişim araçlarından küresel düzeyde nasıl faydalandığı ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Diplomasisi, Siyasal İletişim, Küresel Siyasal İletişim, Stratejik İletişim

ÇEVRE DUYARLILIĞININ İŞLETMELERE KATKILARI

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah YİNANÇ
Namık Kemal Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Fatma YILMAZ
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi - 0000-0001-8065-7245

ÖZ

Küreselleşmenin bir getirisi olarak çevre yönetim sistemleri, çevre performansı üzerinde her geçen gün önemli bir hale gelmektedir. Çevre yönetiminin artan önemi işletmelere yansımış, kalite ve çevre yönetim standartları önem kazanmıştır. İşletmelerin amacı artık kar elde etmenin yanında sosyal olaylara önem vererek ve çevreye duyarlı şekilde hareket ederek hedeflerine ulaşmaktır. İşletmeler karlılıklarını arttırabilmek ve hayatlarını devam ettirebilmek için faaliyetlerini yerine getirirken çevreyi etkilemekte ve çevreden etkilenmektedirler. İşletmelerde çevre yönetim standartlarının uygulanması etkin bir çevre yönetimini ortaya çıkarmakta ve işletme değerini arttıran bir fonksiyon olarak karşımıza çıkmaktadır. Çevreye duyarlı işletmecilik anlayışının değerlendirilmesinde önemli anahtarlardan birisi, çevreyle ilgili konulara ve sorunlara tüketicilerin nasıl yaklaştıklarının incelenmesidir. Tüketicilerin çevre bilinçlerinde meydana gelen artış ve çevreye zarar vermeyen ürünleri tercih etme eğilimleri, işletmeleri bu yönde stratejiler geliştirmeye yöneltmiştir. Böylece işletmeler bir yandan çevreye duyarlı tüketicilere ulaşmış, onların isteklerini karşılayarak kar hedeflerine ulaşırken, diğer yandan da çevreye daha az zarar vermiş olmaktadır. Çevre yönetimi, işletmelerde sosyal bir sorumluluk olarak görülmektedir. Toplumsal bilince, sosyal sorumluluğa çevre bilincine sahip olan işletmeler tüketicilerin gözünde son derece önemli bir imaj elde etmektedirler. Ayrıca çevre dostu işletmeler günümüzde rakiplerine karşı önemli bir rekabet avantajı sağlayarak artık tüm faaliyetlerinde çevre konularını göz önünde bulundurmaktadır. Böylece üretim, araştırma ve geliştirme, finans, yönetim, insan kaynakları fonksiyonları daha etkili yürütülebilecektir. Bu çalışmada işletme ve çevre ilişkisi kapsamında çevre duyarlılığı tanımlanacak ve çevre yönetiminin işletmelerde uygulanması gerekliliği üstünde durularak çevre duyarlılığının işletmelere katkıları anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İşletme, çevre, çevre duyarlılığı

İŞLETMELERDE ISO 14001 ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ VE ÖNEMİ

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah YİNANÇ

Namık Kemal Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Fatma YILMAZ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi - 0000-0001-8065-7245

ÖZ

Çevresel sorunların artması ile birlikte toplumlarda çevresel bilinç oluşmuş ve yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu doğrultuda insanoğlu bilim ve teknolojiyi kullanarak gerek yaşam standartlarını yükseltebilmek gerekse ekonomik büyüme ve kalkınmayı sağlamak amacıyla ekonomik kalkınma ve gelişme faaliyetleri sonucu ortaya çıkan çevresel sorunları önlemek veya minimum seviyeye indirebilmek amacıyla birtakım önlemler almaya başlamışlardır. Temel felsefesi sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirmek olan ISO 14000 Çevre Yönetim Standartları'nın gerek işletmeler gerekse tüketiciler açısından birçok önemi bulunmaktadır. ISO 14000 Çevre Yönetim Standartları Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO) tarafından BSI 7750 Çevre Yönetim Standardı temel alınarak geliştirilen standartlar serisi olmakla beraber işletmelere çevre ile ilgili stratejiler geliştirme, üretim süreçlerini planlama, çevreye zararlı olan malzemelerin kullanım miktarlarını azaltma ve atık kontrol yönetimi oluşturmada rehber olmaktadır. ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Standardı 1996 yılında ilan edilmiştir. Sertifikaya verilen önem sürdürülebilir kalkınma ve sürdürülebilir ticaret bakımından artmaktadır. ISO 14001; işletmelere, amaçlarını gerçekleştirebilmek amacıyla diğer yönetim sistemleriyle bütünleştirilmiş olan etkin bir yönetim sisteminin unsurlarını sağlamak maksadıyla düzenlenmiştir. Günümüz işletmelerinin başarıları için olmazsa olmaz koşullarından biri çevre yönetim sistemidir. Gün geçtikçe ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi küresel ticarete tüm işletmeler için oldukça önemli bir konumda yer alacaktır. Bu çalışmada işletmelerde ISO 14001 Çevre Yönetim Sisteminin önemi ve işletmeleri ISO 14001 sertifikası almaya yönelten unsurlar üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İşletme, çevre, ISO 14001

ORGANİK GIDA TÜKETİCİ BAĞLILIĞINDA PARASOSYAL ETKİLEŞİMİN ROLÜ

Dr. Evrim DERİNOZLU

0000-0002-1408-4386

Dr. Öğr. Üyesi Esra PİR

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi - 0000-0002-1271-7397

ÖZ

Hazır gıda sektöründe yaşanan olumsuzluklar, tüketicilerin bu sektöre olan bakışını değiştirmiş, doğal gıdalara yönelmelerine neden olmuştur. Doğal gıdalara olan talep yeni bir sektörün oluşmasına organik kavramının hayatlarımıza girmesine neden olmuştur. Doğal yöntemlerle gıda ürünlerinin üretilmesi anlamında kullanılan bu kavramın literatürde birçok farklı alandaki çalışmalarda yer aldığı gözlemlenebilmektedir. Sosyal medya kullanıcılarının ve beraberinde sosyal medya fenomenlerin sayısının hızla artış gösterdiği günümüzde parasosyal etkileşim, izleyicilerin medya figürleri ile geliştirdikleri tek yönlü ve sembolik bir ilişkiyi ifade etmekte ve izleyicilerin tüketim kararlarına yön verebilmektedir. Bu çalışmanın amacı, tüketicilerin takip ettikleri etkileyiciler ve onlarla kurdukları parasosyal etkileşim düzeyinin organik gıda tüketici bağlılığını etkileyip etkilemediğini belirlemektir. Bu anlamda organik tüketim ile ilgili bir ön araştırma yapılmış, organik gıda alışverişinde büyük payın anne ve anne adayları tarafından yapıldığı belirlenmiş ve literatürde rastlanılan benzer bulgularla da desteklenerek örneklem olarak anne ve anne adayları seçilmiştir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde doğrulayıcı faktör analizi, korelasyon analizi, regresyon analizi, Independent Sample T testi ve One-Way ANOVA Testi kullanılmıştır. Analizlere göre çeşitli bulgular elde edilmiştir. Elde edilen bulgular ile işletmeler için en büyük zorluklardan biri olan uygun etkileyicinin belirlenmesi açısından çalışmanın yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Parasosyal Etkileşim, Organik Gıda, Organik gıda tüketici bağlılığı

ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞME, ÖRGÜTSEL DESTEK VE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ¹

Dr. Öğr. Üyesi Ercan KESER

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - 0000-0002-6452-2102

Doktora Öğrencisi Mukhammadbabur DZHALALOV

Erciyes Üniversitesi

ÖZ

Bu çalışmanın temel amacı, araştırmaya katılan akademisyenlerin örgütsel özdeşleşme, örgütsel destek ve iş tatmini düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Bu temel amaç kapsamında araştırmada örgütsel destek ve örgütsel özdeşleşmenin iş tatmini üzerinde ve örgütsel desteğin de örgütsel özdeşleşme üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olup olmadığı incelenmiştir. Bu temel amacın yanı sıra araştırmada akademisyenlerin unvanları ile örgütsel özdeşleşme, örgütsel destek ve iş tatmini düzeyleri arasında anlamlı farklılıkların olup olmadığının belirlenmesi de araştırmanın alt amaçlarından biridir.

Araştırmanın kapsamını, Bartın Üniversitesinde çalışmakta olan akademik personeller oluşturmaktadır. Dolayısıyla araştırma Bartın Üniversitesi ile sınırlandırılmıştır. Araştırma, Bartın Üniversitesinde çalışmakta olan 223 akademik personel ile anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada kullanılan anket formunda 4 grup soru yer almaktadır. Bunlardan birinci grup sorular çalışanların örgütsel özdeşleşme düzeylerinin belirlenmesine yönelik 6 sorudan, ikinci grup sorular örgütsel destek düzeylerinin belirlenmesine yönelik 8 sorudan ve üçüncü grup sorular ise iş tatmini düzeylerinin belirlenmesine yönelik 10 sorudan oluşmaktadır. Anket formunda dördüncü grup sorularda ise akademisyenlerin demografik bilgilerinin belirlenmesine yönelik ifadeler yer almaktadır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, frekans dağılımı, güvenilirlik analizi, doğrulayıcı faktör analizi, varyans analizi ve regresyon analizinden yararlanılmıştır. Analizlerin yapılmasında Lisrel 8.51 ve SPSS 22.0 paket istatistik programlarından yararlanılmıştır.

Çalışmada uygulanan güvenilirlik ve doğrulayıcı faktör analizleri sonucunda araştırma değişkenlerinin yüksek derecede güvenilirliğe sahip olduğu ve yapılan modifikasyonlar sonucu uyum iyiliği değerlerinin de kabul edilebilir sınırlar içerisinde bulunduğu belirlenmiştir.

Araştırmada akademisyenlerin örgütsel özdeşleşme düzeylerinin 3.54, örgütsel destek düzeylerinin 3.16 ve iş tatmini düzeylerinin ise 3.62 olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte regresyon analizleri sonucunda, araştırmaya katılan akademisyenlerin örgütsel destek ve örgütsel özdeşleşme düzeylerinin iş tatmini düzeyleri üzerinde ve örgütsel destek düzeylerinin de örgütsel özdeşleşme düzeyleri üzerinde anlamlı ve pozitif yönde bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca, varyans analizleri sonucunda akademisyenlerin sahip oldukları akademik unvanları açısından örgütsel özdeşleşme, örgütsel destek ve iş tatmini düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Özdeşleşme, Örgütsel Destek, İş Tatmini

¹. Bu çalışma Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Mukhammadbabur DZHALALOV tarafından hazırlanan ve kabul edilen yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

KÜRESELLEŞEN DÜNYADA ÜLKE PAZARLAMASI

Dr. Evrim DERİNOZLU

0000-0002-1408-4386

Dr. Öğr. Üyesi Esra ÖZKAN PİR

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi - 0000-0002-1271-7397

ÖZ

Pazarlama kavramının her geçen gün gelişmesi neticesinde meydana gelen ülke markalaşması kavramı özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler açısından oldukça önem arz etmektedir. Küreselleşme bu ülkeleri derinden etkilemiş ve yoğun bir rekabet ortamıyla başa çıkmak zorunda bırakmıştır. Literatürde bu alanda yapılmış olan çalışmalar, iyi tasarlanmış bir markalaşma stratejisi ile ülke turizmini desteklemenin, yatırımcılar ve tüketicilerin o ülke hakkındaki düşüncelerini olumlu yönde etkilemenin mümkün olduğunu göstermiştir. Bu nedenle bu ülkeler sosyo kültürel, teknolojik ve ekonomik açıdan çağa ayak uydurabilmek için pazarlama faaliyetlerine önem vermek zorundadır. Ülke pazarlamasında onları diğer şehirlerden ayırt eden özelliklerin belirtilmesi kadar, ortak özelliklerinin de vurgulanması gerekmektedir.

Tüm dünyada ülke pazarlaması konusunda yapılan çalışmalar son yıllarda artış göstermiştir. Bunun en temel nedeni ülke pazarlamasının başarısının turizm sektörüne, tüm sektörlerde yabancı yatırımlara ve ihracata olan önemli etkileridir. Daha fazla ziyaretçi, turist ve yatırımcı çekmek amacı önemli hale gelmiştir. Ülkeler Pazarlama faaliyetleri açısından stratejiler oluşturmakta ve bunları ivedikle gerçekleştirmeye özen göstermektedir. Bununla birlikte son yıllarda küreselleşmenin istikrar kazanması nedeniyle bu rekabetçi büyüme iş dünyası alanından ülkeler arası boyuta dönüşmüştür. Bu durum, ülkelerin kendilerinin de birer marka olduğu söylemini şekillendirmiştir.

Ülke pazarlaması konusunun günümüzde önemli bir gündem maddesi haline gelmesi bu çalışmanın yapılmasında etkili olmuştur. Bu doğrultuda bu çalışmada ülke pazarlaması kavramı ve boyutları, ülke markalaşması ve küreselleşmenin ülke pazarlamasına etkileri incelenerek genel bir değerlendirme yapılmıştır. Son olarak yapılan literatür taraması neticesinde elde edilen bilgiler ışığında gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeler için pazarlama açısından etkililiği arttıracakı düşünülen önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ülke pazarlaması, ülke markalaşması, küreselleşme

STATÜ TÜKETİM VE MATERYALİZMİN PLANSIZ SATIN ALMA DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ANALİZİ¹

Dr. Öğr. Üyesi Ercan KESER

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - 0000-0002-6452-2102

Yüksek Lisans Öğrencisi Nefise TUNÇ

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - 0000-0003-0627-9244

ÖZ

Bu araştırmanın temel amacı, statü tüketim ve materyalizmin plansız satın alma davranışı üzerindeki etkisinin incelenmesidir. Bu temel amacın yanı sıra materyalizmin statü tüketim üzerindeki etkisinin belirlenmesi de araştırmanın alt amaçlarındandır. Araştırmanın kapsamını, Diyarbakır ilinde yaşayan 18 yaş ve üzerindeki tüketiciler oluşturmaktadır. Dolayısıyla araştırma, Diyarbakır ili ile sınırlandırılmıştır. Çalışmada tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yönteminden yararlanılarak yüz yüze anket yöntemiyle toplam 472 katılımcıdan veri toplanmıştır. Çalışmada kullanılan anket formunda 4 grupta toplam 29 soru yer almaktadır. Bunlardan birinci grup sorular katılımcıların statü tüketim düzeylerinin belirlenmesine yönelik 5 sorudan, ikinci grup sorular materyalizm eğilimlerinin belirlenmesine yönelik 9 sorudan ve üçüncü grup sorular plansız satın alma davranışlarının belirlenmesine yönelik 9 sorudan oluşmaktadır. Anket formunda yer alan dördüncü grup sorular da ise tüketicilerin demografik bilgilerinin belirlenmesine yönelik 6 soru yer almaktadır.

Araştırma verilerinin analizinde; aritmetik ortalama, standart sapma, frekans dağılımı, açımlayıcı faktör analizi, güvenilirlik analizi, regresyon analizi ve varyans analizinden yararlanılmıştır. Analizler gerçekleştirilirken SPSS 22.0 paket istatistik programı kullanılmıştır.

Çalışmada uygulanan keşfedici faktör analizleri sonucunda statü tüketim ve plansız satın alma ölçeklerinin tek boyutlu, materyalizm ölçeğinin ise mutluluk ve mal varlığı şeklinde iki boyutlu bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte gerçekleştirilen güvenilirlik analizleri sonucunda araştırma değişkenlerinin yüksek derecede güvenilirliğe sahip olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada tüketicilerin statü tüketim düzeylerinin 2.58, materyalizm genel düzeylerinin 2.91, materyalizmin mutluluk ve mal varlığı boyutlarına ilişkin düzeylerinin 3.28 ve 2.43 ve plansız satın alma düzeylerinin ise 2.48 olduğu belirlenmiştir.

Araştırmada gerçekleştirilen regresyon analizleri sonucunda materyalizmin alt boyutlarını oluşturan mutluluk ve mal varlığının statü tüketim ve plansız satın alma değişkenleri üzerinde anlamlı ve pozitif yönde bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca statü tüketimin de plansız satın alma üzerinde anlamlı ve pozitif yönde bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte uygulanan varyans analizleri sonucunda cevaplayıcıların gelir düzeyleri açısından statü tüketim, materyalizmin alt boyutları -mal varlığı, mutluluk- ve

¹ . Bu çalışma Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Nefise TUNÇ tarafından hazırlanan ve kabul edilen yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

plansız satın almaya ilişkin düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Statü tüketim, Materyalizm, Plansız Satın Alma

A NEW TOURISM CRISIS IN TURKEY

Yüksek Lisans Öğrencisi Özlem ALICI
Yeditepe Üniversitesi - 0000-0002-4084-2443

Prof. Erkut AKKARTAL
Yeditepe Üniversitesi

Abstract

Novel Coronavirus, known as Covid-19, first appeared in Wuhan, China towards the end of 2019 with some respiratory symptoms. Covid-19, which has later been declared a pandemic, shook the entire world in a short period, especially China, the USA, and Europe. It is widely known that tourism is one of the sectors that are affected by crises at the earliest and the most. That is the case not only for Turkey but for the whole world. That is so because countries largely obtain their current deficit with tourism revenues, which is also called a smokeless chimney. Turkey, tourism of which is always affected by regional risks, has faced the same effects due to the pandemic this time. Turkey is among the countries that cannot provide cash support to its tourism companies during this global crisis, which had been spearheaded by the lockdown of airlines.

The aim of this study is to show the tangible effect of the pandemic in Turkey regarding tourism. There are two types of tourism: domestic and foreign. People vacationing within their own country create domestic tourism, while people who vacation abroad create foreign tourism. In Turkey, the economical activities of foreign tourists are of great importance. For example, with the lockdown of air traffic, Turkish Airlines announced a loss of 4,5 billion liras in the second quarter of 2020, with an additional 1,5 billion more is expected in the third quarter.

In 2020 during the pandemic, the number of visitors to our country has dropped 73.94% in comparison to the first eight months (January to August) of 2019. Tourism revenues in the first quarter of 2020 stood at \$4.101.206.000, decreasing by 11.4% compared to the same quarter of the yesteryear. 80.6% of the revenue was obtained from foreign guests, while 19.4% was obtained from Turkish citizens who reside abroad (excluding mobile phone roaming tax and the marina services expenses).

Keywords: Pandemic, tourism, revenue

DENİZ TURİZMİNDE DİJİTAL PAZARLAMA İLETİŞİMİ: ANTALYA YAT LİMANLARI ÜZERİNE BİR ANALİZ

Prof. İsmet BALIK

Akdeniz Üniversitesi - 0000-0003-2168-8572

Dr. Öğr. Üyesi Sonay Zeki AYDIN

Akdeniz Üniversitesi - 0000-0002-1422-6049

Dr. Arş. Gör. Fevzi BİTİKTAŞ

Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi - 0000-0002-4761-6457

ÖZ

Deniz turizmin en önemli faaliyet alanlarından biri olan yat turizminde yat sahipliğinin artması yat limanlarına olan talebi de arttırmıştır. Türkiye yat turizminde her ne kadar son yıllarda bir kayıp yaşıyor olsa da konumu ve doğası itibarıyla uluslararası pazarlarda önemli bir rekabet avantajına sahiptir. Ancak yat limanlarının gerek uluslararası gerekse ulusal rekabetçi üstünlüğü sadece doğal faktörlere değil limanların hizmet kalitesi, fiyat ve tutundurma aktiviteleriyle de doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda yat limanlarında yenilikçi pazarlama çabaları mevcut kapasitelerin daha verimli kullanımı konusunda destekleyici bir unsurdur.

Diğer taraftan dijitalleşmenin hızla yaygınlaşması işletmelerin pazarlama faaliyetlerini de dönüştürmüş durumdadır. Özellikle pazarlama iletişimi geleneksel medyadan dijital kanallara kaymış ve birçok sektörde olduğu gibi yat limanı işletmeleri de müşterileriyle hangi mecralardan ve ne tür bir içerikle iletişim kuracakları konusunda soru işaretleriyle karşı karşıya kalmıştır. Yat limanı işletmelerinin bu yeni iletişim çağında doğru bir dijital iletişim stratejisi kurgulayarak mevcut ve potansiyel müşterileriyle etkileşim halinde olması kritik bir gereklilik olmuştur.

Bu çalışmada Antalya ilinde faaliyet gösteren yat limanlarının dijital pazarlama iletişim kanallarını kullanım durumlarına odaklanılmıştır. Buna göre Antalya faaliyet gösteren dokuz yat limanının web siteleri web sitesi temel başarı kriterleri kapsamında bir içerik analizine sokulmuştur. Ayrıca yat limanlarının sosyal medya hesapları ve içerikleri sosyal medya iletişim modeli çerçevesinde analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular ve dijital pazarlama iletişimindeki güncel eğilimler eşliğinde yat limanı işletmelerinin eksiklikleri ortaya çıkarılmış ve yat işletmelerine yönelik bir dijital pazarlama stratejisi önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yat Turizmi, Yat Limanı, Dijital Pazarlama İletişimi, Web sitesi, Sosyal Medya.

DENİZ TAŞIMACILIĞINDA DİJİTAL REKABET: GELENEKSEL İŞLETMELER VE DİJİTAL ÖNCÜLER

Dr. Fevzi BİTİKTAŞ

Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi - 0000-0002-4761-6457

ÖZ

Dünya mal ticaretinde önemli bir role sahip olan konteyner deniz taşımacılığı işletmeleri, sektörel rekabetin artması ve müşterilerinin taleplerinin genişlemesi neticesinde bu sorunların çözümüne yönelik yenilikçi uygulamalar arayışı içerisine girmiştir. Konteyner deniz taşımacılığında dünyanın önde gelen işletmeleri bu kapsamda IBM gibi teknoloji şirketleri ile iş birliği yaparak süreçlerini dijitalleştirme çabası içerisinde. Ancak günümüzde dijitalleşmeye yönelik teknoloji yatırım maliyetlerinin düşük olması ve diğer kolaylaştırıcı unsurlar nedeniyle, lojistik sektöründe dijital hizmet sunarak giriş yapma bariyeri oldukça düşmüştür. Bu durum konteyner deniz taşımacılığında geleneksel işletmelerin mevcut hizmetlerini destekleyen ya da onlarla rekabet oluşturan yapıları ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışma konteyner deniz taşımacılığı sektöründeki mevcut dijital eğilimlere yönelik bir çerçeve sunmaktadır. Bunun için öncelikle konteyner deniz taşımacılığı sektöründe pazara hâkim geleneksel işletmeler ve dijital çözümler sunan öncü işletmeler belirlenmiştir. Daha sonra işletmelerin yenilikçi çözümler sunan hizmetleri kategorilendirilmiş ve işletmeler karşılaştırılmıştır. Konteyner deniz taşımacılığı sektöründe yenilikçi girişimler ile geleneksel işletmeler arasındaki iş birlikleri veya rekabet ilişkisi ortaya konulmuştur. Ayrıca konteyner deniz taşımacılığında dijital işletmelerin eğilimleri göz önünde bulundurularak, geleneksel işletmelerin yenilik dereceleri ortaya koyulmuştur. Bulgular yeniliğin yayılması ve yıkıcı yenilik teorileri kapsamında değerlendirilmiştir. Bu araştırma konteyner deniz taşımacılığı sektöründe dijital öncüleri ve hizmetlerini ortaya çıkararak sektörün dijitalleşmesi sürecindeki mevcut durumunun anlaşılması ve uygulayıcıların bu eğilimleri göz önünde bulundurarak rekabet stratejileri geliştirmesi adına bir ön çalışma niteliğindedir.

Anahtar kelimeler: Konteyner deniz taşımacılığı, dijitalleşme, rekabet, yıkıcı yenilik teorisi.

KORONA VİRÜS SÜRECİNDE FARKLI BRANŞ SPORCULARINDA DEPRESYON DÜZEYLERİ

Prof. Faruk YAMANER – Hitit Üniversitesi – 0000-0002-2302-8650

Pelin AKYOL

Prof. Osman İMAMOĞLU – Ondokuz Mayıs Üniversitesi –

Öğr. Gör. Emre YAMANER – Hitit Üniversitesi – 0000-0001-5958-0722

ÖZ

Bu çalışmanın amacı korona virüs sürecinde Üniversite öğrencisi farklı branş sporcularında depresyon düzeylerinin araştırılmasıdır. Beck depresyon ölçeğini dolduran 105 kadın ve 235 erkek öğrenci değerlendirilmiştir. İstatistiksel işlemlerde bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve LSD testleri uygulanmıştır.

Öğrencilerin depresyon puanı erkelerde 28,55 ve kadınlarda 23,95 puan olarak tespit edilmiştir. Üniversite öğrencisi sporcularda öğrencilerin depresyon puanı cinsiyete göre anlamlı şekilde farklıdır ($p<0,05$). Spor yaşı (Spor yapma yılı) Kategorisine göre depresyon puanı farklılığı anlamlı bulunmuştur ($p<0,001$). Spor yılı fazla olanların depresyon puanı daha fazla olduğu görülmüştür. Spor branşına göre depresyon puanı karşılaştırılmasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Top sporları ile ilgilenenler mücadele sporları ve diğer sporlar ile ilgilenenlere göre daha yüksek depresyon düzeyinde oldukları görülmüştür.

Sonuç: Korona virüs sürecinde Üniversite öğrencisi farklı branş sporcularında depresyon düzeylerinin cinsiyete ve yapılan spor türüne göre değiştiği tespit edilmiştir. Korona virüs süreci top sporları ile ilgilenenlerde depresyon düzeyini daha fazla yükseltmiştir. Korona virüs sürecinde sporculara psikolojik destek artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Öğrenci, Korona virüs, Branş

KORANA VİRÜS SALGINININ SPORCULARA ETKİSİNİN PERFORMANS YÖNÜNDE İNCELENMESİ

Prof. Faruk YAMANER – Hitit Üniversitesi – 0000-0002-2302-8650

Muhammet KUSAN

Prof. Osman İMAMOĞLU – Ondokuz Mayıs Üniversitesi –

Öğr. Gör. Emre YAMANER – Hitit Üniversitesi – 0000-0001-5958-0722

ÖZ

Bu çalışmanın amacı Korana virüs salgınının sporculara etkisinin performans yönünden incelenmesidir. Literatür taraması yapılmıştır. 2020'nin başlarında dünya covid-19 adı verilen küresel bir acil durumla karşı karşıya kalmıştır. Tüm dünyayı etkisini altına alan bu virüsten dolayı birçok profesyonel ve amatör sporcu uzun süre evlerinde kapalı kalmıştır. Sporcular için fiziksel kapasitenin korunması temel bir gerekliliktir. Sporcular evlerinde antrenman yaptıkları sürece performanslarında kayıplara uğramışlardır. Çünkü Sporcular, eğitimler tarafından eğitimin türü, yoğunluğu ve alınması gereken önlemler konusunda yeterince bilgilendirilememektedirler. Rekabetçi sporcular için, gerekli olan daha yüksek fiziksel kondisyona ulaşabilmek için güçlü veya yüksek yoğunluklu çalışmalar yapmak gereklidir. Sporcular, hastalığın bulaşma olasılığına karşı korunmak için veya herhangi bir semptomun varlığına göre egzersizlerine dikkat etmelidir. Riskli davranışlar ve egzersiz ortamlarından kaçınmalıdırlar. Spordan dolayı Korona virüs riski yaşanmaması için sporcuların ve antrenörlerin uyumlu bir şekilde ve belirlenen kurallara uymaları gerekir. Bağışıklık sistemlerini güçlü tutacak ilave tedbirleri almaları önerilir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, Sporcu, Performans, Başarı

KORONAVİRÜS SALGINININ SPOR EKONOMİSİNE ETKİSİ

Prof. Faruk YAMANER – Hitit Üniversitesi – 0000-0002-2302-8650

Ender EREN-

Prof. Osman İMAMOĞLU – Ondokuz Mayıs Üniversitesi –

Öğr. Gör. Emre YAMANER – Hitit Üniversitesi – 0000-0001-5958-0722

ÖZ

Bu çalışmanın amacı korona virüs salgınının spor ekonomisine etkisinin araştırılmasıdır. Literatür taraması yapılmıştır. Uluslararası büyük spor organizasyonlarının iptali veya ertelenmesi gerçekleşmiştir. Olimpiyat oyunları ertelenmesi, Avrupa Futbol Ligi'nin durdurulması, EURO 2020'nin bir yıl sonraya ertelenmesi, Formula 1 organizasyonlarının iptali, Fransa Bisiklet turu gibi dünya çapında gelenekselleşmiş birçok organizasyonda ya ertelenme ya da iptal olmuştur. Ayrıca ülkelere göre değişen ulusal spor organizasyonları da iptal edilmiştir. OECD verilerine göre korona virüs salgınının 2020'nin ilk yarısı itibarıyla dünya ekonomisinde %2.4 düzeyinde bir düşüşe sebep olacağı bildirilmektedir. Sadece profesyonel spor hizmetlerinin 150 milyar dolara ulaştığı günümüzde, spor malzemeleri, lisanslı ürün, sağlık ve fitness merkezleri gibi alanlarla birlikte spor sektörü toplam 700 milyar dolara yaklaşan bir büyüklüğe ulaştığı belirtilmiştir. Türk spor sektörünün de salgın dolayısıyla %38'lik bir değer kaybı yaşayacağı tahmin edilmektedir. Sonuç olarak spor sektörü salgının en olumsuz etkilediği sektörlerden biri olarak görülmektedir. Özellikle Olimpiyat Oyunları olmak üzere ve diğer bütün büyük organizasyonların belirsizliğini koruması ve buna bağlı olarak uygulanacak politikalar ve alınacak kararlar tüm spor sektörünü yakından ilgilendirmektedir. Bu belirsizliği ortadan acilen kaldırılması adına, Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin başkanlığında diğer tüm uluslararası spor örgütlerinin temsilcilerinin de katılımıyla ortak kararların alınması ve çözüm önerilerinin sunulması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, Spor, Sektör

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ YETERLİLİK DURUMLARININ ARAŞTIRILMASI

Prof. Dr. Faruk YAMANER – Hitit Üniversitesi – 0000-0002-2302-8650

Ömür Fatih Karakullukçu

Doktora Öğrencisi Yusuf Burak YAMANER –Uludağ Üniversitesi– 0000-0002-2642-0869

ÖZ

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin öz yeterlilik durumlarının cinsiyete ve okudukları fakültele göre araştırılmasıdır. Toplam 230 kadın ve 284 erkek öğrencinin doldurmuş olduğu Öz yeterlilik anketleri değerlendirilmiştir. İstatistiksel olarak Bağımsız t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve LSD testlerinden faydalanılmıştır.

Öğrencilerin öz yeterlilik puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak önemli derecede farklı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Çalışmada öğrenim görülen fakültele göre öz yeterliliklerin karşılaştırılmasında yılmama, sürdürme alt boyutu ve toplam öz yeterlilik puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Farklılık bulunan bu boyutlarda ve toplam ölçek puanlamasında Spor Fakültesi öğrencileri diğer fakültelerdeki öğrencilerden anlamlı şekilde yüksek puan almıştır.

Sonuç: Üniversite öğrencilerinin Öz yeterlilik puanları cinsiyete göre değişmediği ve okudukları fakülteye göre değiştiği tespit edilmiştir. Fakülteye göre değişim spor fakültesinden kaynaklandığından spor yapmanın veya spor eğitiminin öz yeterlik üzerine olumlu etkisi olduğu düşünülmektedir. Spor Fakültesi dışındaki fakültelerdeki öğrencilere spor yapma veya eğitimi imkânı sunulması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Öz yeterlilik, Öğrenci, Fakülte, Eğitim

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ ARAŞTIRILMASI

Prof. Dr. Faruk YAMANER – Hitit Üniversitesi – 0000-0002-2302-8650

Bilal Okudan

Doktora Öğrencisi Yusuf Burak YAMANER –Uludağ Üniversitesi– 0000-0002-2642-0869

ÖZ

Bu çalışmanın amacı Üniversite öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığının cinsiyete, sınıf düzeyine ve okudukları bölüme göre araştırılmasıdır. Toplam 300 erkek ve 280 kadın öğrencinin doldurmuş olduğu sosyal medya bağımlılığı ölçeği değerlendirilmiştir. İstatistiksel işlemlerde bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi ve LSD testi uygulanmıştır.

Toplam ölçek puanında da cinsiyete göre sosyal medya bağımlılığı anlamlı şekilde farklıdır ($p<0,05$ ve $p<0,001$). Sosyal medya bağımlılık ölçeğinden alınan puanlar erkeklerde 107,58 ve kadınlarda 100,30'dur. Bu puanlamaya göre erkek öğrenciler orta düzeyde medya bağımlısı iken kadın öğrenciler düşük düzeyde medya bağımlısıdır. Öğrencilerin okudukları sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Öğrencilerin okudukları bölümlere göre sosyal medya bağımlılığı ölçeği puanları arasında meşguliyet alt ölçeği hariç diğer alt ölçekler ve toplam ölçekte istatistiksel olarak farklılık vardır ($p<0,05$).

Sonuç: üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı cinsiyete göre değiştiği ve okudukları bölümlere göre spor eğitimi alanlarla almayanlar arasında farklı olduğu sonucuna varılmıştır. Spor eğitimi alan öğrencilerin spor eğitimi almayan öğrencilere göre medya bağımlılık düzeyi daha düşüktür. Spor eğitimi almayan öğrencilerin spora yönlendirilerek medya bağımlılık düzeyinin düşürülmesi önerilir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, sosyal medya, bağımlılık, cinsiyet, eğitim

OKÇULUK SPORU İLE İLGİLENEN BİREYLERİN SOSYAL BÜTÜNLEŞME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Ünal Kurt - Hitit Üniversitesi - 0000-0003-4699-8956

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkerim Çeviker - Hitit Üniversitesi - 0000-0002-6566-1251

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, okçuluk sporu branşında 2019 - 2020 sezonu için vizeli ve lisanslı sporcuların sosyal bütünleşme düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmamız (n 186) erkek,(n 114) kadın olmak üzere toplam 300 sporcu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Yılmaz vd, (2006). tarafından geliştirilen sporun sosyal bütünleşmeye etkisini değerlendiren 7 alt boyutlu Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği (SSBÖ) kullanılmıştır. Ayrıca sporcuların sosyo - demografik özelliklerini belirlemeye yönelik ankette kullanılmıştır. Ölçme aracı 32 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları; Kişisel gelişim (0,756), Sosyalleşme (0,731), Fiziksel fayda (0,684), Bütünleşme (0,911), Psikolojik gelişim (0,723), Ahlaki gelişim (0,533) ve Duygusal gelişim (0,526)'dir. Verilerin çözümlenmesinde, ölçme aracından elde edilen bilgilerin genel dağılım özelliklerini belirlemek için tanımlayıcı istatistik türlerinden frekans ve yüzde dağılımları kullanılmıştır. Bulgulara bakıldığında sporcuların eğitim düzeyi bakımından yüksekokul ve fakülte mezunu olduğu, yaşadığı yer bakımından büyükşehirde yaşadığı, aylık geliri durumu bakımından 3021 ile 4020 tl arasında gelire sahip olduğu, lisans süresine göre 2-3 yıl arasında tecrübesi olduğu, mücadele edilen kategori ise en çok genç kategori de sporcunun yer aldığı görülmektedir. SSBÖ ölçeğiyle cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu, katılımcıların yaşadıkları yer ve katılımcıların aylık gelirlerine göre SSBÖ puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Okçulukta millilik durumuna göre SSBÖ'e anlamlı farklılık görülmemektedir. Farklı lisanslı okçuluk yapma süresine sahip ve farklı mücadele kategorisinde olan katılımcıların sosyal bütünleşme düzeyleri benzerlik gösterdiği görülmektedir. Sporcuların SSBÖ puan ortalamaları ile yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okçuluk, Sosyal Bütünleşme, Spor

COVID-19 SALGININ FİNANSAL RAPORLAMA ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Prof. Dr. Seçkin GÖNEN

Dokuz Eylül Üniversitesi

ÖZ

Covid-19 salgını olarak adlandırılan ve 2020 yılı itibariyle tüm dünyada etkisini göstermekte olan küresel salgın, İspanyol gribi de dahil olmak üzere önceki bütün bulaşıcı hastalıklardan daha fazla etki bırakmış, özellikle sağlık alanıyla birlikte ülke ekonomilerine büyük zararlar vermiş, işletmelerin tedarik zincirlerinde önemli aksaklıklara sebep olmuştur. Salgının ilk dönemlerinde üretim ve tüketim faaliyetleri büyük ölçüde azalmış, işletmeler finansal ve operasyonel faaliyetlerini durdurmuşlardır. Hizmet odaklı bir ekonomiye sahip olan gelişmiş ülkelerde ise bu durum ticari kısıtlamalarla birlikte büyümüş ve sermaye piyasalarının dalgalanmasına, borsaların da güçlü negatif tepkiler vermesine neden olmuştur. Yaşanan bu gelişmeler işletmelerin finansal yapılarını etkileyerek likidite açığına sebep olmuş ve işletme sürekliliğini tehdit edebilecek koşulların oluşmasını hızlandırmıştır.

Covid-19 salgını ile birlikte ticari faaliyetlerde yaşanan aksaklıklar ve ekonomideki belirsizlikler, finansal tablo kullanıcılarının da karar alma süreçlerini büyük ölçüde etkilemiştir. Özellikle gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesi, duran varlıklardaki değer düşüklüklerinin tespiti ve işletmelerin finansal yükümlülüklerindeki kısa ve uzun vadeli değişimler, yönetim tarafından oluşturulan finansal tabloların temel çıktısı olan net kardan daha önemli bir gösterge haline gelmiştir. Bununla birlikte işletmelerin sürekliliğini tehdit edebilecek olay veya durumların değerlendirilmesi ve finansal tablo kullanıcılarına aktarılması, artan risk seviyesini ve belirsizlik ortamını biraz olsun azaltarak potansiyel yatırımcıların karar almasını kolaylaştıracaktır. Bu çalışmada covid-19'un finansal raporlama üzerindeki olası etkileri incelenmiş, raporlama aşamasında dikkat edilmesi gereken hususlar ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Finansal Raporlama, İşletmenin Sürekliliği

DENETİM PLANI MATRİSİNİN OLUŞTURULMASINA İLİŞKİN BİR UYGULAMA

Prof. Dr. Seçkin GÖNEN

Dokuz Eylül Üniversitesi

ÖZ

Yaşanan iktisadi ve teknolojik gelişmeler ile birlikte işletmeler uluslararası pazarlarda faaliyetlerini arttırmış, ortak küresel bir pazar içerisinde rekabet etmek zorunda kalmışlardır. Rekabet koşullarının ve tüketici ihtiyaçlarının değişmesi ise işletmelerin organizasyon yapılarını doğrudan etkilemiş, yoğun ve karmaşık bir bilgi sisteminin yönetim ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan muhasebe skandalları sonucunda ise oluşturulan finansal bilgilerin bilgi kullanıcılarına aktarılması sırasında güvenilir bilginin önemi açığa çıkartmıştır. Bilgi kullanıcılarının karar alma aşamasında kullandıkları ve işletme yönetimi tarafından hazırlanan finansal tabloların şeffaf ve güvenilir olduğunu tespit edebilmek için uzmanlar tarafından gerçekleştirilen denetim faaliyetleri; finansal bilgilerin önceden belirlenmiş olan ölçütlere uygunluğunu belirlemek amacıyla gerçekleştirilen kanıt toplama ve değerlendirme sürecini ifade etmektedir.

Etkin bir denetim faaliyetinin sürdürülebilmesi için denetim planlamasının organize edilmesi ve denetim riskinin ve denetim stratejisinin belirlenmesi gerekmektedir. Denetim faaliyetleri sonucu elde edilen sonuçlarının güvenilir olması, makul güvencenin elde edildiği ve yeterli kanıt toplandığı denetim raporuna bağlı olmaktadır. Denetimin planlama aşaması ise her işletme ve denetim türü için değişkenlik göstermekte, işletmenin faaliyet gösterdiği sektör, şirketin iç kontrol yapısı ve işletmenin organizasyon yapısı, denetimin zorluk derecesini belirlemektedir. Dolayısıyla etkin bir denetim faaliyetinin gerçekleştirilmesi için denetim planı matrisinin oluşturulması, denetçinin ortaya çıkarmama riskini büyük oranda azaltmakta, bilgi kullanıcılarına şeffaf ve güvenilir bir rapor sunmayı sağlamaktadır. Bu çalışmada denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için ihtiyaç duyulan denetim planı matrisinin oluşturulması ve denetim faaliyetlerinde kullanılması değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Denetim, Denetimin Planlanması, Denetim Planı Matrisi

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DENETÇİ ROTASYONUNA ETKİSİ: BORSA İSTANBUL GIDA, İÇECEK VE TÜTÜN SEKTÖRÜNDE BİR UYGULAMA

Prof. Dr. Seçkin GÖNEN

Dokuz Eylül Üniversitesi

Arş. Gör. Fatih YILDIRIM

Karadeniz Teknik Üniversitesi

ÖZ

Bağımsız denetim faaliyetleri finansal tablo kullanıcıların elde ettiği bilgilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini sağlayan bir süreçtir. Geçmişte yaşanan muhasebe ve denetim skandallarının bağımsız denetim faaliyetlerine olan güveni sarsmış ve güvenin yeniden tesis edilmesi için çeşitli yasalar ve uygulamalar yürürlüğe konmuştur. 2000'lerin başında gerçekleşen Enron Skandalı sonrası Amerika Birleşik Devletlerinde Sarbanes-Oxley yasası yürürlüğe girmiş ve denetçi bağımsızlığının arttırılması hedeflenmiştir. Sarbanes-Oxley yasasının ana başlıklardan olan denetçi bağımsızlığı bölümünde denetimde zorunlu rotasyon uygulaması gündeme gelmiştir. Denetimde rotasyon uygulaması ülkeden ülkeye göre farklılık göstermekle birlikte temel hedef denetçi bağımsızlığını arttırmaktır. Zorunlu denetçi rotasyonun yanı sıra işletmeler olumlu görüş dışında bir görüş belirtilmesi, yönetim değişikliği, bağımsız denetim ücreti gibi sebeplerle ihtiyari olarak denetim firması veya bağımsız denetçi değişikliği yapmaktadır. Bu kapsamda çalışmada BIST Gıda, İçecek ve Tütün sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin 2009-2019 yılları arasında denetim raporları incelenerek ve denetim firması değişikliklerine yönelik bulgular sunulmuştur. Gıda, İçecek ve Tütün sektöründe BIST' te kayıtlı 27 işletme bulunmakla birlikte 2009-2019 yılları arasında kesintisiz olarak denetim raporu sunan 20 işletme örneklem olarak seçilmiştir. Bu işletmelerin denetim raporları içerik analizi yöntemi ile incelenerek bağımsız denetim görüşü, denetleyen firma türü, yıllar itibariyle denetim firmasında değişikliğe giden şirket sayısı, hangi denetçi görüşü sonrası değişikliğe gidildiği ve denetim firması değişikliği sonrası denetçi görüşünün değişip değişmediğine yönelik bulgular sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bağımsız Denetim, Denetim Görüşü, Denetimde Rotasyon

YERLİ HALKIN TURİZMİN POZİTİF VE NEGATİF ETKİLERİNE YÖNELİK TUTUMLARININ TURİSTLERE YÖNELİK MİSAFİRPERVERLİK TUTUMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Çiğdem UNURLU

Trakya Üniversitesi - 0000-0001-5653-6013

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, yerli halkın turizmin negatif ve pozitif etkilerine yönelik tutumu ile yerli halkın misafirperverlik tutumunu tespit etmek, sonrasında ise bu tutumların birbirleri üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu amaçla yapılan regresyon analizi sonucunda yerli halkın turizmin pozitif etkilerine yönelik tutumunun yerli halkın misafirperverlik tutumu üzerinde etkisinin olduğu ancak yerli halkın turizmin negatif etkilerine yönelik tutumunun yerli halkın misafirperverlik tutumu üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizmin Pozitif Etkilerine Yönelik Tutum, Turizmin Negatif Etkilerine Yönelik Tutum, Yerli Halkın Misafirperverlik Tutumu

YERLİ HALKIN YER KİŞİLİĞİ TUTUMUNUN TESPİT EDİLMESİ: EDİRNE ÖRNEĞİ

Dr. Çiğdem UNURLU

Trakya Üniversitesi - 0000-0001-5653-6013

Bu çalışmanın amacı, yerli halkın yaşadığı yere ilişkin yer kişiliği tutumunu belirlemek ve bu tutumun turizme olası etkilerini tartışmaktır. Elde edilen sonuçların destinasyon yönetim örgütlerine ve turizm planlamacılarına katkı yapması amaçlanmaktadır. Bu amaçla yapılan analizler sonucunda yer kişiliğinin samimiyet, heyecanlılık ve sofistike boyutlarında yerli halkın tutumlarının oluştuğu ancak, yer kişiliğinin sertlik ve yeteneklilik boyutlarında yerli halkın tutumlarının oluşmadığı tespit edilmiştir. Turizm planlamacılarının destinasyonun bütünleşik pazarlama iletişimde Edirne'nin bu niteliklerini ön plana çıkarmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yer kişiliği, Samimiyet, Heyecanlılık, Sofistike

VADELİ İŞLEM SÖZLEŞMELERİNİN (FUTURES) GETİRİ VE HACİM VE VOLATİLİTESİNDE MAKROEKONOMİK GÖSTERGELERİN ROLÜ: VADELİ İŞLEM OPSİYON PİYASASI (VIOP) ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Doç. Dr. Utku Altunöz

Sinop Üniversitesi - utkual@hotmail.com

Öz

Bu çalışmanın amacı vadeli işlem opsiyon piyasasında işlem gören BİST 30, Dolar ve Euro vadeli işlem kontratlarının volatiliteleri, getirileri ve işlem hacimleri üzerinde makroekonomik göstergelerin gücünü belirlemektir. 2008-2019 periyodunda için yapılan analizde volatilité ölçümü için GARCH- EGARCH modeli ve getiri ile hacim ölçümü için adımsal regresyon modeli tercih edilmiştir. Elde edilen sonuçlarla finansal danışmanlar, portföy yöneticileri ile borsa ve türev enstrümanlarına ilgi duyan tasarruf sahipleri tarafından getiri üzerinde etkili olan değişkenler izlenebilecek ve bu durum portföy çeşitlendirmesi yapma ve riski azaltma konusunda yol gösterici olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Vadeli İşlem Opsiyon Borsası, Makroekonomik Göstergeler, GARCH, EGARCH, Adımsal regresyon

BANKA ÇAĞRI MERKEZİ ÇOK KANALLI KUYRUK MODELLEMESİ İLE KORONO SÜRECİ ETKİLERİNİN GÖZLENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Elif ACAR¹

Yozgat Bozok Üniversitesi - 0000-0001-6974-4866

ÖZ

Korona sürecinin etkilerinin yaşandığı sektörlerden biri de şüphesiz bankacılıktır. Bu beklenmedik süreçte, çağrı merkezlerinde yaşanan yoğunluğun ve müşteri temsilcisine bağlanmak için sistemdeki bekleme süresi gibi karakteristiklerin, sayısal olarak ölçülebilmesi için kuyruk modellemesi yapılarak korona sürecinin etkileri gözlemlenebilir.

Araştırmada kullanılan veriler, Türkiye Bankalar Birliği Çağrı Merkezi Mart 2019-Haziran 2020 3 aylık istatistiklerinden elde edilmiştir. 6 dönem için 25 adet bankanın toplu verilerine ulaşılmıştır. Çağrılarının gelişleri poisson, servis süresi ise üstel dağılım varsayımları ile sonsuz gelişli sonsuz kuyruklu çok kanallı model yöntem olarak kullanılmıştır. Sesli yanıt sistemi araştırma konusu haricindedir.

Banka başına ve çalışan başına gibi saatlik model girdi parametreleri istatistik verilerin ortalamaları alınarak hesaplanmıştır. Servis oranı (μ), bir müşteri temsilcisinin 1 saatte cevapladığı ortalama servis sayıdır. Geliş oranı (λ) bir bankaya saatte gelen ortalama çağrı sayısının 18’de biridir. Bir kanalda 18 kişi çalıştığı varsayımı ile kanal sayısı (c) 5 olarak gerçekleştirilmiştir. Hesaplama sonucu Haziran 2020’de model varsayımları ($\rho = \lambda/\mu < c$) geçerliliğini korumuş (personel sayısı arttığı için) kanal sayısı 6 olmuştur. Bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Dönem (3 aylık)	$P_0 = \frac{1}{\sum_{n=0}^{c-1} \frac{1}{n!} \rho^n + \frac{\rho^c}{c!(1-\rho/c)}}$	$P_q = \frac{(\lambda/\mu^c)\mu P_0}{(c-1)!(c\mu-\lambda)}$	$Lq = \frac{\lambda\mu\rho^c}{(c-1)!(c\mu-\lambda)^2} P_0$	$W_q = Lq / \lambda$
Mart 2019	%3,65	%29	0,53	38,44 sn
Haziran 2019	%7,09	%15	0,17	13,24 sn
Eylül 2019	%2,89	%35	0,75	53,80 sn
Aralık 2019	%3,05	%34	0,69	48,49 sn
Mart 2020	%1,12	%59	2,65	2,85 dk
Haziran 2020	%0,15	%86	10,91	10,31 dk

Korona sürecinde, bankaların temsilci sayısını arttırma önlemi yetersiz kalmıştır, çağrı merkezlerinin ortalama boş kalma olasılığı (P_0) %0,15’ e düşmüştür. Sistemin boş kalma olasılığı ilk döneme göre %213 lük bir azalış göstermiştir. Herhangi bir müşterinin sistemdeki ortalama bekleme süresi (W_q), 10,31 dk’ya yükselmiştir, ilk döneme göre yaklaşık 47 kat artmıştır. Kuyruk oluşma olasılığı (P_n), %86’ya yükselmiştir. Ortalama kuyruk uzunluğu (L_q) yaklaşık 11 kişiye yükselmiştir. Sonuçlar genel ortalamadır, çağrı yoğunluğu fazla olan bankalarda yükseliş değerlerinin daha da fazla olması muhtemeldir. Müşteriler telefon hattında fazla bekledikleri için memnuniyetsizlikleri artacaktır. Yoğun bankaların bekleme

¹Dr. Öğr. Üyesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, e-mail: elif.acar@yobu.edu.tr., ORCID: 0000-0001-6974-4866

hattı modellerini kullanarak bekleme zaman kaybı maliyetlerini düşürmesi ve müşteri kaybını önlemek için etkin bir servis yönetimi oluşturması gerekmektedir.

BİST BANKALARININ PİYASA RİSK PERFORMANS SIRALAMASI İLE BETALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Dr. Öğr. Üyesi Elif ACAR

Yozgat Bozok Üniversitesi - 0000-0001-6974-4866

ÖZ

Banka performans değerlendirme bileşenlerinden biri bankanın piyasa riskine duyarlılığıdır. Faiz oranı, döviz kuru gibi etkenler banka hisse senetlerinin değerinde değişim yaratabilmektedir dolayısıyla bazı finansal oranların yapısı bankanın piyasa riskine duyarlılığını etkiler. Literatürde piyasa riskine duyarlılığı ölçmede kullanılacak finansal oranlar çeşitlidir bu çalışma kapsamında amaca uygun 4 farklı oran seçilmiştir. Bu oranlar; Duran Varlıklar/Toplam Varlıklar, Net Bilanço Pozisyonu/Özkaynaklar, Yabancı Para Likit Aktifler/Yabancı Para Pasifler ve Faiz Gelirleri/Toplam Varlıklardır. Bu oranlar içerisinde sadece Duran Varlıklar/Top. Varlık oranı piyasa riski duyarlılığı ile ters yönlüdür, bir bankanın duran varlıkları fazlaysa piyasa hareketlerinden etkilenmez ve duyarlılığı azalır. Diğer oranların hepsi piyasa riski duyarlılığı ile aynı yönlüdür. Bankanın piyasa riski duyarlılık performans değerinin, banka hisse senedinin sistematik riskinin göstergesi olan Beta katsayısıyla, arasında anlamlı bir ilişki olması beklenir.

Bankaların risk duyarlılığı performans sıralaması için, BİST’te yer alan 12 adet bankanın 2017-2019 3 yıllık finansal oran verileri Türkiye Bankalar Birliği web sitesinden elde edilmiştir. Topsis yöntemi ile performans sıralaması uygulanmıştır. Finansal oranların ağırlıklarının belirlenmesinde oranlar arasındaki korelasyonu ve oranların standart sapmasını dikkate alarak ağırlık skoru atayan Kritik tekniği seçilmiştir. Böylelikle birbiriyle ilişkisi olan oranlara daha az ağırlık skoru atanmıştır. Topsis yönteminde ters oranlı olan oran için maksimum yerine minimum değeri en iyi değer olarak seçilmiştir. Yıllık beta katsayılarının hesaplanmasında ilgili banka hisse senedinin aylık getirileri ile BİST banka endeksi aylık getirileri kovaryansının, aylık BİST banka endeks getirilerinin varyansına oranı kullanılmıştır ve böylece banka hisse senedinin yıllık sistematik riski ölçülmüştür.

12 adet bankanın 36 adet risk performans sıralaması değeri ve banka betaları arasındaki ilişki korelasyon analizi ile incelenmiştir. Banka piyasa riskine duyarlılık performans sıralaması ile betalar arasında, r ilişki katsayısı değeri 0,620 ile, aynı yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Kullanılan finansal oranlar daha da çeşitlendirilerek r katsayısının değeri artırılmaya çalışılabilir ve bu finansal oranların incelenmesi ile hisse senedinin riski öngörülebilir. Ayrıca Topsis ve benzeri yöntemler için literatürde bir değerlendirme kriteri bulunmadığı için, Topsis ve alternatif yöntemler için bir değerlendirme kriteri olarak model uygulanabilir.

ŞİRKET DEĞERLEME

Dr. Öğr. Üyesi Ali İhsan Özeroğlu

İstanbul Rumeli Üniversitesi

ÖZ

Piyasada kullanılan şirket değerleme yöntemlerini açıklamak, UFRS (TFRS)'deki varlık ve kaynaklara ilişkin ölçülerinin muhasebe kayıtlarına etkilerini incelemek ve bu şekilde düzenlenen bir bilançonun şirketin gerçek değerini ortaya koymasından önemini araştırmak ve değerlendirme sürecine etkilerini saptamaktır.

Finansal Yönetimin temel amacının “çok kar elde etmek” değil şirketin hisse değerini yükseltmek yani “hisse değeri maksimizasyonu” olduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda şirket değer tespiti oldukça önemli bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. Sermaye piyasalarının derinlik kazanarak gelişebilmesi değerini doğru yansıtan şirketlerin halka arzı ile mümkündür. Doğru değerlendirme hissedarlarına daha çok kazanç dağıtımına anlamına geleceğinden mikro seviyede varlık artışına da neden olur.

Değer tespiti tek bir standarda dayalı bir olgu değildir. Değerin hesaplanmasında, değerlendirme amacına yönelik kullanılan farklı yöntem ve teknikler geliştirilmiştir. Doğrulanmamış verilerle ve yanlış tekniklerle yapılan değerlemeler hissedarları varlıktan mahrum bıraktığı gibi sermaye piyasalarının gelişmesinin önünde en büyük sorunu oluşturmaktadır.

Bu araştırmada ağırlıklı olarak literatür taraması ve örnek olay tespiti yöntemi kullanılmıştır.

Bir şirketi değerli kılan temel unsurlar; etkin ve rasyonel finans politikaları ve bu politikaları uygulayacak yetkin ve donanımlı finans yöneticileridir.

Finansal verilerle geçmiş ve cari dönemi doğru yorumlayabilmek ve aynı zamanda gelecek projeksiyonları ile değere yönelik doğru tahminlerde bulunmak mümkündür. Finansal tablolar doğru, güvenilir, anlamlı, karşılaştırılabilir ve zamanlı bilgiler içermelidir.

Türkiye Finansal Raporlama Sisteminin kapsamındaki finansal tablolar, kullanıcılarına daha doğru bilgiler sunmaktadır. Bu sayede şirket değerlemeleri, seçilen tekniğe göre daha doğru, tutarlı ve güvenilir olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değerleme, şirket değeri, hisse değeri, değer maksimizasyonu

